NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 26 JUNI 2023

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
39 leden, te weten: de heren Aiobi (vanaf 10.51 uur) en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Boerboom en Van den Boomgaard, de dames Bout-Wijngaards, Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Duiven en Ekkelenkamp, de dames Hoekstra en Frinking, de heren Van Gils (vanaf 20.35 uur) en Haak, de dames Haak, Kraneveldt-van der Veen en Van Leeuwen, de heren Louw en Markes, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian (vanaf 10.20 uur), Mooiman, Nawijn, Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort en Siegelaer, de heren Smitskam, Van Steenis, Velner, Van der Vlies en Wareman en Weekenstroo, de dames Van Werkhoven en Wortel-Driessen, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig is: -

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Instellen Rekenkamer Zoetermeer**
   b. **Raadsvoorstel Vaststelling fractievergoedingen 2022**
   c. **Raadsvoorstel Beheerbegroting 2023-2026**
   d. **Raadsvoorstel Uitstel Preventie- en Handhavingsplan Alcohol**
   e. **Raadsvoorstel Aanvullend investeringsbudget bergingen en woonwagens locatie Gooimeer**
   f. **Raadsvoorstel Vervolgvoorstel besteding SPUK Energiearmoede**
   g. **Raadsvoorstel Samenvoeging RIF en Fonds Zoetermeer**
   h. **Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Veilig Thuis Haaglanden**
   i. **Raadsvoorstel Budgetaanvraag uitvoeringsstrategie programma Binnenstad 2024-2030, instemmen met cofinanciering rijkssubsidies en vaststelling nota Bovenwijkse kosten Binnenstad**
   j. **Raadsvoorstel Deelgebiedsvisie Zuidflank Nederlandlaan**
   k. **VERVALLEN Raadsvoorstel Deelgebiedsvisie Luxemburglaan en omgeving**
   l. **Raadsvoorstel Aanvullend krediet nieuwbouw zwembad Van Tuyllpark**
   m. **Raadsvoorstel Uitvoeringsplan Jeugdhulp Haaglanden 2023-2024**
   n. **Besluitenlijst en notulen van 5 juni 2023**
8. **Perspectiefnota 2024**
   a. **PVV**
   b. **VVD**
   c. **Zoetermeer Vooruit**
   d. **Zó! Zoetermeer**
   e. **D66**

f. FVD
g. LHN
h. CDA
i. SP
j. PvdA
k. ChristenUnie-SGP
l. GroenLinks
m. PDvZ

9. Sluiting

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedenavond, dames en heren, leden van de gemeenteraad, leden van het college, mensen op de publieke tribune of kijkers thuis, ik denk dat er misschien best mensen om 10.00 uur 's ochtends op maandagochtend achter het scherm zitten, welkom allemaal, fijn dat jullie er allemaal weer zijn. Uiteraard open ik hierbij de vergadering van de gemeenteraad op 26 juni, het voorjaarsdebat. Altijd een van de mooie momenten, dat vind ik zelf ook altijd, in het hele democratische proces. Het voorjaarsdebat en de begrotingsraad zijn toch altijd hoogtepunten van de democratie. Mooi dat we daar met elkaar vandaag voor bij elkaar zitten en wat mij betreft gaan er ook een mooie en goede dag van maken. Dat is natuurlijk ook belangrijk want we bespreken, zoals al gezegd, de perspectiefnota vandaag die is richtinggevend voor de begroting die we de jaren daarna gaan opstellen, en in ieder geval voor volgend jaar. Dus het is heel belangrijk dat we dit met elkaar doen.
Voordat we daar aan toekomen, heb ik natuurlijk altijd de bekende mededelingen of in ieder geval de opening en vaststelling van de agenda. Ik heb in ieder geval geen berichten van verhindering ontvangen voor vandaag. Wel zijn de heer Mohammadian en de heer Van Gils later, ik zie de heer Aiobi ook nog niet, maar die zal denk ik elk moment hier binnenkomen. Maar nogmaals, wij hebben geen berichten van verhindering gehad. En ook nog een beetje in de feestelijke sfeer wil ik de heer Zamani, vandaag jarig, feliciteren met zijn verjaardag. (applaus) Dat is toch mooi dat u dat allemaal met ons wilt vieren hier vandaag, maar net als bij u zal bij mij ook de uitnodiging waarschijnlijk in de spam terechtgekomen zijn. Nee hoor, alle gekheid op een stokje. Gefeliciteerd. En fijne dag, zou ik zeggen. Misschien dat de raad er nog een beetje rekening mee wil houden met vanavond een beetje op tijd klaar zijn.
We gaan naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals die op 1 juni jl. op iBabs is gepubliceerd en afgelopen donderdag is daar nog een aantal wijzigingen aan toegevoegd. Die heeft u allemaal kunnen zien. Is er iemand die stemming wil of in ieder geval iets zou willen zeggen met betrekking tot de vaststelling van de agenda? Mijnheer Aptroot, gaat uw gang.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter dank u wel. Op de hamerstukkenlijst staat een stuk over de extra kosten van het zwembad. Daarvoor hebben wij vrijdag stukken gehad. Die geven voor ons aanleiding om dit stuk nog niet als hamerstuk te behandelen. We hebben daar vragen over en die zouden we graag of technisch willen stellen en genoeg uitleg krijgen, en anders volgende week op de raadsagenda willen hebben alstublieft.

De **voorzitter**: Ja. Dat betekent dan dat het nu van de stemmingenlijst afgaat, dus ik kijk of iedereen zich daar ook in kan vinden. Dan halen we het nu van de hamerstukkenlijst af, en zal het dan waarschijnlijk 3 juli a.s. worden. Maar dan moeten we nog even kijken hoe we dat gaan doen. Maar dan gaat het nu van de stemmingenlijst af. Is iedereen daarmee akkoord? Ja. Oké, dan gaat het op dit moment van de hamerstukken af. Anderen nog over de vaststelling van de agenda? Is er iemand die daar nog stemming over wenst? Niet het geval, dan is de agenda aldus vastgesteld.
Dan gaan we over naar de spreektijden. Ik wil u voorstellen bij agendapunt 7 de volgende spreektijden vast te stellen. Het is al gememoreerd, maar toch. Voor de eerste termijn maximaal acht minuten spreektijd per fractie voor de raad en 55 minuten voor het college en in de tweede termijn maximaal vier minuten spreektijd per termijn en 20 minuten voor het college. Is iedereen ermee akkoord dat zo te doen? Ook dat is het geval, dat is mooi. Dan ben ik aan het eind van agendapunt 1.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 2. Dat is het spreekrecht. Er heeft zich een inspreker gemeld, dat is de heer Laarman, voorzitter van de Schietsportvereniging Zoetermeer die namens het Sportnetwerk, de samenwerking van 31 vrijwilligersverenigingen wil inspreken over de financiële gevolgen voor verenigingen van de perspectiefnota. Mijnheer Laarman, ik vraag u naar voren te komen. U heeft vijf minuten, gaat uw gang.

De heer **Laarman**: Voorzitter, dank u wel voor de geboden gelegenheid om hier op deze dag te mogen inspreken. Mijn naam is Chris Laarman, voorzitter van Schietsportvereniging Zoetermeer en vorig jaar sprak ik namens mijn sportvereniging in, maar nu vertegenwoordig ik het onlangs opgerichte Sportnetwerk Zoetermeer, van zo'n 25 voorzitters van sportverenigingen in Zoetermeer.
In Zoetermeer kennen we een Sportagenda, een Sportraad, een Sportakkoord, een Sportloket, een Sportcafé, een Sporttafel en dus nu ook een Sportnetwerk. Maar met het groeiend aantal gremia zijn de noden en de zorgen van sportverenigingen echter niet afgenomen. En inmiddels is de tekst 'Zoetermeer leisurestad' ook uit ons blikveld verdwenen.
Ons netwerk is gestart uit onvrede met de houding, communicatie en aanpak vanuit de gemeente en specifiek met de huurverhoging. Wij zijn een particulier initiatief van de honderden vrijwilligers die zich elke dag inspannen om tienduizenden sportende inwoners van Zoetermeer, jong en oud, de gelegenheid te geven te sporten op eigen niveau en naar eigen interesse. De kern is voor Sportnetwerk Zoetermeer het behouden van de laagdrempeligheid en de toegankelijkheid naar sport. Graag zien we dat de gemeente haar verantwoordelijkheid voor behoorlijk bestuurbaar waarmaakt door de volgende punten te aanvaarden.
Ten eerste, het nemen van een voor alle sportverenigingen, groot of klein, aannemelijk en gedragen besluit over structurele verlaging van huurverhoging, gebaseerd op een langetermijnvisie van bijvoorbeeld vijf jaar.
Ten tweede, het opnieuw aanstellen van de sportraad onder deze of een andere naam, bijvoorbeeld Sportnetwerk Zoetermeer dat zich nu sowieso gaat verenigen, maar met, ten derde het borgen en herkennen van de onafhankelijkheid van een dergelijk gremium, waarvan een afvaardiging rechtstreeks met betrokken raadsleden en/of wethouders om de tafel gaat.
Ten vierde, het met grote spoed fatsoenlijk afhandelen van achterstallige eindafrekeningen van de energienota's over de laatste vijf jaar voor de betrokken sportverenigingen.
Ten vijfde, spoedige herindexering van de ZoetermeerPas.
Ten zesde, het versneld komen met de gebiedsvisie voor de sportlocaties Buytenpark, Vernèdepark en Van Tuyllpark, alwaar ook eens de bouwvallen moeten worden geruimd.
Daadkracht, open communicatie en werkbare heroverwegingen op de aandachtsgebieden vastgoed, financiën en stadsbeheer behoort snel hoge prioriteit te krijgen in overleg met de sportverenigingen.
En ten slotte het vereenvoudigen van subsidieaanvragen. In het open en zeer constructieve overleg met wethouder Weerwag en mevrouw Venema van het Sportloket op 1 juni jl. heeft Sportnetwerk Zoetermeer een aantal stevige bespreekpunten kunnen neerleggen. Het belangrijkste bespreekpunt was en blijft natuurlijk de impertinente huurverhoging voor huurders van gemeentelijk vastgoed. Vrijdag jl. ontvingen wij te elfder ure een antwoord op onze noodkreet van 1 mei jl. Er is inmiddels al genoeg over deze voor ons verkeerd ingeschatte gemeentelijke ingreep gesproken en gepubliceerd, voornamelijk uit onvrede met het exorbitante percentage. De op de valreep ontvangen brief vinden wij teleurstellend, een herhaling van zetten en neemt onze zorgen niet weg, integendeel. Het lijkt op een sigaar uit eigen doos, een feitelijke huurverhoging blijft immers, zij het vertraagd, onverminderd gehandhaafd. De aangeboden loketten waar we voor al onze zorgen terecht zouden moeten kunnen, blijken in de praktijk onderling onvoldoende te communiceren om tot echte duurzame oplossingen te komen. Zoals voor de enorme toename van kosten voor energie, van sportmaterialen, de afname van het aantal meestal jonge leden en het ontberen van vrijwilligers.
Ook zijn daar de aanbevelingen van het Landelijk Register voor Verenigingsbestuurders. De bevindingen van RVVB zijn op basis van landelijke meetgegevens ingezet in het debat in de Tweede Kamer. Er zijn nogal wat Zoetermeerse sportverenigingen die hun energienota via de gemeente voldoen, maar die wachten al sinds 2018 op de eindafrekeningen. Hierdoor zijn al vijf jaar lang hun interne begrotingen niet sluitend te krijgen.
Een ander pijnpunt is dat sommige sportverenigingen worden gezien als commercieel omdat zij huren van een commerciële partij en vanuit die misvatting worden zij niet gezien als niet-commerciële verenigingen, die ze wel zijn, waardoor ze niet in aanmerking komen voor subsidies. Heroverweging hiervoor is noodzakelijk.
Voorzitter, ik ga afsluiten. Wij, gezamenlijke sportverenigingen werken graag en bij voorkeur aan de toekomst van een sportend en gezond Zoetermeer. En proberen het hoofd boven water te houden, werkt daaraan niet echt mee. Ik dank de raad voor uw welwillende aandacht en wens u allen een

vruchtbare raadsvergadering toe op deze voor u ongetwijfeld lange, maar boeiende dag. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Laarman voor uw inspreken. Ik neem aan dat dat vandaag allemaal meegenomen wordt. Dank voor uw inspreken.
We hebben verder geen insprekers vandaag dus daarmee wil ik agendapunt 2 afsluiten.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de mondelinge vragen. Daarvoor heeft mijnheer Van Steenis zich gemeld. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Na de coronapandemie reizen wij er weer lustig op los. Het vliegverkeer is weer op het niveau van voor corona en groeit door, laten prognoses zien. En daarmee groeit ook de geluidsoverlast van laag overkomend vliegverkeer boven Zoetermeer. Dit signaal krijgen wij niet alleen uit onze achterban, we ondervinden dat zelf ook aan den lijve, zeker nu de laatste dagen de ramen weer openstaan 's nachts. GroenLinks heeft hierover enkele vragen aan het college. Welke afspraken zijn er gemaakt over vliegen en vliegroutes boven Zoetermeer? Worden de gemaakte afspraken ook nagekomen? Hoe wordt daarover gerapporteerd aan de gemeente? Worden overschrijdingen van de norm daarin expliciet weergegeven, zeker bij afwijkende vliegroutes? En kan het college de raad hierover informeren?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis, ik ga naar wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dank. Dank u wel voorzitter en dank voor de vragen. Er worden afspraken gemaakt over het vliegen en de vliegroutes en die afspraken worden gemaakt door het ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Luchtverkeersleiding Nederland en het betreffende vliegveld, in ons geval Rotterdam The Hague Airport en Schiphol. En daar wordt gevlogen volgens de vliegroutes. Als vliegroutes worden gewijzigd, volgt een consultatieronde en dan hebben belanghebbenden, waaronder de gemeenten die daaronder liggen de mogelijkheid of de gelegenheid om te reageren op die voorgenomen wijzigingen in de vliegroutes. Maar uiteindelijk neemt de minister een besluit en hierover worden geen aparte afspraken gemaakt met de gemeente Zoetermeer in het bijzonder.
En u vroeg ook 'houdt de luchthaven zich aan die vliegroutes?' Ja, daar houden ze zich aan. Dat zijn veiligheidseisen. Het gebeurt incidenteel wel dat er vliegtuigen afwijken, maar dat is dan om operationele redenen en altijd op instructie van de luchtverkeersleiding. En hierover wordt niet apart gerapporteerd aan de gemeente Zoetermeer, over deze afwijking. Het is wel zo dat de Inspectie Leefomgeving en Transport toezicht houdt, toezicht op de vliegroutes en op de geluidsbelasting van het vliegverkeer, en de regels en of die worden toegepast. Jaarlijks zijn daar ook handhavingsrapporten voor, voor zowel Luchthaven Schiphol als Rotterdam The Hague Airport. En u vroeg ook: kan het college de raad hierover informeren? Ik kan u doorverwijzen naar deze rapporten. Dus er wordt niet specifiek aan de gemeente Zoetermeer gerapporteerd.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Ter Laak. Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter en dank, wethouder voor de uitleg. Ik kan het ook waarderen dat de gemeente Zoetermeer haar best doet en bijvoorbeeld middels een zienswijze of iets dergelijks de mening geeft. Ik denk wel ook dat het belangrijk is voor gemeente Zoetermeer te zorgen dat je daar goed duidelijk aan tafel zit. We liggen natuurlijk formeel net buiten de straal van dit soort vliegvelden, maar we zitten natuurlijk wel ingeklemd tussen deze twee vliegvelden. En u geeft aan 'er zijn noodzakelijke afwijkingen om verkeersveilige redenen of wat voor reden dan ook'. Dat kan ik me voorstellen. Ik kan me alleen ook wel voorstellen dat je daar als gemeente dan ook de rapportages over krijgt. Ik vraag me af of daar wel zorgvuldig over gerapporteerd wordt, of we dat dus weten en of de raad erover geïnformeerd kan worden.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Afzonderlijke gemeenten worden niet gerapporteerd over afwijkingen in de vliegroutes. Er wordt wel gerapporteerd door de Inspectie Leefomgeving en Transport en die rapportages zijn afzonderlijke voor de beide luchthavens, dus dan kun je het in het geheel wel zien.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we het hierbij laten. Dat was de enige mondelinge vraag die wij hadden

voor vandaag dus daarmee kunnen we ook agendapunt 3 afronden.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de gemeenteraad? Niet het geval. Mededelingen vanuit het college? Volgens mij ook niet het geval. Dan kunnen we ook agendapunt 4 afsluiten.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 5, de afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst? Is er iemand die daar stemming over wenst? Niet het geval, dan constateer ik – en er zijn 36 raadsleden aanwezig – dat dit is afgedaan en akkoord bevonden.

6. Hamerstukken

De **voorzitter**: Ik ga over naar agendapunt 6, dat zijn de hamerstukken waarbij ik dus nogmaals opmerk dat agendapunt 6.l niet meer tot de hamerstukken behoort, maar van de lijst is verdwenen. Is er voor andere raadsvoorstellen nog behoefte aan het geven van een stemverklaring? Mijnheer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, bij c. Raadsvoorstel Beheerbegroting 2023-2026. Zó! Zoetermeer is blij dat dit de laatste keer is dat na het vaststellen van de begroting door de raad er allerlei wijzigingen worden doorgevoerd die aan ons als technisch en niet zo belangrijk worden voorgelegd. Dus we zullen voor de laatste keer tegen dit voorstel stemmen.

De **voorzitter**: Akkoord, dan moeten we even kijken want dan krijgt u een aantekening tegen bij 6.c. Bij dezen is dat genoteerd en vastgesteld. Iemand anders nog voor een stemverklaring? Nee, is er dan iemand die stemming wil over een van deze raadsvoorstellen? Ik constateer dat met 36 raadsleden deze raadsvoorstellen zijn aangenomen. Waarvoor dank.

a. **Raadsvoorstel Instellen Rekenkamer Zoetermeer**
b. **Raadsvoorstel Vaststelling fractievergoedingen 2022**
c. **Raadsvoorstel Beheerbegroting 2023-2026**
d. **Raadsvoorstel Uitstel Preventie- en Handhavingsplan Alcohol**
e. **Raadsvoorstel Aanvullend investeringsbudget bergingen en woonwagens locatie Gooimeer**
f. **Raadsvoorstel Vervolgvoorstel besteding SPUK Energiearmoede**
g. **Raadsvoorstel Samenvoeging RIF en Fonds Zoetermeer**
h. **Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Veilig Thuis Haaglanden**
i. **Raadsvoorstel Budgetaanvraag uitvoeringsstrategie programma Binnenstad 2024-2030, instemmen met cofinanciering rijkssubsidies en vaststelling nota bovenwijkse kosten Binnenstad**
j. **Raadsvoorstel Deelgebiedsvisie Zuidflank Nederlandlaan**
m. **Raadsvoorstel Uitvoeringsplan Jeugdhulp Haaglanden 2023-2024**
n. **Besluitenlijst en notulen van 5 juni 2023**

7. Perspectiefnota 2024

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7 waarvoor we vanavond natuurlijk ook bij elkaar zijn gekomen, het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024. De volgorde is zoals altijd via loting. Ik ga als eerste het woord geven aan de fractie van de PVV, de heer Mooiman. Gaat uw gang.

a. PVV

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter.
De voorliggende perspectiefnota is de eerste van het nieuwe college. En vorig jaar hadden we natuurlijk een beleidsneutrale nota vanwege de verkiezingen. En het jaar daarvoor vanwege de financiële situatie waar de gemeente mee te maken had. En alhoewel deze nieuwe coalitie begrijpelijkerwijze aan de slag wil gaan met het coalitieakkoord, schrijft het college ook rekening te houden met de onzekerheid vanaf

2026. Toch ziet men wel ruimte om in ieder geval in de jaren 2024 en 2025 structurele uitgaven te doen. En dat moet ook.
Het zogenoemde financiële ravijn dat vanaf 2026 ontstaat, hebben we vaker voorbij zien komen. En het is jammer dat er alsmaar onduidelijkheid heerst wat betreft de financiële situatie op de lange termijn, al kan dit eigenlijk ook als de korte termijn bestempeld worden. Dit beperkt de gemeente en we hopen dan ook dat gemeenten en de provincies gezamenlijk een punt kunnen maken om wel duidelijkheid te krijgen.
Voorzitter, ik wil graag verder met een van de prangendste thema's, namelijk wonen. En zoals reeds bekend, hebben we ook in Zoetermeer te maken met een grote woningnood. De vraag naar woningen is natuurlijk enorm. En alhoewel we soms in de kranten mogen lezen dat huizenprijzen aan het dalen zijn, is er in de praktijk niets van te merken. Bezichtigingen worden al binnen enkele uren na plaatsing volgeboekt en veelal is een bezoek dan ook nog eens gecombineerd met meerdere gegadigden of zelfs grote groepen, omdat het gewoon niet anders kan. En de opgave binnen de provincie Zuid-Holland, en dus ook voor ons, is fors: tot 2030 meer dan 235.000 woningen. Dat komt neer op een toename van 14% ten opzichte van de huidige voorraad en vraagt een fors tempo om dit echt te gaan realiseren. Tot op heden wordt het eerder geambieerde bouwtempo van 700 woningen per jaar niet gehaald.
Voorzitter, het is in dat licht wel goed om te lezen dat het college erkent dat de formatie voor wonen moet worden uitgebreid om aan de opgave te kunnen voldoen. We vragen ons wel af of de nu voorziene uitbreiding voldoende is, gelet op het feit dat de woningopgave meer dan verdubbeld is ten opzichte van de Woonvisie 2015. Wordt met deze uitbreiding de hoeveelheid taken in realistische zin beter afgestemd op de capaciteit, of blijven er toch tekorten? Graag een reflectie vanuit het college hierop.
Voorzitter, voor wat betreft woningbouw lezen we ook dat het college onverminderd in blijft zetten op de realisatie van Bleizo-West. Recent hebben we mogen vernemen dat het nieuwe college van Zuid-Holland de windopgave expliciet wil gaan koppelen aan de woningbouwopgave. Zelfs al was dit in het verleden niet op deze wijze het geval. Daar komt bij dat in het coalitieakkoord staat dat als er in het najaar van dit jaar geen alternatieve locatie gevonden is, die aan de gestelde voorwaarden voldoet, de provincie zelfs voornemens is te starten met een projectbesluit voor windenergie op Bleizo-West of alternatieve locaties. Het punt daarbij is wel dat alternatieve locaties zoals Lansingerland die voor ogen had, reeds zijn langsgekomen binnen de gesprekken met de provincie en allemaal niet voldoen aan provinciaal beleid. Dit kan dus een significant risico voor de plannen op Bleizo-West betekenen. En we gaan ervan uit dat het college meer met Lansingerland op gaat trekken en de connectie zal benutten die het tot zijn beschikking heeft of gaat hebben om het ontwikkelperspectief tot realisatie te brengen.
Waar het gaat om wonen, hebben we helaas ook over de grote woningbrand in Arnhem mogen vernemen die zich moeilijk liet blussen vanwege de wijze waarop zonnepanelen aldaar waren aangebracht. Onder andere in Palenstein maken inwoners zich ook zorgen, aangezien de huizen in Arnhem op dezelfde manier verduurzaamd zijn door dezelfde partij. En de montage van de zonnepanelen op de daken in Palenstein en Arnhem is ook exact hetzelfde. We willen dan ook de motie Aanpak brandveiligheid Zoetermeerse woningen indienen om te onderzoeken in hoeverre de situatie in Palenstein echt gevaar op kan leveren bij een brand, alsmede of soortgelijke situaties zich ook elders in Zoetermeer voordoen, denk bijvoorbeeld aan Meerzicht. Deze motie wordt mede ingediend door Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer en FVD.
Voorzitter, ik ga graag door naar het thema veiligheid. De veiligheid in Zoetermeer is een belangrijk goed en staat bij ons hoog op de agenda. Helaas staat die veiligheid al geruime tijd onder druk. Dit onder andere vanwege het feit dat we nog steeds onderbezetting bij de politie kennen. En we zien dat de burgemeester enorm zijn best doet om dit te laten corrigeren, maar toch zouden we graag een reflectie willen op de stand van zaken omdat het natuurlijk wel lang duurt. Dat is ook begrijpelijk. Het is een lang traject, maar toch.
Het is goed om te lezen dat ten aanzien van openbare orde en veiligheid en handhaving een aantal functies nu wel structureel wordt geborgd. Immers, de taken zijn de afgelopen jaren flink toegenomen en de druk blijft hoog. We steunen het college in deze investeringen. We hebben wel de vraag of het college hiermee dus ook echt verwacht dat de veiligheidssituatie, vanuit de gemeente in ieder geval, adequaat kan worden aangepakt of dat er meer functies zijn die momenteel niet geborgd worden, maar waarvan het college dat liever wel zou zien. Of dat er wellicht materiële zaken niet geborgd zijn. Bijvoorbeeld ten aanzien van cameratoezicht. We hebben ook vaker gehoord dat camera's op een aantal plekken moeten worden weggehaald om ze elders weer aan te kunnen brengen. En we vragen ons af hoe het daarmee staat omdat dat - als er in ieder geval een tekort komt - natuurlijk wel een onwenselijke situatie is.
Voorzitter, ten slotte willen ook nog aandacht vragen voor de situatie omtrent zwerfafval in Zoetermeer. Dat is iets dat al langer speelt en waar we ook vaker aandacht voor hebben gevraagd. Een door ons ingediende motie hieromtrent is door het vorige college gedeeltelijk uitgevoerd. Helaas niet helemaal,

maar we moeten toch concluderen dat de problematiek er niet minder op is geworden. U weet natuurlijk dat andere partijen hier ook aandacht voor hebben gevraagd. En ook nu zien wij weer een heel aantal moties hieromtrent. We hebben zelf ook een motie hiervoor, niet alleen voor een campagne omtrent zwerfafval, maar ook op de punten die ook in onze vorige motie stonden, die door het vorige college helaas niet werden uitgevoerd, bijvoorbeeld waar het gaat om handhaving, omdat wij denken dat daar nu wel ruimte voor is. Dank u wel voorzitter. Tot zover de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Mooiman, ik zie een interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Graag even over die laatste motie Aanpak dump- en zwerfafval. Op zich kunnen wij als GroenLinks daar een heel eind in meekomen, we vinden het heel sympathieke motie, behoudens eigenlijk de laatste bullet waar het gaat over plaatsen van eventuele mobiele camera's omdat we echt het gevoel hebben dat we dan het probleem alleen maar verplaatsen terwijl we hoge investeringen doen. Dus daar lopen we tegenaan. Bent u bereid om eventueel de motie aan te passen op dat punt?

De heer **Mooiman** (PVV): Dat is eigenlijk een heel goed punt.

De **voorzitter**: De heer Mooiman, graag via de voorzitter. Dat geldt voor iedereen. De heer Mooiman heeft het woord.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter, dat is eigenlijk een heel goed punt inderdaad. Goed dat u mij daaraan doet herinneren. We hebben de laatste bullet inderdaad echt last minute zojuist aangepast, onder andere in overleg met de VVD, die nu ook mede-indiener is en de laatste bullet is als het ware geschrapt en vervangen door op alle mogelijke manieren maatregelen te nemen om het illegaal dumpen tegen te gaan en hierop te handhaven. Dus het woord cameratoezicht is vervallen en u zult straks ook de motie natuurlijk in iBabs zien, maar de laatste bullet is dus aangepast en de VVD dient mede in.

Motie nr. 2306-08 ingediend door PVV, Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer, FVD
Aanpak brandveiligheid Zoetermeerse woningen

"De gemeenteraad van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- onlangs een brand heeft gewoed in Arnhem, waardoor verschillende woningen verloren gingen;
- de brandweer de grootste moeite had om te blussen vanwege de dichtheid van het aantal zonnepanelen op de daken van de betreffende huizen;
- de omvang en uiteindelijke schade veel minder was geweest, wanneer er wel voldoende ruimte was gelaten tussen de zonnepanelen;
- in het Algemeen Dagblad van 23 juni jl. valt te lezen, dat bewoners in de wijk Palenstein bezorgd zijn over hun woonsituatie met soortgelijke energiezuinige maatregelen;
- het 'inpakken van huizen' en het vol zetten van daken met (teveel) zonnepanelen de nodige risico's met zich meebrengt;

overwegende dat:
- energiezuinige maatregelen nodig zijn, maar niet ten koste van alles;
- de brand in Arnhem ons heeft geleerd dat er regels moeten komen over de hoeveelheid zonnepanelen per woonhuis/woonblok en dan met name rekening houdend met de toegankelijkheid voor hulpdiensten in geval van een brand;
- wij moeten voorkomen dat een situatie zoals in Arnhem heeft plaatsgevonden ook in Zoetermeer kan gebeuren;

verzoekt het college:
- te onderzoeken in hoeverre de situatie in Palenstein daadwerkelijk gevaar kan opleveren bij een brand;
- te onderzoeken of meerdere huizen/huizenblokken in Zoetermeer soortgelijke risico's met zich meebrengen vanwege slechte toegankelijkheid door te veel zonnepanelen op een dak;
- te onderzoeken of er extra regelgeving nodig is met betrekking tot aantallen en/of de dichtheid van

zonnepanelen op huizen en bedrijfsgebouwen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-09 ingediend door PVV, VVD
Aanpak dumpen zwerfafval

"De gemeenteraad van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- zwerfafval de stad ontsiert, ongedierte aantrekt en uiteindelijk tot ziektes kan leiden;
- zwerfafval vrijwel overal op straat, op parkeerplaatsen en rond de milieueilanden in Zoetermeer wordt aangetroffen;
- milieueilanden regelmatig worden gezien als alternatief grofvuildepot;
- zwerfafval het woongenot van welwillende inwoners beperkt;
- bepaalde soorten afval, zoals glas dat niet in de glasbak past, verfrestanten en chemisch afval bedreigend kunnen zijn voor medewerkers van milieudiensten, kinderen enzovoort;

overwegende dat:
- het illegaal dumpen van afval asociaal, onacceptabel is en niet is toegestaan;
- 'Schoon is gewoon' op de website van de gemeente kennelijk niet gelezen wordt of op z'n minst geen effect heeft;
- de aanpak van dit probleem adequater moet worden aangepakt om erger te voorkomen;

verzoekt het college:
- een campagne op te zetten met een breder bereik dan nu het geval is, om de bewustwording te vergroten over dit groeiende probleem;
- de boetes op overtreden van de Wet milieubeheer (WM) te verhogen;
- alle mogelijke maatregelen te nemen om het illegaal dumpen van afval tegen te gaan en hierop te handhaven;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Veder geen interrupties? Dan dank ik de heer Mooiman voor zijn eerste termijn en dan ga ik over naar de fractie van de VVD. Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

b. VVD

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. De heer Mooiman zei het net al: het eerste jaar van het college zit erop en zijn volledig eigen perspectiefnota ligt vandaag voor. Voor ik dieper inga op wat details, kan ik vast een spoiler geven: wat een mooie verdiepingsslag van het coalitieakkoord waar mijn fractie al zo blij mee is.
Voorzitter, als je politiek actief bent, kom je wel eens in een situatie dat je gevraagd wordt uit te leggen hoe je tegen de samenwerking aankijkt. En ik leg dat altijd graag uit aan de hand van een obstacle run. Een obstacle run, u allen wellicht bekend, is een hardloopwedstrijd waarbij de deelnemers onderweg diverse obstakels tegengekomen. De obstakels zijn soms pittig, maar als je een flinke vaart hebt, goed te doen. Als de vaart er echter uit is, heb je hulp nodig en meestal krijg je die van andere deelnemers. Een ander belangrijk kenmerk van een obstacle run: de omgeving is mooi en de weg naar de finish bruisend en leuk. Je voelt oprechte trots dat je meedoet en als je het gehaald hebt.
Voorzitter, zo kijk ik ook naar het leven en ook naar onze stad. Ik gun al onze inwoners een mooie, bruisende stad waarin ze kunnen kiezen zelf vaart te maken en te houden. Een stad die het mogelijk maakt om vaart te kunnen maken en houden, zodat inwoners obstakels in het leven zelf aankunnen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja dank u wel voorzitter. Ik vind het een mooi voorbeeld dat u noemt. Alleen in mijn beeld is de vaart er bij een deel van het college toch wel wat uit. Maar misschien kunt u daar nog op reflecteren.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, ik denk dat ik gewoon de metafoor even afmaak en dat u dan misschien vanzelf beantwoord wordt.
Even kijken. Zodat inwoners obstakels in het leven zelf aan kunnen. En ik gun onze inwoners een goed sociaal vangnet en een kleine, sterke overheid die hen kan helpen als de vaart er even uit is. Ik gun onze inwoners een stad waarbij obstakels niet te hoog zijn, zodat ze onmogelijk worden voor iedereen. En ik gun de mensen voor wie alle obstakels structureel te hoog zijn, of voor wie vaart maken simpelweg niet mogelijk is, dat zij niet bij elk obstakel opnieuw om hulp te hoeven vragen, maar dat hen een structureel vangnet geboden wordt, zodat iedereen kan genieten van onze stad.
Met die blik heeft mijn fractie naar de voorliggende perspectiefnota gekeken en ik zei het al, we zijn blij. We zien meer en meer concrete actie om onze woningvoorraad te vergroten. We zien inzet op expertise, op datagedreven werken. We zien gezonde gemeentefinanciën en een verstandige koers richting 2026 waar het spannend wordt. We zien steeds meer werkgevers voor Zoetermeer kiezen en waarderen de koers die het college daarin vaart om dat te stimuleren.
Kortom, veel complimenten, maar uiteraard ook wat vragen. Voorzitter, werken is belangrijk, echt heel belangrijk en we zijn dan ook blij met het onderzoek naar de mogelijkheden om te sturen op extra matching in de arbeidsmarkt Zuid-Holland, zodat de bijstandsuitkeringen in Zoetermeer gaan afnemen. Maar dit onderzoek duurt een jaar, lezen wij. Waarom is dat hele jaar nodig? We zouden hier zo graag meer vaart in zien. Zoveel mensen zijn hierbij gebaat.
Dan het Sociaal Domein. We delen ongetwijfeld met elkaar de ambitie om het sociaal vangnet zo klein als verantwoord mogelijk in te richten, met een kleine, sterke overheid. Maar toch zien we het aantal structurele fte's flink stijgen. Wat is hier het plan? Hoe verhouden deze dingen zich tot elkaar? Krijgen deze extra mensen de - tijdelijke - opdracht om ervoor te zorgen dat de formatie eindelijk structureel afneemt?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie van mevrouw Kraneveldt, als haar pas het doet. Als haar microfoon het doet. Ik kijk even naar rechts naar de techniek. Nu zie ik een lampje branden?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nou, dan moet het maar zo.

De **voorzitter**: Zonder naam. Maar gaat u verder.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel. Ik hoor mevrouw Sandifort meerdere keren zeggen dat we mensen willen helpen die op die obstacle run toch een beetje extra hulp nodig hebben. Maar u zegt ook 'we moeten een kleine, sterke overheid hebben'. Dat is toch volgens mij een beetje in tegenspraak met elkaar, want als we heel veel mensen willen helpen, zoals u blijkbaar ook graag wilt, hebben we juist een overheid nodig die in ieder geval voldoende mankracht heeft om ook deze mensen de hulp te bieden die ze nodig hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik heb niet gezegd dat ik vind dat de gemeente iedereen moet helpen. Ik begon de metafoor met de opmerking dat als de vaart er in zo'n hardloopwedstrijd even uitgaat, het meestal ook eerst de andere deelnemers zijn die jou dan even een duwtje geven. Dus dat vind ik al heel mooi, als de samenleving er zo uitziet. Dat werkt natuurlijk niet altijd zo en dat kan ook niet altijd zo. En ik vind dat op dat punt de overheid er ook zeker moet zijn en dat dat niet in strijd is met de wens om dat met een kleine, sterke overheid te doen en dat je dingen goed met elkaar inricht. Efficiënt met elkaar inricht. Een belangrijke stap is, wat ik al noemde, om mensen die bijvoorbeeld structureel hulp nodig hebben, niet iedere keer opnieuw die hulp te laten vragen. Dat brengt misschien ook wel ruimte bij hen over.

De **voorzitter**: Ik zie nog twee interrupties, maar ik ga even schorsen, want dit is erg onhandig. Dit wordt vervelend, want dan gaat iedereen op andere dingen letten. O hij doet het nu weer wel?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, de techniek staat voor niets.

De **voorzitter**: Dan ga ik daarna naar mijnheer Ekkelenkamp want die wil ook nog iets inbrengen, maar eerst mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik zie dat ik acht minuten voor de interruptie heb, maar dat zal ik u niet

aandoen. Maar we hebben wel gezien – u zegt 'met een kleine overheid moet het ook kunnen' – juist ook in deze perspectiefnota, dat er heel veel fte bijkomen, onzes inziens terecht, omdat de gemeente een aantal zaken gewoon zelf niet meer aankan. We zien het bij woningbouw bijvoorbeeld. Daar moeten gewoon meer mensen bij omdat we anders al die opgaven gewoon niet aankunnen. Ik denk dat dat ook voor het sociale vlak geldt. U bent het dus blijkbaar wel eens met die zestig, zeventig, tachtig fte of hoeveel het dan ook is, die we gaan uitbreiden?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Klein is niet gedefinieerd als hoeveel fte. Ik heb niet gezegd 'kleiner dan het nu is'. Maar wel graag zo efficiënt mogelijk en mijn vraag, bijvoorbeeld voor het Sociaal Domein, maar die kun je ook voor andere domeinen stellen, is: zijn die extra fte die er nu bij komen voor eeuwig nodig of gaan we die mensen ook vragen om ons te helpen om het zo in te richten dat het in de toekomst weer wat kleiner zou kunnen? Ik weet het antwoord daar ook niet op, maar ik vind het wel goed als we daarnaar blijven kijken en niet alleen maar continu bijplussen.

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter, het antwoord dat ik eigenlijk wilde weten, is net gegeven, namelijk is de bedoeling van de VVD om het nu uit te breiden met het doel om de formatie later weer terug te brengen? Maar dat is dus ja, denk ik.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja. Het antwoord is daar dus nog niet ja op, want ik weet het ook niet, maar ik vind het wel belangrijk dat we daarnaar blijven kijken. Dus ik snap echt heel goed, als geen ander, dat die mensen nu nodig zijn, maar ik zou het wel heel erg waarderen als de volledige formatie of die mensen specifiek ook de taak meekrijgen om te kijken 'hoe kunnen we efficiënter werken? Kunnen we dingen automatiseren? Kunnen we dingen anders doen zijn? Hebben we bepaalde processen waarbij we mensen iedere keer weer om hetzelfde vragen? Dat zou ik heel erg waarderen, als we die stap ook wel gaan zetten met elkaar.

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Boerboom nog?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Ik wil eventjes iets verder daarop doorgaan. U zegt 'ik ben best tevreden over de acties die het college inzet'. Wij lopen er een beetje tegenaan dat we het college heel veel plannen zien maken, veel plannen waar we ons best in kunnen vinden, maar dat het nog tot weinig resultaat en concrete actie in de stad leidt terwijl het ook juist voor al die opgaven juist zo nodig is dat het uiteindelijk concreet bij die mensen terechtkomt. Denk aan woningbouw, de Entree. Daar hebben we nog steeds geen steen in de in de grond staan. Denk aan het Duurzaamheids-fonds. Het wordt ook pas eind van dit jaar voordat daar concreet iets mee gaat gebeuren. Zo kan ik nog een aantal thema's opnoemen. Wat verwacht u van dit college komend jaar? Dat ze ook uiteindelijk echt concrete stappen zetten? Of dat het bij plannen maken blijft?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel. Ik snap uw punt heel goed. Ik denk wel dat we het afgelopen halfjaar zeker – ik noem maar even in de commissie Stad – ontzettend veel plannen echt met elkaar hebben afgetikt en ik verwacht daar ook echt zichtbare resultaten van in de stad en verwacht dat de inwoners daar ook wat van gaan zien, in hun wijk, in hun omgeving. Maar het punt dat u maakt, ga ik straks ook nog hier maken op een specifiek thema. Ik denk dat iedereen dat wel herkent en dat is ook logisch in de fase waar dit college nu is. Het is een jaar bezig en het coalitieakkoord wordt vertaald in plannen en het wordt tijd dat de inwoners gaan zien wat dat voor hun stad, hun wijk, hun straat betekent.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Ik zou zeggen, gaat u verder mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Even zoeken hoor. Het komt nu al, mijnheer Boerboom, een derde onderwerp, de gebiedsontwikkeling Meerzicht. Voorzitter, wij, maar nog belangrijker, de bewoners, voelen niet de vaart, de actie, de concrete plannen die we elders wel zien. We zien ook geen communicatie of betrokkenheid van wijkinwoners. Wanneer kunnen we in Meerzicht wat gaan verwachten? Gaat het

college op korte termijn al aan de slag met al dan niet kleine stappen en projecten om de ambities waar te gaan maken en de inwoners enthousiast en vol vertrouwen te krijgen?
En dan nu het leuke gedeelte, voorzitter. Om onze stad nog mooier te maken en meer obstakels weg te nemen, doen we een aantal aanvullende voorstellen op de perspectiefnota. Vijf voorstellen die obstakels wegnemen of kleiner maken en een voorstel dat de stad een stukje mooier maakt. En ik licht ze graag een voor een even toe.
Ik start met onze motie over de nachtbus, over obstakels gesproken. Twee buslijnen die in de dienstregeling staan, maar sinds de coronatijd niet meer worden uitgevoerd, waar vele inwoners en bezoekers van onze stad de dupe van zijn. Wij stellen voor deze lijnen de komende drie jaar voor onze rekening te nemen, ervan uitgaande dat we daarmee de noodzaak kunnen aantonen en de personele issues die deels ten grondslag liggen aan het al dan niet uitvoeren van deze lijnen hopelijk opgelost zijn.

De **voorzitter**: Ik zie twee handen. Ik ga eerst naar mijnheer Boerboom en daarna naar mijnheer Van Rumpt.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Met betrekking tot de motie over dat nacht-OV staan wij daarop als mede-indiener omdat we het initiatief heel erg toejuichen. Ook wij zien die uitdagingen die jongeren hebben om naar Zoetermeer terug te komen. We hebben nog twee kanttekeningen en ik weet niet of u daar nu reflectie op wilt geven of dat straks aan het college wilt overlaten, maar u heeft het over touringcars inzetten. Op zich kunnen we ons dat voorstellen, gegeven de opgave die bij de vervoerders ligt. Alleen roept dat wel twee vragen op: hoe zorgen we dat de inwoners ook daadwerkelijk die bussen straks vinden? Want ik denk dat we echt moeten nadenken over hoe we die in 9292 krijgen en al dat soort zaken. Ik ben bang dat als we dat als gemeente zelf gaan organiseren, dat niet gebeurt.
En het tweede is: hoe spreken we het af in de regio met onze collega's? Want ik wil er ook voor oppassen het gat van de MRDH op te vullen en de MRDH straks zegt 'dat nacht-OV in Zoetermeer hebben ze zelf opgelost, we wachten nog wel even'.

De **voorzitter**: Twee vragen, mevrouw Sandifort. Gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het eerste is een heel terecht punt. Mijn hoofd is wel wat minder van de details en wat meer van de grote stappen snel thuis. Ik denk 'hij staat al in de dienstregeling. Wij gaan hem uitvoeren, dus zet hem gewoon weer live in 9292 OV'. Het is alleen een ander busje. Maar ik weet niet of dat zo makkelijk is. Ik zou het fijn vinden als het college daar inderdaad ook op reflecteert.
Het andere punt dat u maakt is ook echt wel een zorg voor mij. Het is ook echt niet onze intentie om dit voor eeuwig te blijven doen, maar wel om te laten zien dat die noodzaak van die bus er zeker is. Aan de andere kant geldt trouwens ook, stel dat hij na een jaar continu leeg heeft gereden, dan zijn wij ook de eerste die graag daar een reflectie van het college op ontvangen en dan heroverwegen of we het wel die andere twee jaar ook door moeten zetten. Dus we zitten daar heel realistisch in. Maar we denken echt dat we hiermee een heleboel inwoners helpen.

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Van Rumpt nog voor een interruptie.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Even reflecterend op wat u zelf al aangaf, mogelijk dat na het eerste jaar blijkt dat hij de hele tijd leeg is. Is er een inschatting van hoeveel gebruikers er gebruik van moeten gaan maken? Want het is een behoorlijke soort zak geld waar we het over hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Voor de coronatijd waren die bussen aardig vol. Ik heb daar geen cijfers over. Ik heb toevallig dit weekend nog met de heer Van der Vlies erover gebeld en gemoreerd aan toen ik zelf ieder weekend in die bus zat. Toen moest ik heel vaak staan, maar dat is inmiddels wel wat langer geleden dan waar u mogelijk op doelt qua jaren. Maar ooit heeft hij heel goed vol gezeten.

De **voorzitter**: Het is niet te hopen dat het toen minibusjes waren overigens. Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Wat mij niet duidelijk werd uit de motie, en ik weet niet of daar over nagedacht is, is het volgende. Wij gaan dan middels € 100.000,00 per jaar die touringcar financieren vanuit de gemeente. Is het ook de bedoeling dat de passagiers daadwerkelijk nog een kaartje gaan kopen of betalen voor de reis?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat is een goed punt waarvan wij ons inderdaad vanmorgen ook realiseren dat dat er helemaal niet zo expliciet in staat. Maar wat ons betreft wordt er gewoon een marktconforme prijs voor de busritten betaald en vloeit dat dan dus ook gewoon terug naar degene die de kosten maakt voor busvervoer. Dus als dat niet duidelijk genoeg hierin staat – misschien meteen ook een vraag aan het college – en het college hier op deze manier niet mee uit de voeten kan, dan zouden we dat graag in overleg met de indieners nog toevoegen.

De **voorzitter**: Ik zou zeggen, gaat u verder. O, nog niet, iets te snel. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u wel voorzitter. Het is een charmant voorstel en wordt positief ontvangen. Alleen als we er wat langer over nadenken, zijn er inderdaad een aantal vragen die gesteld zijn. We hebben het over een particulier touringcarbedrijf. Dat maak ik er even uit op in dit geval. Hoe zit het verzekeringstechnisch? We hebben het over uitgaand publiek dat ook wel eens baldadig kan zijn. Hoe gaan we daarmee om? En wat komt voor rekening van de gemeente en wat expliciet niet?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat vind ik een heel goeie vraag, maar daar heb ik echt het antwoord niet op.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, nog een keer terugkomend op het idee om te evalueren, om te kijken of die bus nu wel of niet gevuld is na een jaar. Dat staat nu niet in de motie. We gaan nu in één keer voor drie jaar geld beschikbaar stellen. Is dat nog iets om te overwegen, om in de motie op te nemen dat we na een jaar evalueren en dan pas een besluit of we dit in 2024 en 2025 continueren?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): U maakt het nu iets scherper dan ik het heb gezet. Ik zou het wel heel graag voor drie jaar reserveren en het ook het liefst zo lang mogelijk die kans geven. Maar een moment van reflectie inbouwen om eventueel te stoppen, daar zou ik prima mee kunnen leven. Een moment inbouwen om wel door te gaan, dus in principe maar voor een jaar afspreken, is niet wat wij hebben opgeschreven en ook niet wat we gaan wijzigen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard nog en dan zou ik verder willen.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Even een verzoek aan mevrouw Sandifort van de VVD: kunnen jullie toevoegen aan jullie motie dat dit all-in kosten zijn en dat kosten zoals baldadigheid, vandalisme et cetera hierin dan ook voorzien zijn en dus niet meer terugkomen voor ons als onvoorziene kosten.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat vind ik ingewikkeld omdat ik gewoon niet weet hoe het werkt. Daar ga ik even over nadenken.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, want dan kom ik bij een ander groot obstakel in onze stad, namelijk digitale veiligheid, digitale criminaliteit. Met twee voorstellen willen wij zowel onze jeugd, als onze

ouderen weerbaarder maken in de digitale wereld door hen, op een voor de doelgroep passende manier, kennis aan te reiken. En nee, we stellen niet voor om dat zelf te doen, daar zijn al ontzettend veel toegankelijke initiatieven voor. We vragen wel dat de gemeente een rol speelt in het kenbaar maken en stimuleren van het gebruik van die initiatieven.
Dan een motie voor ondernemers in onze stad.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een vraag. De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik heb twee vragen over de beide voorstellen van de VVD. Allereerst wil ik beginnen over de cyberveiligheid voor onze jeugd. Ik was een beetje verbaasd, aangezien de jeugd best goed uit de voeten kan met de cybersecurity. Maar HackShield is een gratis online training en vindt de VVD niet dat het een taak van het onderwijs is om dat soort dingen te bevorderen? Dat was mijn eerste vraag.
Als u het goed vindt, ga ik ook mijn tweede vraag stellen. Dat gaat over de cyberveiligheid van onze ouderen. Ik vroeg me af hoe effectief het is want in de motie van de VVD worden onder andere verzorgingshuizen genoemd en mensen die in de verzorgingshuizen wonen, staan niet per se bekend als heel actieve digitale cybergebruikers. Is het misschien niet beter om juist wel fraude tegen te gaan en zo'n campagne op te zetten?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel. De eerste vraag over jeugd. HackShield is inderdaad een gratis trainingsplatform en het zou fantastisch zijn als scholen dat incorporeren. De manier waarop zij werken is dat de burgemeester ook een klein rolletje erin heeft. Het ziet er echt heel erg leuk uit en doordat de gemeente dat stimuleert, wordt het ook zichtbaarder voor scholen kunnen we ook laten zien 'dit is er, hier kunnen jullie gratis gebruik van maken'. En ja, de jeugd is ontzettend handig online en op social media. Maar of zij allemaal echt goed scherp hebben wat er allemaal kan gebeuren als je overal je gegevens achterlaat? Dat vraag ik me wel af.
En voor de ouderen, ik heb toevallig zelf een paar van die initiatieven zitten bekijken die er al zijn voor ouderen. Dat zijn heel praktische zaken. Waar herken je een betrouwbaar e-mailadres aan? Wanneer klik je wel of niet op een link? Hoe kan je een betrouwbare URL herkennen? En dat zijn toch dingen waar misschien niet alle ouderen, maar toch heel veel - je kunt tegenwoordig niet meer zonder e-mailadres – ook mee te maken krijgen. Daarom dachten wij 'die initiatieven zijn er, bijvoorbeeld van het Ouderenfonds, waarom niet even wat actie ondernemen om te kijken of zij dat ook in Zoetermeer kunnen uitrollen?'

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Van Rumpt ook. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Wij vroegen ons even af, dat HackShield is van een commerciële partij, ook al is dat waarschijnlijk gratis, dus lopen we niet het risico dat wij commerciële reclame gaan doen vanuit de gemeente?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Volgens mij niet. Het is echt heel erg gericht op alle gemeenten en op scholen. Als je op de site kijkt, zie je ook dat ze het gratis willen houden. Zij hebben echt als doelstelling de jeugd te helpen digitaal weerbaarder te worden en dat op een educatieve, speelse manier te doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u voorzitter. Nu we het toch nog over dat HackShield-programma hebben. Ik heb even wat gelezen op internet om te kijken hoe dat is ervaren. En ik zag dat er met name ook in Noord-Hollandse gemeenten een proef is gedaan en dat het best positief wordt ervaren door zowel de kinderen, als de ouders, als in ieder geval ook de gemeenten. Maar ik zie niet terug in de motie of er een bepaalde duur wordt gekoppeld aan de campagne. Zegt u 'een campagne en we laten het aan de gemeente over om dat verder uit te werken?' Of zeggen jullie 'we zijn benieuwd naar wat het gaat opleveren en we stellen er een duur aan van drie maanden en dan gaan we evalueren?'

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel. Eigenlijk hebben we bewust geen termijn erin gezet in dit geval. Omdat ik graag zou zien dat de gemeente een soort push geeft die een campagne opstart en dat het daarna inderdaad dan aan scholen is om daar verder mee aan de slag te gaan. En als daar een goede wisselwerking ontstaat, kun je er natuurlijk een rol in blijven spelen. Maar in eerste instantie gaat het ons om die push vanuit de gemeente en dat komt ook door de opzet van hoe dit eruitziet. Wat u zei, er zijn best positieve ervaringen mee. Ik denk dat het gewoon ontzettend goed zou zijn voor onze jeugd om daarmee aan de slag te gaan.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja. Een motie voor onze ondernemers in de stad mag natuurlijk niet ontbreken. Ons voorstel gaat specifiek over ondernemers en ondernemende mensen in de culturele sector. Wij willen ervoor zorgen dat zij zelf vaart kunnen maken en kunnen houden in hun culturele ondernemerschap. In deze sector is het obstakel letterlijk ruimte. Ruimte voor makersplaatsen, ruimte voor broedplaatsen, ruimte voor ateliers. Wij vragen met onze motie aan het college om de schaarste en behoefte hieraan met voorrang te adresseren in de Uitvoeringsagenda Cultuurvisie 2030.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie, eerst van mevrouw Wortel en dan mijnheer Boerboom.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik heb de motie met veel belangstelling gelezen, want ook wij vinden dat de culturele sector in dezen echt wel goed voor het voetlicht mag komen. Wij vragen ons wel af waar u dan het gegeven vandaan heeft dat het tekort is aan ruimtes, terwijl de evaluatie uit de Cultuurvisie 2030 nog niet is opgestart. Dus een tip aan de wethouder: start dat op, want dan kunnen we er wat mee. Daarna kunnen we echt zien of er inderdaad tekorten zijn. Ik denk dat als we nu tekorten invullen die er misschien helemaal niet zijn, we echt verkeerde dingen doen. Ik vraag me af waar u dan de informatie vandaan heeft dat er nu al tekorten zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Dat zijn signalen uit de stad, van de cultuurborrels waar volgens mij jullie fractie, maar onze fractie ook aanwezig is, dat het gewoon lastig is voor hen om ruimtes te vinden. En we vragen ook niet om nu op stel en sprong allerlei ruimtes te creëren. We vragen om het voornemen dat al in die Cultuurvisie staat in de uitvoeringsagenda met voorrang te adresseren. Dat is wat we vragen.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel nog?

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dank u wel voorzitter. Dat dat las ik ook inderdaad in het dictum, maar in het eerste stukje 'constaterende dat er in Zoetermeer schaarste bestaat aan makersplaatsen, broedplaatsen en ateliers'. U stelt daarmee al een feit en dat is dus feitelijk onjuist, want de evaluatie moet dat nog uitwijzen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat ben ik niet helemaal met u eens, want als wij met culturele ondernemers en andere mensen in die sector praten en zij stellen dat ze die ruimtes op dit moment niet kunnen vinden, vind ik dat we dat als een constatering mogen opschrijven.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Op zich herkennen wij die signalen dat er tekort is aan ruimte ook. Ik vraag me alleen af of dat binnen het bestaande cultuurbudget past. Ik weet dat het in de agenda staat, maar ik vind het wel erg makkelijk om dat nu alleen binnen die cultuuragenda naar voren te halen en dan daar de uitgaven voor te doen zodat we straks geen geld meer hebben voor de andere uitdagingen waar we ook in die Cultuuragenda aandacht voor willen vragen. Bent u bereid om het cultuurbudget te verhogen en hier invulling aan te geven?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, goede vraag en een verwachte vraag. Ik ga daar later ook in mijn tekst wat over zeggen, maar het korte antwoord is: liever niet. Maar ik ga er later genuanceerd nog wat over zeggen. Maar anders ga ik mezelf herhalen.

De **voorzitter**: Dat gaat de voorzitter voorkomen. Gaat u verder. Volgens mij zijn er verder geen vragen.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dan het voorstel dat ik wil delen. Dat is onze motie over het definitief maken van de huurkorting. Ik kan mijn hele spreektijd wel vullen met het belang van de toegankelijkheid van sport, of met een toelichting op de logica waarom wij dit terecht en eerlijk vinden. De systematiek van de jaarlijkse indexatie van de huren werkt goed, maar het afgelopen jaar was wat ons betreft een uitzondering op een normaliter goed werkende regel. Oorzaken daarvan zijn u alle bekend. Die hoef ik niet te herhalen. Onze oproep is dan ook: blijf die systematiek hanteren, maar de korting die er dit jaar op zit, graag definitief.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Louw. Gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik was eigenlijk wel blij dat ik nu een keer tegen de VVD kan zeggen 'waar is de dekking?' Dus dat is een vraag en mijn tweede vraag: u heeft het over sportverenigingen, maar in de motie staat 'sport en verenigingen'. Als u bedoelt dat het gaat om iedereen die hiermee te maken heeft omdat we ook andere soorten verenigingen in huurpanden hebben van de gemeente, trekt u hem gelukkig breder. Maar dat is even een checkvraag.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Op die laatste is het antwoord ja. En die eerste over die dekking, we hebben eigenlijk bewust niet opgeschreven waar dat geld dan vandaan moet komen. Dat heeft een aantal redenen. Dan ga ik toch vast een beetje vooruitlopen op de tekst. 1. we maken hier vandaag met elkaar keuzes om richting te geven aan de begroting en wij vragen dus aan het college, zeker voor de dingen die structureel geld kosten, 'pas dat in de begroting en kijk waar je daar dekking voor kunt vinden'. Wetende dat het college werkt met het uitgangspunt 'e.b.o.', eigen broek ophouden. Daar komt ook het antwoord over de cultuur vandaan. In principe is het uitgangspunt: zoek dat in het eigen programma. Lukt dat niet, dan kom je met een ander voorstel. En dan hebben we hier allemaal opnieuw onze eigen afweging te maken of we dat dan een goed voorstel vinden en of we dat nog steeds willen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Louw en dan naar mijnheer Boerboom.

De heer **Louw** (PvdA): Ja dank u wel. Ik snap ook dat mevrouw Sandifort zegt 'laat het college dat verder uitwerken en dan met een voorstel komen op het begrotingsdebat'. Maar toch even, want zegt u nu eigenlijk tegen het college 'haal het dan gewoon elders weg bij sportverenigingen en stichtingen om te zorgen dat ze dan minder huur betalen, maar dan blijft er wel minder geld over voor diezelfde sector op een andere manier'? Begrijp ik u dan goed?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat programma is groter dan alleen sport. Er zit meer in dat programma. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat er dingen efficiënter kunnen. Ik ben er ook van overtuigd dat er dingen in de perspectiefnota staan die helemaal niet haalbaar zijn en er wordt sowieso natuurlijk al op alle fte's gememoreerd 'die gaan we echt niet allemaal vinden'. Ik vraag me af of wat nu wel ingeboekt wordt, ook gevonden gaat worden. Dus daar zou je ook nog wat op kunnen bezuinigen. Er zijn wel meer mogelijkheden om structureel geld te vinden zonder dat dat per se pijn doet op bepaalde plekken. Daar daag ik het college graag toe uit, om dat te gaan doen. En dan met elkaar weer opnieuw hier in november de afweging te maken.

De **voorzitter**: Ik zag de heer Louw nog, maar ik wilde eerst naar mijnheer Boerboom. Eerst mijnheer Louw nog? Kort, graag.

De heer **Louw** (PvdA): Tot slot voorzitter en dan moeten we volgens mij deze discussie stoppen. Kijk, ik ben het enorm eens met de motie, maar ik maak me wel zorgen over waar u dan denkt dat het geld vandaan komt. Want als dat betekent dat er voor dezelfde partijen minder geld overblijft voor hun

activiteiten, dan is het misschien een soort van sigaar uit eigen doos. Dat bedoelt u waarschijnlijk niet, maar zo komt wel een beetje over. Dus ik twijfel nog heel erg over de steun aan de motie die ik eigenlijk van harte zou willen steunen, omdat ik ook van die huurverhoging af wil.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, wilt u daar nog op reageren?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja graag. Mijn voorstel zou zijn dat u hem dan steunt en dat u die afweging dan maakt in november als u ziet wat het dekkingsvoorstel van het college is. Want dan maken we allemaal opnieuw die afweging. Omdat er natuurlijk nu zoveel moties voorliggen die een structurele graai in de begroting doen, vraag ik me ook af of ze allemaal kunnen, als ze het allemaal vanavond halen, wat ik iedereen ook gun en hoewel daar heel veel mooie dingen in zitten. Die afwegingen moeten we gaan zien als we feitelijk op papier zien wat het gevolg daarvan is. Dat zijn best lastige afwegingen om nu zomaar uit je hoofd te maken. Daarom hebben we er op deze manier voor gekozen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Volgens mij zijn we juist vandaag bij elkaar om met elkaar die afwegingen te maken als raad. Ook wat betreft de structurele middelen, want we kunnen nu heel makkelijk zeggen 'we doen het' en dan gaat het college vast zoeken naar dekking. Maar ik denk dat de vraag dan net zo hard weer bij ons terugkomt in het najaar en dat het gat alleen maar gegroeid is. Maar ik heb ook nog een andere vraag, want op zich vind ik het ook een heel sympathieke motie en ik zie die uitdagingen waar verenigingen mee worstelen. We hebben het net gehoord van de inspreker. Er liggen ook meer voorstellen van andere partijen over hetzelfde onderwerp. Volgens mij is er meer nodig dan alleen deze eenmalige huurkorting. Ik zou dan liever met elkaar in het najaar een keer het gesprek aangaan 'wat heeft onze sport nou echt nodig om structureel gezond te worden?' en dan met elkaar tijdens het begrotingsdebat in het najaar daar een goed uitgewerkt voorstel van maken dat op breed draagvlak in deze raad kan rekenen. Staat u daar voor open?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Over het eerste punt dat u aanhaalt. Ik zie vandaag echt als richting meegeven aan die begroting. Dat is wat we vandaag met die perspectiefnota doen. Deze perspectiefnota is het voorstel van het college. Wij voegen daar allemaal voorstellen aan toe en daar moet een begroting uitkomen. Op sommige punten zullen we heel specifiek wensen hebben als 'dat moet je daarmee dekken', of 'dit moet je niet meer doen en dan valt er wat vrij'. En op andere punten merken we gewoon dat we door het ravijn dat we in 2026 hebben zo klem zitten dat we wel allerlei dingen zien die we echt willen voor de stad, echt belangrijk vinden en die echt nodig zijn, zoals die investeringen op sport en dat wij continu het antwoord terugkrijgen, en terecht, 'vanaf 2026 is er structureel niets mogelijk'. Dan daag ik het college graag uit. Denk nou met ons mee als dit de wensen zijn van de raad, hoe kunnen we dat dan wel organiseren? En een van de uitgangspunten die het college hanteert, is dat eigen broek ophouden, maar dat is dan ook een vraag aan de wethouder van Financiën of aan het college. Als dat niet gaat, dan moet het ergens anders vandaan komen. Dat zou ik gewoon heel graag willen zien.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog en dan ga ik naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Maar u bent het toch met mij eens dat we uiteindelijk keuzes moeten maken als raad en dat dat is waar we voor in het leven geroepen zijn? En dan maakt het toch niet uit of we deze keuzes nu maken, of op een later moment? Want als u nu zegt 'we gaan het uit het sportbudget halen', dan krijgt u die situatie die de heer Louw schetste, waarbij mijn fractie ook bang is dat we andere activiteiten niet gaan doen. En als het ons gat groter maakt op de begroting, betekent dat dat er moet worden bezuinigd op andere onderwerpen. Dat is volgens mij juist waarom we met elkaar vandaag die discussie aan moeten gaan.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dat ben ik ook met u eens. Er staat ook niet dat het uit het sportbudget moet komen. Anders hadden we dat wel opgeschreven. Ik heb al eerder gezegd dat wij nog steeds overtuigd zijn dat het Sociaal Domein zou moeten kunnen slinken. Misschien met eerst een investering om het daar beter te organiseren. Dus misschien dat daar op een gegeven moment wel middelen vrij

gaan vallen. De keuze die wij hier vandaag met elkaar maken is: welke dingen vinden we belangrijk genoeg om in die begroting te laten opnemen? En ik zou het heel erg prettig vinden om dan van het college een integrale begroting te krijgen van wat de gevolgen daar dan van zijn.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik ben het ook wel deels met de heer Boerboom eens dat het een meer omvattend probleem is dat bij de verenigingen speelt. En ik ben blij dat de heer Boerboom dat aanhaalt. We hebben daar straks ook een motie voor die in kaart moet brengen waar verenigingen dan behoefte aan hebben om toekomstbestendig te zijn. Dus ook om verhogingen aan te kunnen, wat wellicht dus onze begroting weer ten goede komt. Maar we hebben het hier wel over een structureel probleem. Ik ben veelvuldig in contact geweest met de fractie van de VVD om ook de oorzaak van het probleem beet te pakken. De oorzaak van het probleem is dat de verhoging op de CPI gebaseerd is. Het afgelopen jaar was die dus exorbitant hoog waardoor we dit euvel hebben. Ik heb toen voorgesteld: laten we meenemen dat we de CPI handhaven, tenzij dat hoger uitpakt dan de vrijesectorverhuur, zogezegd. Toen hebben we inderdaad met beide fracties, zowel de VVD als FVD afgesproken 'oké, laten we dat in de najaarsnota laten komen', wat een beetje overeenkomt met wat de heer Boerboom voorstelt. Echter, om 09.59 uur deze ochtend kwam deze motie alsnog dankzij de LHN, waarvoor dank trouwens, ik ben blij dat die ook ingediend is. Hoe staan jullie nu tegenover die koppeling? Om het structureel op te lossen?

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Sandifort. Ik vraag overigens wel de interrupties kernachtig te houden want ik zie de interrupties al weer langer worden.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dan zal ik het antwoord kort houden. Ja, daar staan we ook positief tegenover. Alleen elke motie die we daarop indienen, vraagt ook om structureel geld. Dus ja, natuurlijk, hoe beter we die verenigingen kunnen ondersteunen, hoe mooier. Maar daarvoor geldt hetzelfde als wat mij hier terecht wordt gevraagd: waar komt dat geld dan vandaan? Welke keuzes maak je dan?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen. O, voor ik naar u toega eerst mijnheer Van den Boomgaard nog. Kort, als het kan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja. Het was ook echt een verdiepingsvraag, want we hebben er dus uitvoerig over gesproken om de huurverhoging te koppelen aan de vrije sector. Dat was toen niet van toepassing omdat dat moeilijk was in het budget. Onze motie daarentegen zorgt door eenmalig verstrekken van het eenmalig geld dat we in overvloed hebben nu, dat dat geld goed wordt besteed aan die verenigingen, waardoor we de huurverhoging wel zou kunnen laten plaatsvinden, dus zo dat je het dan weer in balans brengt. Dus mijn vraag is dan nog steeds: wat heeft jullie van gedachten doen veranderen om dan nu dit wel te steunen en waarom toen wij in conclaaf waren met elkaar, met beide moties in ogenschouw, niet?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Wij hebben gemeend om hem zo haalbaar mogelijk te maken, dus een eerste stap te zetten, namelijk die korting die er een keer op zat, nu definitief maken. En we dachten, als we gelijk doorpakken met nog meer ambitie, dan haalt hij het misschien niet. We willen in ieder geval dit binnen hebben. Nu komt het vanuit een andere partij ook binnen. Nou, prachtig.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter. Het is natuurlijk een beetje een technische discussie die we nu voeren, want dit is niet echt geld. Dit 'is welke systematiek pas je uiteindelijk toe?' Dat wil helemaal niet zeggen dat als wij het aan inflatie koppelen, aan de CPI, loslaten en dat aan iets anders doen, de gemeente daardoor structureel een tekort krijgt. Want stijgen de kosten voor de gemeente ook navenant? In die zin denk ik dat we deze discussie op dit moment niet hoeven te voeren en bovendien heb ik echt nog wel wat ruimte gezien hier in deze begroting en die ga ik straks naar boven halen.

De **voorzitter**: Wilt u daar nog op reageren? Mevrouw Sandifort?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Nee, ik ga verder.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat, volgens mij is deze discussie afgerond.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): En dan ons voorstel met als doel het mooier maken van onze route onderweg, de route van de obstacle run in mijn metafoor, maar ook in dit geval letterlijk de route in onze stad. Namelijk: onze tunnelbak, midden in ons centrum. Een van onze visitekaartjes van de stad en het centrum waar we zo hard aan werken om het mooier en beter te maken. Daar hoort die tunnelbak bij. Onze oproep: maak van dit grijze stukje Zoetermeer een stukje om trots op te zijn. Het is formeel al een kunstwerk, maar zo ziet het er nog niet uit.
Voorzitter, de stroom van moties – er zijn er al genoeg voorbijgekomen vandaag – is niemand ontgaan.

De **voorzitter**: U gaat al weer verder, ik dacht dat u nog in hetzelfde onderwerp zat, maar ik zie ineens drie vingers omhooggaan. Dus de eerst heer Van der Perk. Gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Kan mevrouw Sandifort misschien uitleggen waarom een eenvoudige verfbeurt niet volstaat in plaats van een kunstwerk.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dat kan ik. Je kunt het ook verven. Wij hebben er nu voor gekozen om daar nog iets mooiers van te maken.

De **voorzitter**: Ik ga even kijken want ik zag eerst mijnheer Van den Boomgaard en dan mevrouw Frinking.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter, want ik hoor in de discussie 'wat is mooi en wat is kunst en wat heb je ervoor over?' Ik had hem graag specifieker gezien en dan bijvoorbeeld het oude Zoetermeer bij wijze van spreken op de muren geprojecteerd of geverfd of wat dan ook. Kunt u het misschien iets specifieker maken, wat is dan kunst en wat vindt iedereen prettig om te zien? Ik kan bijvoorbeeld aannemen dat niet iedereen zit te wachten op roze olifantjes als dat in gedachten komt bij de kunstenaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Hoewel ik zelf roze olifantjes hartstikke leuk zou vinden... Eigenlijk niet, omdat wat je ook gaat opschrijven, dan weer discussie oplevert. Onze oproep is: ga aan de slag om er iets moois van te maken. Het woord kunstwerk wordt nu genoemd omdat de tunnelbak natuurlijk de status van een kunstwerk heeft, maar het hoeft helemaal geen kunstwerk an sich te worden. Dat is iets waar iedereen nu een eigen beeld bij heeft. De een loopt nu als je het woord 'kunstwerk' noemt in het Rijksmuseum, de ander loopt in het Fotomuseum. Dat is niet de intentie van de motie. De intentie van de motie is om er een stukje Zoetermeer van te maken waar we allemaal trots op kunnen zijn. Dat je er doorheen rijdt en denkt 'leuk'.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Frinking en ik zag ook in deze hoek nog een vinger.

Mevrouw **Frinking** (CDA): De gedachte om daar iets moois van te maken, is zeker leuk. Het enige waar wij over zaten te denken is dat iets ook alleen maar leuk en mooi blijft als het ook goed onderhoud heeft. De tunnelbak kan nu heel beperkt schoongemaakt worden en dat gebeurt ook. Zoiets moois houden gaat veel meer moeite kosten. Heeft u daar over nagedacht?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik ben er niet van overtuigd dat dat per se meer kost. Het hangt er helemaal vanaf wat je kiest om het mooier te maken. Als dat andere kleurtjes verf zijn, dan moet je die ook gewoon schoonhouden. Dus daar ben ik niet van overtuigd. Maar het is een goed punt om mee te nemen als er een voorstel gaat komen vanuit het college voor hoe die tunnelbak er dan uit zou kunnen zien.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Damme.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk een vraagje. Hoe zien jullie de veiligheid? Want als ik eerlijk ben, dan denk ik dat als ik in mijn auto zit of als ik op de motor zit, ik liever de bestuurders voor me in de tunnelbak zie, dan de roze olifantjes. Dat scheelt misschien ook voor de hulpverlening als er een botsing komt.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Er zijn legio voorbeelden waarbij je langs iets moois rijdt en mensen nog steeds op de weg letten. Dus mijn advies zou ook zijn, aan mevrouw Van Damme, maar volgens mij weet zij veel meer van regels op de weg dan ik, om dat gewoon vooral te blijven doen en dan vanuit de zijkant van je ogen een beetje te genieten, maar we vragen natuurlijk niet om films te gaan afspelen of zo. Dat zou een beetje gek zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Damme nog kort.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja dank u wel voorzitter. Dan lijkt het mij inderdaad het veiligst om het gewoon zo naturel mogelijk te houden, want we zijn inderdaad bezig met verkeer en we zijn niet bezig richting een museum om vanuit de zijkant van onze ogen een beetje te genieten. We letten op de bestuurders.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel. Ik vind dit echt een heel gek punt. Sorry. Er zijn zoveel plekken in de stad die mooi zijn en in andere steden die mooi zijn. En door de term kunstwerk, doordat het formeel een kunstwerk is, hebben jullie een soort Rijksmuseumbeelden erbij gekregen, terwijl wij er gewoon een mooi stukje Zoetermeer van willen maken, in plaats van een grijs stukje Zoetermeer. Dus als u dat vindt, moet u tegenstemmen. Dat zou mijn advies dan zijn.

De **voorzitter**: Ik ga nog naar mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter. Dank u wel. Interessant, deze discussie over het verfraaien van de tunnelbak. Wij hebben hem mede-ingediend, we zien het helemaal zitten en we denken dat we aan de veiligheid en aan de invulling van het kunstwerk te zijner tijd nog wel een debatje kunnen wagen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat mevrouw Sandifort nu probeert haar verhaal af te ronden.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat ga ik doen. Ik zei het net al, de stroom aan moties vandaag is niemand ontgaan. Ideeën genoeg. We hebben een aantal mooie voorstellen gezien, voorstellen die Zoetermeer wat ons betreft leefbaarder en mooier maken en alle sprekers na mij gaan vast hun eigen voorstellen vertellen. Maar ons enthousiasme ziet u vandaag logischerwijs terug door ons logo op die moties en door onze stem.
Voor ik ga afronden nog een kort moment van reflectie op de financiële impact van alle voorstellen. Daar is-tie. Over het ravijn hoef ik niemand wat uit te leggen en toch menen we als fracties hier vandaag dat er aan verschillende zaken structureel geld uitgegeven moet worden, of dat er ergens structureel minder geld moet worden geïnd. De raad gaat zich vandaag uitspreken over welke van die voorstellen op een meerderheid kunnen rekenen. Ik daag het college graag uit om de aangenomen moties als accentverschuivingen te zien bij het opstellen van de begroting en wat onze fractie betreft, daar waar mogelijk, binnen de eigen programma's ruimte te zoeken.
En tot slot, met de voorliggende perspectiefnota denken wij dat een heleboel obstakels worden verkleind. We zien voorstellen die de stad mooier maken, voorstellen die van Zoetermeer een haalbaardere obstacle run maken en met onze moties doen we daar nog een schepje bovenop. Want een mooie, veilige stad waar iedereen kan genieten en waar zoveel mogelijk mensen aan het werk zijn en kunnen en waar het leven je vooral niet moeilijker wordt gemaakt dan nodig, dat verdienen onze inwoners. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zag nog twee interrupties. U bent populair. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. U had het even over de financiën. Ik denk dat dat een hot topic gaat worden vandaag met alle voorstellen, met name die een structureel karakter

hebben. Want eenmalig, volgens mij herkennen we dat allemaal, hebben we echt geen uitdaging in deze stad. Nu vraag ik mij het volgende af. U heeft het ook over belastingen laten dalen. Volgens mij dient u een motie over de hondenbelasting mede in. Maar bent u ook bereid om te gaan kijken naar lastenstijging? Want u zegt 'we willen met elkaar die mooie stad in Zoetermeer' en ik weet zeker dat als wij daar goede dingen mee doen, inwoners er ook oprecht bereid toe zijn extra bij te dragen. Dus bent u ook bereid om ook lasten te verhogen en andere lasten dan te kunnen laten dalen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Het zal u niet verbazen dat mijn eerste reactie daarop is 'liever niet natuurlijk'. Maar het hele leven wordt duurder, dus de lasten en de belastingen en alles wat we innen wordt al meer voor al onze inwoners. Dat stijgt gewoon mee. En mijn wens is dat we eerst eens gaan kijken of wij het hier bij de gemeente beter, efficiënter, et cetera kunnen doen voordat we gaan kijken naar wat er dan meer geïnd moet worden. En de ene belasting afschaffen om dat vervolgens te dekken met het verhogen van een andere belasting, dat sowieso niet.

De **voorzitter**: Heel kort mijnheer Boerboom, want ik heb er nog twee in de rij staan.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel. Voorzitter, we hebben vorige periode toen we samen in het college zaten, met elkaar Ombuigen en vernieuwen gehad. Een van de dingen die we daar zagen was dat we heel mooie ambities hadden, maar puntje bij paaltje heel veel zaken niet konden realiseren. Nu zien we dus juist dat we allemaal extra fte's weer aan het opplussen zijn, dus ik zie die efficiëntie niet zo goed. Ik ben dan toch benieuwd: welke keuze wilt u als VVD maken?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Nee, dat is precies mijn punt. Ik zie die efficiëntie ook nog niet overal. Ik zie wel dat er heel hard gewerkt wordt, dat er ontzettend veel uitdagingen zijn, maar ik heb de vraag hier wel vandaag gesteld: kan dat nou niet efficiënter en moeten we ons daar nou niet specifiek richten? Ik noemde het ook al even snel, maar een van de stappen die daar voor mij heel belangrijk in zijn, is de expertise op datagedreven werken die nu in de plannen staat. Ik denk dat dat zomaar tot heel veel meer efficiëntie zou kunnen leiden.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Kraneveldt en dan mijnheer Ekkelenkamp.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Sandifort komt nog even terug de financiën dus toch nog maar even mijn vraag. We kennen de VVD als een partij die graag wil overkomen als 'gewoon doen en actie en we maken scherpe keuzes'. Dan bevreemdt het mij toch dat u zegt 'we dienen een aantal voorstellen in en we laten het college maar kijken hoe het binnen een programma dan keuzes maakt en wat er dan uiteindelijk uitkomt en dan zien we het wel bij de begroting'. Waarom – zeker bij het voorstel van de huurkorting – maakt u gewoon niet zelf de keuze 'daar stoppen we het in, daar halen we het weg'? Want dan is het tenminste duidelijk waar u op doelt in dit geval. U laat het nu wel heel erg aan het college over.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Dat heeft twee redenen. Eén is omdat we ons dus in de regels die het college hanteert bij het opstellen van een begroting kunnen vinden. En de tweede reden is dat ravijn van 2026. Het is amper te overzien voor ons wat er vanaf 2026 gaat gebeuren. Dat is totaal niet duidelijk. Dus als wij nu die keuzes gaan maken en dat structureel op een bepaalde manier ergens weg halen, terwijl straks het ravijn misschien wel wordt opgelost en we dan iets hebben weggehaald wat een soort ultieme keuze was, dat we anders niet hadden gedaan, vind ik gewoon heel ingewikkeld. Dus zolang die discussie loopt, is het gewoon heel lastig te overzien.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar u dient een motie in en voor structureel geld voor de huurkorting, om die niet toe te passen. U wilt daar bij de begroting iets over horen van het college, maar dan weet het college ook nog niet wat er in 2026 gebeurt. Dus dan zou u eigenlijk die motie helemaal niet moeten indienen en helemaal maar af moeten wachten wat het wordt. Maar toch dient u iets voor structureel

geld in, dus dat vind ik wel in tegenspraak met elkaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, ik niet. Want dat is iets dat nu speelt. De korting op het jaar loopt nu. Als ik het nu niet indien, zullen ze volgend jaar weer – ik weet het niet meer – uit mijn hoofd 14% alsnog voor de kiezen krijgen. De vinger komt al voor mijn zin af is. Wauw. Dus ik ben het zeker niet met u eens dat ik dan niets in moet dienen. Ik vind het wel terecht dat we hier accenten leggen, dingen meegeven aan de begroting en dat het college dan kijkt, in binnen zijn eigen systematiek 'wat kan er dan, waar kan het?' en daar kan iedereen dan zijn afweging in maken.

De **voorzitter**: Heel kort, volgens mij is het helder, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar waarom kiest u er dan niet voor om te zeggen 'dan passen we voor de komende twee of drie jaar - want dat is dan nog incidenteel geld – de huurkorting niet toe', dan is het niet structureel en haalt u het bijvoorbeeld uit het rekeningresultaat, want daar zit geloof ik € 29 miljoen in. Die keuze had u ook kunnen maken en dan weten we precies waar we aan toe zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Goede suggestie, daar kunnen we het vandaag verder misschien nog wel eens over hebben. Het punt is alleen dat je dan weer zo kort zekerheid aan verenigingen geeft. Vandaar dat we daar niet voor hebben gekozen. Maar als dat het daardoor haalbaarder maakt voor iedereen, kunnen we het er altijd over hebben met de andere mede-indieners.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Helemaal aan het begin van uw betoog interrumpeerde ik en toen zei u 'in de rest van het betoog kom ik er weer op terug' en dat heeft u ook gedaan. Mag ik het zo samenvatten – ik dacht aanvankelijk 'u wilt aantonen dat dit college heel veel vaart erin zet' – dat u eigenlijk wilt dat er nog veel meer vaart in gezet wordt? Is dat eigenlijk een beetje de boodschap die u geeft?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): De boodschap is dat hoe ik naar het leven kijk, en hoe misschien ook het liberalisme een beetje in elkaar zit, is dat je in eerste instantie zelf probeert vaart te maken. Als dat er niet is, dat je om je heen kijkt of er mensen zijn die kunnen helpen en dat er anders een kleine, sterke overheid is. De analogie met vaart maken in de stad zit er ook natuurlijk. Ik heb een oproep gedaan, specifiek voor Meerzicht, maar dat geldt op meer plekken natuurlijk wel 'laat het nou eens zien', want ik geloof wel dat daar heel hard gewerkt wordt, dus het is geen sneer naar het college 'volgens mij doen jullie daar niets', maar het is totaal niet zichtbaar. Bijvoorbeeld in Meerzicht. Dus dat bedoel ik met dat vaart maken. Laat nou dingen zien, ga aan de slag. Het eerste jaar zit erop, het jaar van alle plannen concreet maken, noem maar op, is nu geweest en nu willen we gewoon dingen zien. Dingen bouwen, palen de grond in. Dat.

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dan ben ik blij dat we het daar in ieder geval over eens zijn. Dus ik zou zeggen 'mouwen opstropen en aan de slag'.

De **voorzitter**: Ik heb nog... En dan zou ik echt... Niet? Oké. Ik kijk even rond.

Motie nr. 2306-10 ingediend door VVD, D66, PvdA, CDA, GroenLinks, SP
Nachtbus!!!

"De raad van de gemeente van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de nachtbus vanuit Den Haag naar Zoetermeer en Leiden naar Zoetermeer voor corona een

succes was;
- de nachtbus op de route N6 sinds corona niet meer rijdt en nachtbus 800 volledig uit de dienstregeling is gehaald;
- nachtbus N6 naar Zoetermeer eerst door Leidschenveen rijdt terwijl het overgrote deel van de gebruikers van de nachtbus niet in Leidschenveen uitstapt;

overwegende dat:
- een nachtbus vanuit Den Haag en Leiden de aantrekkelijkheid van Zoetermeer als woonstad voor studenten en (hoogopgeleide) jongvolwassenen vergroot;
- een snellere verbinding de nachtbus nog aantrekkelijker kan maken, waarmee onder andere (licht) beschonken in de eigen auto stappen minder zal voorkomen, wat de verkeersveiligheid ten goede komt;
- een nachtbus ook gebruikt kan worden voor mensen die in de nacht werken;

verzoekt het college om:
- zolang HTM de nachtbus N6 niet exploiteert een touringcarbedrijf in te huren 's nachts ten minste elk uur van Den Haag Centraal rechtstreeks naar de gemeente Zoetermeer te laten rijden op ten minste vrijdag en zaterdag;
- daarbij te onderzoeken of het mogelijk is om meer haltes in Zoetermeer te bedienen, waaronder in de wijk Noordhove;
- de resultaten van deze aangepaste lijn te zijner tijd te evalueren en met HTM te bespreken;
- hiervoor € 100.000,00 voor 2024, 2025 en 2026 beschikbaar te stellen;

verzoekt het college tevens om:
- een subsidie beschikbaar te stellen aan EBS voor het exploiteren van een nachtbus tussen Leiden Centraal en Zoetermeer, ten minste eenmaal per uur en ten minste op vrijdag en zaterdag, die aansluit op de nachttrein van NS;
- daarbij te onderzoeken of het mogelijk is om meer haltes in Zoetermeer te bedienen dan buslijn 400, of zo mogelijk aansluiting te hebben met de nachtbus uit Den Haag ter hoogte van Centrum-West;
- hiervoor € 100.000,00 voor 2024, 2025 en 2026 beschikbaar te stellen;

verzoekt het college tot slot:
- de kosten van maximaal € 600.000,00 te dekken uit de reserve vrij inzetbaar;
- te verkennen of de gemeenten Leiden, Zoeterwoude, Leidschendam-Voorburg, en Den Haag, en de provincie bereid zijn een financiële bijdrage te leveren aan de realisatie van de nachtbussen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-11 ingediend door VVD, FVD, GroenLinks
Bevordering van cyberveiligheid van onze ouderen

"De raad van de gemeente van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- cybercriminaliteit een groeiend probleem vormt dat de veiligheid en privacy van inwoners bedreigt;
- onze oudere inwoners een kwetsbare groep zijn die in de praktijk helaas vaak de dupe worden van oplichting en cybercriminaliteit, onder andere vanwege een gebrek aan of beperkte digitale vaardigheden;
- het vergroten van het bewustzijn van cyberveiligheid en het aanleren van vaardigheden om online risico's te beperken van cruciaal belang is voor de bescherming van onze inwoners;

overwegende dat:
- het belangrijk is om preventieve maatregelen te nemen en te investeren in de cyberveiligheid van onze inwoners om cyberaanvallen en de daaruit voortvloeiende schade te minimaliseren;
- er voldoende bestaande initiatieven zijn om ouderen digitaal vaardig(er) te maken;
- het in onze stad organiseren van (bestaande) educatieve initiatieven hen kan leren hoe ze zichzelf kunnen beschermen tegen online risico's;
- samenwerking met seniorenorganisaties, verzorgingshuizen en andere relevante partners

essentieel is om de cyberveiligheidscampagne voor ouderen te implementeren als onderdeel van het educatieve programma;

verzoekt het college:
- een cyberveiligheidscampagne voor ouderen op te zetten in samenwerking met seniorenorganisaties en andere relevante partners om de oudere inwoners in de gemeente Zoetermeer bewust te maken van cyberveiligheid en hen de nodige kennis en vaardigheden te geven om online risico's te verminderen;
- samen te werken met verzorgingshuizen, seniorenclubs en andere relevante partners om de cyberveiligheidscampagne voor ouderen te implementeren, bijvoorbeeld door middel van workshops, voorlichtingssessies en online activiteiten;
- hierbij samenwerking te zoeken met organisaties die bestaand aanbod hebben;
- financiële middelen beschikbaar te stellen voor de cyberveiligheidscampagne voor ouderen, inclusief eventuele kosten voor voorlichtingsmateriaal, training en promotieactiviteiten, tot een maximum van €15.000,00;
- de kosten te dekken uit het Potje van de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-12 ingediend door VVD, Zoetermeer Vooruit, D66, PDvZ, PvdA, GroenLinks
Van 'kunstwerk' naar kunstwerk

"De raad van de gemeente van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de tunnelbak aan de Europaweg in Zoetermeer momenteel deels gesloten is voor onderhoudswerkzaamheden;
- het huidige stedenbouwkundige 'kunstwerk' van de tunnelbak een perfect canvas biedt voor een werkelijk kunstwerk;

overwegende dat:
- werkzaamheden aan de wand van de tunnelbak nu makkelijk uit te voeren zijn omdat deze toch deels dicht is;
- de tunnelbak aan de Europaweg op dit moment grijs en grauw is;
- een echt kunstwerk als tunnelbak onze inwoners een nieuwe plek in onze stad geeft om trots op te zijn;

draagt het college op:
- actie te ondernemen voor een spoedige verfraaiing van de tunnelbak tijdens de huidige, of bij een volgende afsluiting;
- eventueel advies te vragen aan Zoetermeerse kunstenaars over de kleurstelling;
- samen te werken met relevante instanties om te voldoen aan verkeers- en veiligheidsnormen bij de verfraaiing;
- te streven naar een minimale stijging van de jaarlijkse onderhoudskosten;
- hiervoor een eenmalig budget van maximaal € 100.000,00 vrij te maken;
- dekking te vinden binnen de reserve beeldende kunst of zelf met een voorstel te komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-13 ingediend door VVD, PDvZ, FVD, GroenLinks
Bevordering van cyberveiligheid van onze jeugd

"De raad van de gemeente van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- cybercriminaliteit een groeiend probleem vormt dat de veiligheid en privacy van inwoners bedreigt;
- jeugdige inwoners van de gemeente Zoetermeer kwetsbaar kunnen zijn voor cyberaanvallen vanwege een gebrek aan of beperkte kennis en bewustzijn;
- HackShield een platform is dat, gratis, op een educatieve en speelse manier jeugd bewust maakt

van cyberveiligheid en leert hoe ze zichzelf en anderen kunnen beschermen;

overwegende dat:
- het vergroten van het bewustzijn van cyberveiligheid en het aanleren van vaardigheden om online risico's te beperken van cruciaal belang is voor de bescherming van onze inwoners;
- de HackShield-campagne effectief kan bijdragen aan het vergroten van de kennis en het bewustzijn van de jeugd in de gemeente Zoetermeer met betrekking tot cyberveiligheid;
- het belangrijk is om preventieve maatregelen te nemen en te investeren in de cyberveiligheid van inwoners, waaronder de jeugd, om cyberaanvallen en de daaruit voortvloeiende schade te minimaliseren;

verzoekt het college:
- een HackShield-campagne op te zetten in samenwerking met de ontwikkelaars van HackShield om de jeugd in de gemeente Zoetermeer bewust te maken van cyberveiligheid en hen te voorzien van de nodige kennis en vaardigheden om online risico's te verminderen;
- samen te werken met scholen, jeugdorganisaties en andere relevante partners om de HackShield-campagne te implementeren als onderdeel van het educatieve programma;
- te streven naar een brede deelname van jeugdige inwoners aan de HackShield-campagne, door middel van workshops, evenementen en online activiteiten;
- het promoten van de HackShield-app en andere relevante bronnen voor ouders en verzorgers, zodat zij ook betrokken worden bij het bevorderen van de cyberveiligheid van hun kinderen;
- financiële middelen beschikbaar te stellen voor het promoten van het HackShield-platform, het opzetten van een eigen campagne en het stimuleren van samenwerking tussen genoemde stakeholders, inclusief eventuele kosten voor licenties, training en promotiemateriaal tot een maximum van € 15.000,00;
- dit te dekken uit het Potje van de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-14 ingediend door VVD, D66, PDvZ, PvdA
Ruimte(n) voor cultureel ondernemerschap

"De raad van de gemeente van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- in de uitvoeringsagenda van de Cultuurvisie 2030 de ambitie is vastgelegd dat makersplaatsen, broedplaatsen en ateliers ontwikkeld worden die een inspirerende omgeving vormen en voor verbinding zorgen tussen makers en afnemers;
- in Zoetermeer schaarste bestaat aan makersplaatsen, broedplaatsen en ateliers;
- de behoefte bij ondernemende culturele organisaties, creatieve professionals kunstenaars en andere creatieve ondernemers aan dergelijke plaatsen groot is;

overwegende dat:
- Zoetermeer cultureel ondernemerschap wil bevorderen;
- het stimuleren van makersplaatsen, broedplaatsen en ateliers daar een belangrijk onderdeel van is;
- de gemeente voor wat betreft de (tijdelijke) bestemming van beschikbaar of beschikbaar komend (gemeentelijk) vastgoed, een rol hoort te nemen in het wegnemen of verminderen van de schaarste aan makersplaatsen, broedplaatsen en ateliers;
- dit van het gemeentelijk apparaat een integrale, ondernemend en proactieve benadering vraagt waarbij vanuit het perspectief van mogelijkheden wordt gedacht;

roept het college op:
- binnen de uitvoeringsagenda van de Cultuurvisie 2030 de schaarste en behoefte aan respectievelijk realisatie van makersplaatsen, broedplaatsen en ateliers met voorrang te adresseren vanuit een integrale en proactieve benadering waarbij vanuit het perspectief van mogelijkheden wordt gedacht;
- over de resultaten en voortgang expliciet in de met de raad te delen halfjaarlijkse monitoring van de uitvoeringsagenda te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-15 ingediend door VVD, D66, CDA, FVD, LHN
Maak tijdelijke huurkorting definitief

"De raad van de gemeente van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- het Zoetermeerse sport- en verenigingsleven een belangrijk onderdeel is van onze stad; sportclubs en verenigingen nog bezig zijn met het herstellen na corona;
- sportclubs en verenigingen een belangrijke verbindende en maatschappelijke rol vervullen;

overwegende dat:
- het aantal leden van Zoetermeerse (sport)verenigingen onder het landelijke gemiddelde ligt;
- een objectief en normaliter goed functionerend systeem eenmalig uit het lood is geslagen door energiecrisis en een oorlog in Europa;
- sporten, bewegen en het verenigingsleven bijdragen aan een gezondere en vitalere stad;
- de huurverhoging op basis van het CPI van september 2022 vooral hoog uitviel door de extreme energieprijzen en veel van de Zoetermeerse sportclubs en verenigingen huren exclusief de energiekosten;

draagt het college op:
- geld te reserveren om de tijdelijke huurkorting van 2023 (raadsvoorstel korting indexatie huurders gemeentelijk vastgoed van 11 april 2023) voor sportclubs en vereniging structureel te maken;
- hiervoor dekking te zoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan stel ik vast dat u aan het eind van uw eerste termijn bent. Dat maakt dat ik nu aankondig, dat had ik niet verwacht maar dat doen we toch, dat we even gaan schorsen tot 11.20 uur op die klok. Ik schors de vergadering.

Schorsing

c. Zoetermeer Vooruit

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad. Ik heropen de vergadering. En wij gaan over naar de volgende fractie. De fractie van Zoetermeer Vooruit. Mevrouw Meurs, mag ik u vragen het woord te voeren?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank voorzitter.
Uitgaande van de mens en niet van de regeltjes. Dat, voorzitter, zegt Zoetermeer Vooruit al sinds haar oprichting en ik ben blij dat we kunnen constateren dat steeds meer partijen dit gedachtengoed omarmen. Zoetermeer Vooruit is ervan overtuigd dat dit onze inwoners ten goede komt. Want we zijn allemaal anders. Met andere behoeften en andere uitdagingen. En Zoetermeer Vooruit komt op voor iedereen die een steuntje in de rug nodig heeft, zonder dat we de regie over willen nemen.
Zoetermeer Vooruit wil met gezond verstand en creativiteit, met de kennis van nu, oplossingen zoeken voor de uitdagingen waar we in een grote stad tegenaan lopen. Daarbij de mening en belangen van de inwoners vooropstellend. Ongeacht leeftijd, geslacht, afkomst, geaardheid, opleiding of geloof. Omdat het anders kan. En nee, ook wij kunnen niet ieders wensen vervullen, maar we zetten ons met hart en ziel in tegen onrecht en voor gezond verstand waarbij we mensen niet beoordelen op hun afkomst maar ons richten op hun toekomst.
Voorzitter, de afgelopen paar jaren is er behoorlijk wat op onze inwoners afgekomen. Hadden we de coronaperikelen achter de rug, kwam er een oorlog met torenhoge energierekeningen en inflatie achteraan. En als raad kregen we te maken met bouwplannen die stil kwamen te liggen door gebrek aan materialen en personeel. En van de overheid kregen we wel allerlei verantwoordelijkheden en taken overgeheveld, maar bleven de benodigde financiële tegemoetkomingen achterwege.
Maar, we moeten vooruit. We gaan vol goede moed de toekomst tegemoet. Maar omdat het ook anders kan, hebben we een aantal moties voorbereid, die ik hierbij graag indien.

In het kader van groen, duurzaam en klimaat hebben we de motie Afvalwater in huis en Mosbeton. In het kader van integratie, werkgelegenheid en zelfredzaamheid: Ondernemerstraining voor statushouders. In het kader van woongenot, Zoetermeer een fijne stad om in te leven: Padelbanen versus wonen en Elektrische straatreinigingsapparatuur voor het Stadshart. En ten slotte, in het kader van jongeren binden aan Zoetermeer, ontwikkeling, samenleving en samenleven: introductiedag voor Zoetermeerse studenten, Samen verbinden, Jonge Geesten, Open Boeken en Zet buurtouders in als ogen en oren in de wijk. We zijn er trots op dat vrijwel al onze moties door andere partijen mede worden ingediend, waarvoor onze dank.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, een interruptie van mijnheer Van der Perk. Gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Kan mevrouw Meurs misschien uitleggen wat de toegevoegde waarde is van buurtvader ten opzichte van de bestaande WAS-teams die we al hebben?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dat kan ik. De WAS-teams lopen volgens mij gemiddeld een keer in de maand een rondje door de wijk en de buurtouders zouden iedere dag op straat kunnen zijn en contact kunnen hebben met de jongeren en dat is wel een heel groot verschil. Zij kennen de jongeren misschien ook direct omdat het misschien hun eigen kinderen zijn, of het buurjongetje. Dat is het verschil waarom wij voor de buurtouders zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik heb een vraag over de introductiedag voor studenten. Heeft u dit met scholen besproken? Hebben zij daar behoefte aan, want ik weet bijvoorbeeld dat De Haagse Hogeschool al een introductie doet. En waarom schrijft u in de motie dat het gaat om kennismaking met bedrijven? Er zijn nog zoveel andere opties waar studenten ook kennis mee willen maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, daar heeft u een punt. We hebben geen overleg gehad met scholen. Ik weet dat De Haagse Hogeschool wel een introductie heeft, maar niet zozeer volgens mij met bedrijven en organisaties in de stad. We zien daar ook wel een mooie mogelijkheid voor de studenten om sowieso de stad beter te leren kennen, misschien een stageplek te kunnen regelen in de tussentijd of een richting te kunnen bepalen voor hun vervolgopleiding, vandaar ons voorstel.

De **voorzitter**: Ik zag ook mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Het ging zo snel met uw rijtje moties dat u nu allemaal verschillende vragen krijgt over uw moties. Waar ik u graag op wil bevragen, is de motie over de padelbanen. Heeft u signalen uit Zoetermeer dat er mensen overlast ervaren op dit moment? Want voor zover ik weet, zitten ze allemaal op goede locaties en verder weg van woningen of zijn ze binnen gesitueerd. Heeft u die signalen?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Nee, die signalen hebben we niet, maar die willen we ook niet krijgen in de toekomst. En omdat we toch veel meer woningen gaan bouwen en mensen ook willen sporten, is er zomaar de mogelijkheid dat er nog wel padelbanen bij komen, meer dan het aantal dat er nu is en we willen voorkomen dat die dan te dicht bij de woningen komen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Maar is het dan niet juist goed om als er woningbouwontwikkelingen zijn daar rekening mee te houden in plaats van nu deze motie aan te nemen en wat op te nemen in beleid? Volgens mij moeten we straks gewoon goed met elkaar kijken als er woningbouwontwikkelingen zijn dat we daarover nadenken met elkaar. Bent u het daarmee eens?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, daar ben ik het ook mee eens. Ja hoor.

De **voorzitter**: Ik zag nog een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Even voortbordurend op de terechte inbreng van de heer Boerboom, volgens mij worden er bij nieuwbouwwijken al decibelmetingen gehouden en zou het dus overal geborgd moeten zijn. Hoe ziet Zoetermeer Vooruit dat dan?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Navraag leert dus dat... Ik weet niet of er metingen gedaan worden. Daar kan ik niets over zeggen, maar ik weet wel dat de norm die gehanteerd wordt binnen de gemeente lager is dan de norm die de Nederlandse Stichting Geluidshinder zou willen zien.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dit bevreemdt me. U geeft zelf aan dat u er nog geen opmerkingen over heeft gehad in de stad en u geeft aan dat het dan wel zou spelen omdat iets niet zou voldoen. Dan zouden we die klacht al gehad hebben. Dus de klachten zijn er niet en voor de toekomst zijn ze geborgd omdat er decibelmetingen worden gedaan alvorens overgegaan wordt tot woningbouw. Dus nogmaals de vraag, hoe zien jullie dat dan? Er zijn dus geen feitelijke meldingen en er zijn decibelmetingen die dit dus ontlokken, vanwaar dan deze motie?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Mijnheer Van den Boomgaard, u bent vrij om hem te steunen of niet. De keuze is aan u, maar wij vinden dit belangrijk voor de toekomst.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter, toch even wat steun voor deze motie, want misschien dat het dan nu nog niet in Zoetermeer speelt, maar het speelt wel in andere gemeenten in Zuid-Holland. Dat leidt tot heel vervelende situaties. Inwoners die heel veel last hebben, verenigingen die net hun tennisbanen omgebouwd hebben tot padelbanen en ze misschien wel weer kunnen sluiten, terug ombouwen of maar tot 17.00 uur 's middags open mogen blijven. Ik denk dat het heel erg goed is om vooruit te denken en niet te wachten tot de problemen er zijn, maar te kijken 'kunnen we al met elkaar een afspraak maken zodat we dit in de toekomst gewoon voorkomen?' Dat lijkt me juist heel proactief.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Waarvoor dank.

De **voorzitter**: Ik zou zeggen, gaat u verder.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dat ga ik doen. Voorzitter, er liggen ruim tachtig moties klaar om ingediend te worden. Een aantal daarvan dienen we mede in, een ander deel zal op onze steun kunnen rekenen en een aantal gaat ons of te ver of past niet in hoe wij naar de zaken kijken.
Het valt wel op dat Zoetermeer Vooruit de tijd vaak ver vooruit is. Dan worden moties die wij indienen niet aangenomen maar komen ze later in iets andere vorm terug. Dat is niet erg, maar laat alleen maar zien dat onze naam goed gekozen is.
Al met al zal Zoetermeer Vooruit zich vooral richten op wat we als stad voor onze inwoners moeten doen, voor onze Zoetermeerders en Zoetermeerdenaars. Voor de ondernemers, organisaties en verenigingen. Met begrip voor de jongeren, respect voor de ouderen en aandacht voor de natuur.
Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Meurs. Ik zie nog wel een interruptie van mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u voorzitter. Ik wist niet helemaal zeker of alle moties nou al genoemd waren of niet. Maar ik heb nog een vraag over de Join Us-locatie. Dat was voor mij een onbekende organisatie. Overigens ziet het er goed uit, voor zover ik kan zien op de website. Maar ik vraag me wel heel erg af, wat is de overlap met het JIP? En zijn beide organisaties niet bedoeld om jongeren, en dan met name eenzame jongeren, weer te betrekken in de samenleving?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dat is zeker het geval, maar helaas is het JIP uit Zoetermeer vertrokken een aantal jaren geleden. Dat vinden we heel erg jammer. Join Us is inderdaad misschien wel een beetje hetzelfde. Maar wij vragen inderdaad om te kijken of we daar dan wel een band mee kunnen krijgen als gemeente.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak nog kort? Nee, dat hoeft niet meer. Even kijken, als er verder niets is, dat dank ik mevrouw Meurs voor haar eerste termijn.

Motie nr. 2306-16 ingediend door Zoetermeer Vooruit, FVD
Samen verbinden: Join Us-locatie in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- Join Us een organisatie is die zich inzet voor het bevorderen van sociaal contact onder jongeren tussen de twaalf en dertig jaar;
- Join Us momenteel al actief is in meer dan zeventig gemeenten, waar zij succesvol bijdragen aan het tegengaan van eenzaamheid onder jongeren;
- eenzaamheid onder jongeren een groeiend maatschappelijk probleem is dat serieuze gevolgen kan hebben voor hun welzijn en ontwikkeling;
- het belangrijk is om jongeren de mogelijkheid te bieden om activiteiten bij te wonen waar ze gelijkgestemden kunnen ontmoeten en hun sociale netwerk kunnen vergroten;
- de gemeente Zoetermeer de verantwoordelijkheid heeft om het welzijn van haar inwoners, met name jongeren, te waarborgen;

overwegende dat:
- het creëren van een Join Us-locatie in Zoetermeer jongeren de mogelijkheid biedt om zich aan te sluiten bij een inclusieve gemeenschap en sociaal isolement te doorbreken;
- door het faciliteren van een Join Us-locatie, Zoetermeer de positieve resultaten kan ervaren die andere gemeenten al hebben bereikt op het gebied van het verminderen van eenzaamheid onder jongeren;

draagt het college op om:
- actief te onderzoeken en te overleggen met Join Us om de haalbaarheid van een locatie in Zoetermeer vast te stellen;
- indien uit het onderzoek blijkt dat de oprichting van een Join Us-locatie in Zoetermeer haalbaar is, de benodigde stappen te ondernemen om deze te realiseren;
- in gesprek te gaan met relevante stakeholders, zoals jongerenorganisaties, jeugdwerkprofessionals en buurtbewoners, om draagvlak en samenwerking te creëren bij de ontwikkeling en implementatie van de Join Us-locatie;
- de raad tijdig op de hoogte te stellen van de voortgang en bevindingen met betrekking tot het realiseren van de Join Us-locatie in Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-17 ingediend door Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PvdA
Afvalwater in huis

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- drinkwaterbedrijven steeds meer moeite hebben om genoeg water te winnen dat geschikt is om drinkwater van te maken;
- de meeste mensen hun toilet nog doorspoelen met schoon drinkwater en hier ook hun tuin mee besproeien;

overwegende dat:
- het mogelijk is om een grijswatersysteem aan te (laten) leggen in een bestaand huis;
- de mogelijkheid voor een grijswatersysteem nog niet zo bekend is;
- dit hoge kosten met zich meebrengt in bestaande bouw
- bij nieuwbouwprojecten er wel voldoende kansen voor een grijswatersysteem aanwezig lijken te zijn;

draagt het college op om:
- met projectontwikkelaars in gesprek te gaan om te kijken wat de mogelijkheden zijn om een grijswatersysteem te integreren is in nieuwbouwprojecten;
- een terugkoppeling te geven in het tweede kwartaal van 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-18 ingediend door Zoetermeer Vooruit, D66, GroenLinks, PvdA
Mosbeton, vergroenen met mos

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- we steeds meer te maken hebben met verstedelijking;
- de groenvoorziening daarmee onder druk kan komen te staan;
- groen zorgt voor een schonere lucht, verkoeling, waterabsorptie en voor meer biodiversiteit;

overwegende dat:
- we bestaande gevels hebben die wel wat vergroening kunnen gebruiken en dit een makkelijke manier is van vergroening;
- daar waar mos zit geen graffiti gespoten kan worden;

draagt het college op om:
- te onderzoeken of mosbeton ook in Zoetermeer toegepast kan worden op bestaande en/of nieuwe projecten;
- te onderzoeken of het ook toepasbaar is voor particulieren;
- een terugkoppeling te geven het tweede kwartaal in 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-19 ingediend door Zoetermeer Vooruit, D66, PvdA
Ondernemerstraining voor statushouders

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023,
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- onder de statushouders potentiële of bestaande ondernemers zijn die graag aan de slag willen gaan met hun eigen onderneming;
- een bedrijf starten in Nederland waarschijnlijk andere regels en wetten kent dan in het land van herkomst;

overwegende dat:
- sinds de invoering van de Participatiewet er een grote verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente wat betreft de integratie;

- het starten van een eigen onderneming helpt bij een goed integratieproces;

draagt het college op om:
- met Ter Zake Het Ondernemershuis in Zoetermeer in gesprek te gaan of het mogelijk is om statushouders een ondernemerstraining aan te bieden zodat zij goed beslagen een eigen onderneming kunnen starten in Zoetermeer;
- een terugkoppeling te geven in het eerste kwartaal van 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-20 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Padelbanen versus wonen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- de voorwaarden die in een omgevingsvergunning voor het realiseren van een padelbaan worden opgelegd zijn afhankelijk van wat het bestemmingsplan op de betreffende locatie toestaat;
- daar waar padellen past binnen de regels van het bestemmingsplan, de Welstandsnota, het Bouwbesluit 2012 en de gemeentelijke Bouwverordening, geldt dat wij als gemeente de aangevraagde omgevingsvergunning moeten verlenen;
- daar waar het bestemmingsplan geen padelbaan toestaat is er, naast de omgevingsvergunning bouwen, tevens een omgevingsvergunning nodig om af te mogen wijken van het bestemmingsplan;
- voor de aanleg van een tennisbaan (en dus ook een padelbaan) moet aan geluidsnormen worden voldaan;
- de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die de veelgebruikte publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' uitgeeft, een afstand van 50 meter tot woningen hanteert;
- de VNG-brochure richtlijnen en geen wettelijke normen bevat;
- de Nederlandse Stichting Geluidshinder daarentegen een norm van 200 meter hanteert;
- het college, in gevallen dat er wordt afgeweken van het bestemmingsplan, voorwaarden kan opleggen om de goede ruimtelijke ordening te kunnen garanderen en dat deze voorwaarden ook mogen zien op geluid;

overwegende dat:
- padel een sport in opkomst is;
- er in den lande (en de nabije omgeving) veel klachten zijn van omwonenden vanwege het geluid dat afkomt van een padelbaan;

verzoekt het college om:
- in voorkomende gevallen (als wordt afgeweken van het bestemmingsplan) de norm van de Nederlandse Stichting Geluidshinder over te nemen en de minimale afstand van padelbanen tot woningen van 200 meter te hanteren;
- in nieuwe bestemmingsplannen de norm van minimale afstand van padelbanen tot woningen van 200 meter op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-21 ingediend door Zoetermeer Vooruit, VVD, CDA, PvdA
Elektrische straatreinigingsapparatuur voor het Stadshart

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- bewoners in het Stadshart hinder ondervinden van het geluid van de veegwagen die iedere ochtend rond 08.00 uur komt om de straat schoon te maken;
- dit in het centrum van Arnhem ook een probleem was;
- de gemeente Arnhem de veegwagen en motorbladblazers heeft vervangen door twee stille

stofzuigers (de Gluton) en wanneer noodzakelijk elektrische bladblazers worden ingezet;
- de Wereldgezondheidsorganisatie geluid boven 65 decibel (dB) als geluidsoverlast definieert;
- de huidige apparatuur daar ruim bovenuit stijgt;

overwegende dat:
- ook bewoners van het Stadshart prettig moeten kunnen wonen;
- elektrische apparatuur ook nog eens veel duurzamer is dan een verontreinigende dieselmotor;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken of elektrische straatreinigingsapparatuur à la Gluton ook voor het Stadshart toegepast zou kunnen worden;
- te onderzoeken of elektrische bladblazers voor het Stadshart ingezet zouden kunnen worden;
- terugkoppeling te geven voor het vierde kwartaal 2023 over de mogelijkheden en de mate van verminderde geluidsoverlast;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-22 ingediend door Zoetermeer Vooruit, CDA
Zet buurtouders in als ogen en oren in de wijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- Zoetermeer wordt geconfronteerd met een klein groepje jongeren dat voor onrust, overlast en rommel zorgt in de openbare ruimten;
- ouders een belangrijke rol spelen in de opvoeding van kinderen;
- buurtouders voor sociale cohesie vanuit de wijk kunnen zorgen;
- elkaar aanspreken op gedrag niet meer vanzelfsprekend is maar wel kan zorgen voor wederzijds respect;

overwegende dat:
- buurtouders in de eigen buurt meer invloed kunnen uitoefenen op gedrag dan een professional die op gezette tijden voorbijkomt;
- door wijkbewoners dicht bij huis een vertrouwd aanspreekpunt te geven, de drempel om problemen aan te kaarten wordt verlaagd;
- buurtouders een essentiële positie innemen tussen de lokale gemeenschap en de professionals en hierbij als bruggenbouwers fungeren, waardoor de afstand tussen de wijkbewoners en de hulpverleners wordt verkleind;
- de jeugd het verdient om 'ouders' in hun eigen buurt te hebben, die hen met advies en daadkracht bijstaan en in staat zijn om problemen in een vroeg stadium te signaleren;
- buurtouders al in vele gemeenten worden ingezet en de resultaten hierbij lovend zijn;

draagt het college op om:
- met een voorstel te komen voor inzet van buurtouders als ogen en oren van de wijk en dit voorstel in het najaar van 2023 aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-23 ingediend door Zoetermeer Vooruit, ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks
Jonge Geesten, Open Boeken: gratis bibliotheekpas voor jongeren 18-24 jaar

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- de bibliotheek een waardevolle bron van kennis, informatie en cultuur is;
- de gemeente Zoetermeer een belangrijke rol speelt in het bevorderen van leesvaardigheid, toegang tot informatie en het stimuleren van een leescultuur onder de inwoners;

- het lidmaatschap van de bibliotheek bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling, leesvaardigheid en het stimuleren van leesgewoonten;
- het lidmaatschap van de bibliotheek jongeren de mogelijkheid biedt om gebruik te maken van diverse bronnen, boeken, digitale middelen en andere educatieve materialen;

overwegende dat:
- jongeren in de leeftijdscategorie van 18 tot 24 jaar vaak een cruciale overgangsperiode ervaren in hun leven, waarin ze zich richten op hun studie, werk en persoonlijke groei;
- de bibliotheek van Zoetermeer als belangrijke lokale culturele instelling een cruciale rol speelt in het ondersteunen van de educatieve en intellectuele behoeften van de gemeenschap;

draagt het college op om:
- in gesprek te gaan met de bibliotheek en te faciliteren dat het gratis lidmaatschap van de bibliotheek te verhogen van 18 jaar naar 24 jaar;
- een campagne op te zetten om jongeren bewust te maken van de voordelen van een bibliotheeklidmaatschap en alternatieve bronnen en diensten voor te stellen die hun behoeften kunnen ondersteunen;
- de effecten van deze verandering te monitoren en evalueren, en de resultaten terug te koppelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-24 ingediend door Zoetermeer Vooruit, D66, Zó! Zoetermeer
Introductiedag voor Zoetermeerse studenten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gelezen het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

constaterende dat:
- een groot aantal studenten hun opleiding volgen aan diverse onderwijsinstellingen in Zoetermeer;
- veel van deze studenten onbekend zijn met de stad Zoetermeer en de mogelijkheden die zij biedt;
- het belangrijk is voor studenten om de stad beter te leren kennen en kennis te maken met verschillende bedrijven in Zoetermeer;
- het bevorderen van contact tussen studenten en ondernemers bijdraagt aan de ontwikkeling van een sterkere lokale economie;
- er behoefte is aan een evenement waarbij alle nieuwe Zoetermeerse studenten de gelegenheid krijgen om elkaar te ontmoeten en te feesten;

overwegende dat:
- een centraal georganiseerde introductiedag een uitstekende gelegenheid biedt voor in Zoetermeer studerende jongeren om de stad beter te leren kennen en kennis te maken met verschillende bedrijven;
- een centraal georganiseerde introductiedag kan bijdragen aan de binding tussen aanstaande studenten en de stad Zoetermeer;
- het organiseren van een afsluitend feest voor alle aanstaande Zoetermeerse studenten de sociale cohesie en betrokkenheid kan vergroten;

draagt het college op om:
- in samenwerking met partners in het onderwijs en ondernemers een introductiedag te organiseren voor alle aanstaande Zoetermeerse studenten in het begin van het studiejaar;
- hierbij diverse activiteiten te organiseren waardoor studenten de stad beter leren kennen en kennismaken met verschillende bedrijven in Zoetermeer;
- zorg te dragen voor een feestelijke afsluiting waarbij nieuwe Zoetermeerse studenten de gelegenheid krijgen om elkaar te ontmoeten en te feesten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar de fractie van Zó! Zoetermeer. Mijnheer Van der Vlies.

d. Zó! Zoetermeer

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Voorzitter, tijdens het voorjaarsdebat bespreken we de plannen van het college en daar voegen de partijen hun wensen aan toe. Zó! Zoetermeer heeft ook een wensenlijstje.
Een van die wensen is om de woningnood te verlichten. Vorig jaar heb ik tijdens het voorjaarsdebat uitgesproken dat we heel graag de bouw van flexwoningen willen versnellen. Dat is nog niet gelukt. We hebben daar vandaag geen motie voor, omdat er volgende week een debat staat gepland over de haalbaarheid van twee locaties. Ik kan wel alvast melden dat wij volgende week een motie zullen indienen met een alternatieve locatie en een oproep om er echt eens werk van te gaan maken.
Een andere wens is om onze bewoners eerder en beter te betrekken bij plannen in de stad. Bij sommige projecten zien we dat inwoners zelf…

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel, u heeft al een andere locatie op het oog en het is misschien pas volgende week dat u daarop terugkomt. Maar kunt u vast een tipje van de sluier oplichten?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee, dat doen we vooral niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Wat flauw mijnheer Van der Vlies. Ik was zo nieuwsgierig naar die nieuwe locatie.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Ik ben ook nieuwsgierig waar die andere locatie dan een vervanging voor is. Is dat voor het Noordhovetracé of voor het baggerdepot?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies u heeft een teaser. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, we houden het nog even spannend. Volgende week is daar debat over.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat. Volgens mij komt dit volgende week terug.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u. Een andere wens is om onze inwoners eerder en beter te betrekken bij de plannen in de stad. Bij sommige projecten zien we dat inwoners zelf nadrukkelijk meedenken met de plannen, zelfs met goede alternatieven komen. Daar zijn we heel enthousiast over. Het helpt dan dat we de inwoners in een vroeg stadium betrekken bij plannen, in plaats van ze voor voldongen feiten te plaatsen. We wachten in dit verband vol ongeduld op de evaluatie van de buurtvisie.
Dan het geld. We zien dat het college een belangrijke winstwaarschuwing geeft voor 2026. Inmiddels is die meicirculaire gekomen en dat is een extra domper als het gaat om het tekort aan structureel geld. Dat tekort komt eigenlijk gewoon iets dichterbij. We lezen ook dat er de komende periode oplossingsrichtingen worden onderzocht, om gaten te dichten. We hebben er geen motie voor gemaakt, maar we gaan ervan uit dat het college naar de raad komt met een overzicht van mogelijkheden.
Tijdens het resultatendebat hebben we het gehad over de teleurstellende cijfers van de dienstverlening. We begrijpen dat hieraan wordt gewerkt en dat is nodig. We merken dat inwoners mondiger worden, en in onze digitale wereld moet alles terstond, ter plekke ter beschikking staan. We zijn dus blij met die extra inzet van het college. Dat is nodig.
We zijn ook blij met de voorgestelde versterkingen op het gebied van schuldhulpverlening. We hebben dat al eerder aangestipt, problematische schulden leiden tot problemen op andere vlakken. Wat we nog missen, is een goede indicator voor de schuldhulpverlening. Overigens geldt voor het gehele armoedebeleid dat we vooral meten hoeveel mensen we bereiken, maar weinig inzicht hebben in het resultaat van de inzet: wat de gemeente doet, helpt dat nou echt? Helpen we mensen uit de armoede, helpen we mensen om uit de schulden te komen, en zo ja, voor hoe lang? Voorzitter, als eerste stapje hebben we

een motie gemaakt die de strekking heeft om het effect van de gemeentelijke aanpak te meten. De motie dienen we in samen met ChristenUnie-SGP en PvdA.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, een interruptie van mijnheer Boerboom en dan mevrouw Frinking. Eerst mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Op zich staan we sympathiek tegenover die motie over schuldhulpindicator. We zijn wel even benieuwd hoe u ertegen aankijkt. Vanaf 1 juli a.s. gaat de nieuwe wetgeving in die het schuldhulptraject gaat verkorten tot anderhalf jaar. Wij gaan ervan uit dat het die ook gewoon uitvoering gaat geven in Zoetermeer, waardoor er weer een ander speelveld ontstaat. Hoe kijkt u daartegen aan? Zouden we eigenlijk niet een bredere monitor moeten doen van wat de effecten zijn van die nieuwe wet?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Het een sluit het ander niet uit. Ik denk dat we sowieso breder moeten gaan kijken. Alleen we dachten nu een eerste stapje te nemen en een eerste duwtje in de rug van het college te geven om hiermee aan de slag te gaan. Maar we denken dat we op het gehele gebied van de armoedebestrijding wel wat meer inzicht kunnen verkrijgen.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ja dank u wel voorzitter. Ik vind het een sympathieke motie als het gaat over de indicator effect schuldhulpverlening. Maar als het gaat over effect, zat ik zelf te denken dat je eigenlijk verder moet nadenken over wat het betekent voor deze mensen. Nu gaat het alleen over het afnemen van het traject. Dat is afgerond. Maar het effect dat je wilt bereiken, is dat het uiteindelijk beter met de mensen gaat. Gaat deze indicator daarbij helpen?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Maar ten dele. Maar ten dele, moeten we toegeven. Dat is natuurlijk ook de discussie die we ook hebben gehad met deze raad op het gebied van Sociaal Domein. We willen altijd vergezichten. We willen altijd het beste, prachtige, vredelievende, gezonde Zoetermeer hebben in de toekomst, de hemel op aarde hier. Maar tegelijkertijd is dat moeilijk meetbaar in de tussentijd. Dus we moeten terugkijken en de stapjes zetten om dat prachtige doel te bereiken. We denken dat dit een van de stapjes is waardoor we wat meer inzicht krijgen, in ieder geval het begin. Maar het ideaal is natuurlijk dat we iedereen de hemel in krijgen, op een positieve manier bedoeld.

De **voorzitter**: Ja. Het is goed dat u dat er even bij zegt mijnheer Van der Vlies. Mijnheer Ekkelenkamp?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik neem dan toch aan, gehoord hebbend wat u net zei, dat u dan toch eigenlijk de intentie heeft om het armoedebeleid beter te maken met zo'n monitor? Toch niet hoop ik 'het helpt toch allemaal niets, laten we maar iets anders gaan doen'?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dat hoeft niet per se te betekenen dat het beter moet. Misschien is het al hartstikke goed, alleen hebben we er gewoon nog heel weinig inzicht in want we weten eigenlijk niet hoeveel trajecten er zijn gestart en hoeveel er daarvan succesvol zijn afgerond. En misschien doen we het wel hartstikke goed in vergelijking met een benchmark. We hebben geen idee dus dat willen we graag iets duidelijker hebben. En er volgen als het goed is nog meer stappen in die richting.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Naast deze motie hebben we nog een motie op het gebied van armoedebeleid. We hebben in de jaarstukken kunnen lezen dat meer mensen deelnemen aan de ZoetermeerPas. Desondanks lezen we ook dat het bereik nog steeds niet op de beoogde 85% is, lang niet. Maar omdat bereik niet hetzelfde is als invloed of effect, hebben we, samen met het CDA, een motie opgesteld met als doel goed te onderzoeken hoe we de ZoetermeerPas effectiever, passender kunnen maken voor de mensen die hem goed kunnen gebruiken. Deze motie dienen we in met het

CDA, D66, PvdA en FVD en LHN.
De vijf projecten die gestart zijn bij de afdeling Jeugd geven reden tot hoop. Wat Zó! Zoetermeer betreft richten deze projecten zich precies op de belangrijke pijnpunten in de jeugdzorg. Dat betekent niet dat onze zorgen verdwenen zijn, zeker niet omdat we alweer een memo hebben ontvangen dat de kosten dit jaar opnieuw fors hoger lijken te worden dan verwacht.
Ook over de WMO-wachtlijsten zijn we hoopvol. De achterstanden zullen medio augustus zijn ingelopen. We weten al heel lang dat de zorgvraag alleen maar groeit en dat de hoeveelheid beschikbaar personeel niet meegroeit, dus de uitdaging om de wachttijden in de toekomst beperkt te houden, blijft bestaan. In verschillende Nederlandse steden wordt inmiddels gewerkt met WMO-indicaties voor onbepaalde tijd. Het ministerie van VWS juicht dit toe, omdat de nadruk in de WMO ligt op het bieden van maatwerk. Samen met de LHN hebben we het initiatief genomen tot een motie om deze werkwijze ook in Zoetermeer toe te gaan passen. Deze motie dienen we in samen met LHN, ChristenUnie-SGP, CDA, FVD, VVD, PVV, D66, PvdA en Groen Links en Zoetermeer Vooruit.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van Mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. De WMO-indicaties voor onbepaalde tijd. Ik ga er een beetje van uit dat het dan bijvoorbeeld gaat om ouderen die al hulp in de huishouding nodig hebben en waarvan de situatie dus in ieder geval niet beter gaat worden. Op welke manier zien jullie dan dat er maatwerk mogelijk is? Want de herindicaties voor deze doelgroep gaan veelal, dan kijk ik stiekem even naar het college en dat zullen we straks wel horen, ook administratief, dus daar zit niet heel veel tijd in. Dus in welk opzicht zien jullie dan het maatwerk?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik begrijp even die vraag niet helemaal goed. Dit gaat om de indicatie voor onbepaalde tijd, dus het gaat erom dat mensen van wie we weten dat die de rest van hun leven of in ieder geval een langere periode die indicatie nodig zullen hebben, niet elk jaar of elke twee jaar opnieuw een heel formulier moeten indienen. Het is nogal frustrerend om te zien dat dat toch nog steeds aan de orde is en daar willen we vanaf.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Misschien begrijp ik het niet goed hoor, dat kan ook, maar ik zie in de motie staan dat er daardoor meer ruimte komt voor maatwerk. Of verstaan jullie dat al onder het maatwerk?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Klopt, allebei. Het is aan de ene kant maatwerk, omdat je uiteindelijk kunt zien dat die persoon niet elk jaar of elke twee jaar opnieuw een indicatie hoeft aan te vragen, want die gaat die hulp altijd nodig hebben. Of die indicatie altijd nodig hebben. En daarnaast komt er op die manier ruimte vrij voor maatwerk voor andere mensen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout nog?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, ik wil eigenlijk wel even een voorbeeld geven voor mevrouw Haak. Er zijn mensen die in een rolstoel zitten. Die krijgen na twee jaar de vraag of ze al uit de rolstoel zijn. Er zijn mensen met autisme die na twee jaar de vraag krijgen 'is uw autisme al over?' Die moeten ook alle formulieren helemaal opnieuw insturen met veertig formulieren en veertig bewijzen en daar zou het heel handig voor zijn als die gewoon voor onbepaalde tijd kunnen. Tenzij er natuurlijk iets in de situatie wijzigt.

De **voorzitter**: Ik zie dat er nu ineens een heleboel... Ik ga eerst naar mijnheer Haak en dan naar mevrouw Sandifort en dan stel ik voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Ik wil even kort reageren. Ik ben me daar zeker van bewust. In mijn gewone werk heb ik daar ook vaak mee te maken. Maar ik weet wel dat de gemeente vaak bij dit soort herindicaties administratief kan verlengen en dat gaat telefonisch. En als dat nog niet gebeurt in Zoetermeer, dan zou dat misschien ook een advies kunnen zijn. Maar dat was eigenlijk even de vraag. Welke ruimte, welke extra blijft er dan over of komt er extra vrij? Maar ik snap het.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog?

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Ook nog even een toevoeging aan deze discussie. Misschien is het niet superveel tijd die er vrijvalt. Ik weet het niet, dat gaan we straks wellicht nog horen. Maar alle tijd die je ermee bespaart, is in ieder geval iets en ik denk dat we het er volgens mij allemaal wel over eens zijn, dat waar het efficiënter kan, dat beter is. Maar dit is ook bij uitstek zo'n obstakel, los van de tijd die de gemeente eraan kwijt is, qua tijd die onze inwoners hieraan kwijt zijn en de frustratie en de onzekerheid 'krijg ik het opnieuw? Heb ik het allemaal goed gedaan, heb ik alles bij elkaar gevonden?' Daar is het volgens mij ook echt heel belangrijk voor.

De **voorzitter**: Nou, volgens mij zie ik allemaal knikkende hoofden, dus ik zou zeggen, volgens mij is dit voldoende en gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter.
Het is alweer langer dan een jaar geleden dat het afvalbeleidsplan – terecht – werd getorpedeerd door onze inwoners. Zó! Zoetermeer is daar natuurlijk tevreden over, maar dat betekent niet dat de problemen zijn opgelost. Een van die problemen – en dat is echt een doorn in het oog – is de ongelooflijke zooi die we zien bij de ophaalplaatsen van afval. Of het nou gaat om de ondergrondse containers voor huisvuil, bij de milieueilanden, of bij de plekken waar de minicontainers worden geleegd, er blijft wat ons betreft steeds veel te veel afval rondslingeren. We willen dat het college daar stappen in zet. We hebben een motie gemaakt om te onderzoeken of de inzet van een bezemwagen misschien kan helpen. We staan natuurlijk open voor andere concrete acties, want het lijkt alleen maar erger te worden.

De **voorzitter**: Ik zie in ieder geval dat u hier allerlei reacties mee oproept. Eerst mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik ben blij dat u dit punt noemt, het afvalbeleid. Ik denk er iets anders over, maar in ieder geval noemt u nu de zichtbare rotzooi, om het maar zo te zeggen, maar u vergeet even te benoemen dat als we niets doen aan het afvalbeleid, uiteindelijk de kosten voor de inwoners erg oplopen in de toekomst. En daarnaast zou het heel veel schade aan het milieu veroorzaken. Kunt u dat meenemen in uw beschouwing?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik heb niet echt een studie gemaakt van het complete afvalbeleid. Dat hebben we vorig jaar gedaan, maar dit puntje vonden wij in ieder geval een heel storend element waar we volgens mij op korte termijn, sterker nog, waar we eigenlijk al iets aan hadden moeten doen. Vandaar deze urgente noodkreet.

De **voorzitter**: Ik zie allemaal vingers, maar ik ga echt op volgorde. Mevrouw Bout eerst en dan mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Mijnheer Van der Vlies, wij hebben met belangstelling uw motie gelezen, maar we zien ook moties van andere partijen die het ook hebben over afval of rommel op straat. Bent u van plan om met deze fracties samen een verzamelmotie te maken?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Wij staan er in ieder geval voor open.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel. Dat is mooi in het verlengde van mijn vraag. Ik begrijp het probleem helemaal en dezelfde ergernis zie ik ook in de stad, maar dit is al een vrij specifieke oplossing dus mijn vraag was inderdaad nog niet eens het samenvegen of -bezemen van al die moties, maar of u ook überhaupt in uw eigen motie open zou staan voor breder naar het probleem kijken dan alleen maar met deze oplossing.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Jazeker, het is wat ons betreft gewoon een concrete suggestie. Het was niet zozeer bedoeld als 'dit moeten we per se gaan doen'. Het was meer gericht op 'laten we nu eens onderzoeken of dat werkt', want dat leek ons in ieder geval een gunstige oplossing. Aanvullend aan wat voor oplossingen er nog meer mogen zijn. Het blijft een pijnlijk verhaal. We moeten daar gewoon echt op korte termijn wat aan doen en dit is gewoon een suggestie. Als we daar wat aan moeten veranderen om iedereen mee te krijgen, prima, geen probleem.

De **voorzitter**: De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel, voorzitter. Mijnheer Van der Vlies. Volgens onze overtuiging bestaat dat al, dat daar een bezemwagen achteraan rijdt. Maar het veroorzaken van de rotzooi heeft natuurlijk meer te maken met het gedrag van de bewoners zelf. Bent u het daarmee eens?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): 100%. Ja, dat is helemaal waar. Alleen, we weten ook dat we dat niet zo heel makkelijk kunnen beïnvloeden. Ik heb ook de moties voorbij zien komen voor wat betreft bewustwordingscampagnes, maar om heel eerlijk te zijn, hoeven we volgens mij niet nog meer bewust te maken van het feit dat je gewoon je rotzooi niet op straat gooit. Dat weet toch iedereen? Dat hoor je in ieder geval te weten. Dus dat kunnen we niet zo makkelijk... Als alle papa's en mama's dat kind een draai om de oren zouden geven, dan zou dat misschien helpen, maar volgens mij zijn het niet alleen de kinderen die het doen.

De **voorzitter**: Maar goed, de heer Mohammadian. O, sorry, eerst mijnheer Haak nog.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u voorzitter. Daar heeft u natuurlijk gelijk in, maar de motie roept op om dus een bezemwagen achter de ophaaldienst te sturen. En naar onze overtuiging gebeurt dat al.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, misschien is dat het geval. Misschien is dan een suggestie om het te wijzigen in dat we dat gaan uitbreiden. Laat ik het zo zeggen, ik heb ze er nog niet op kunnen betrappen, de personen met een bezem. Maar het vuil wel.

De **voorzitter**: Dan ga ik eerst naar de heer Mohammadian..

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, wat ik in de discussie net niet helemaal goed begreep, was dat het telkens ging om het zwerfafval, maar de motie roept op om een bezemwagen achter de vuilniswagen aan te laten rijden. En wat ik heb begrepen en wat ik zie, is dat die medewerkers van onze gemeente hartstikke goed werk verrichten en ik zie niets daar achter. Is dit probleem bekend bij Zó! Zoetermeer, want ik heb ook een aantal inwoners gevraagd en zij hebben er ook helemaal geen last van.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u voorzitter. Wij hebben gemerkt dat als de minicontainers worden opgehaald, er nog wel eens wat vuil achterblijft, maar met name bij de milieueilanden als die worden geleegd. Daar heb ik nog nooit een bezemwagen gezien en daar blijft het vuil gewoon liggen naast de containers, totdat op een gegeven moment een keer de volgende lading komt. We zien het vuil gewoon overal liggen en met name bij die ophaalplaatsen. Dus we dachten die combinatie te maken. Als je er dan toch heengaat om die containers te legen, veeg dan ook gelijk de boel eromheen op.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter. Ik hoor mijnheer Van der Vlies aan de ene kant zeggen 'wij staan open om moties samen te voegen'. Dan hoor ik mijnheer Haak een geste doen over bewustwording en dan haakt mijnheer Van der Vlies af. Dat vind ik erg jammer, want ik denk juist dat met bewustwording, wat de heer Haak terecht aanhaalt, en wat ook straks in onze motie naar voren komt, er bewustwording kan zijn. We hebben in onze motie bijvoorbeeld ertoe opgeroepen dat scholen excursies krijgen bij dierenambulances en dat ze de maaginhoud van een vogeltje kunnen zien. En geloof me, dat is schrikken, dat is bewustwording en dat doet wat.

En dan even over het vegen. Natuurlijk is het een uiterst charmante motie en over de vraag of het nu wel of niet gebeurt, onthoud ik mij even van commentaar, maar dan nog blijft het een momentopname. Ik bedoel, nu is er geveegd en dan komt er iemand die dus geen bewustwording heeft en dan ligt er alweer wat op de grond. Dus ik denk dat we echt veel meer de wortel van het probleem moeten aanpakken in plaats van het gevolg. Dus mijn vraag, nogmaals een dringende oproep: bent u bereid om mee te denken en naar één motie toe te werken waarin we die bewustwording vergroten?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, ik herhaal daarbij dat we daar zeker voor openstaan. Ik gaf daar wat kritische opmerkingen over, maar we staan er gewoon voor open. Het doet geen zeer.

De **voorzitter**: Volgens mij is dat zo voldoende. Ik zou zeggen, gaat u verder?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u.
Het creëren van mogelijkheden is veel effectiever dan het zoeken naar het enige juiste antwoord, zei ooit eens iemand. Dat was de gedachte achter de belofte in het coalitieakkoord over het oefenen met 'open hiring'. Dat betekent dat mensen aan de slag kunnen zonder cv of sollicitatiegesprek. Onze vraag aan het college is: hoe staat het daarmee?
De behoefte aan personeel zal de komende jaren niet afnemen. We zullen dan ook creatief moeten zijn om de gemeentelijke taken uit te kunnen blijven voeren. Het helpt natuurlijk als we goed voeling houden met de maatschappelijke instellingen in de stad. Daarmee kom ik op een relatief nieuw fenomeen: de studentambtenaar. Dat is een student die in dienst komt van de gemeente en die de gemeente enerzijds meer inzicht geeft in de behoeften van studenten, en anderzijds geeft het de studenten een verbinding met het lokale bestuur. Studentambtenaren hebben door hun ervaring met problemen vaak informatie die ambtenaren niet hebben. Immers, alleen van het bed waarin je geslapen hebt ken je de vlooien. Zo praten we dus met de studenten, in plaats van louter over de studenten. Voor alle duidelijkheid, voorzitter, we hebben het over studenten, daarmee bedoelen we zowel de mensen die praktisch, als die theoretisch worden opgeleid. De motie dienen we in met ChristenUnie-SGP, D66 en GroenLinks en LHN.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. We zijn blij met deze motie. Daarom hebben we ook mede ingediend, maar wij hebben eigenlijk een vergelijkbare motie ingediend en dan specifiek voor de groep statushouders. Hoe staat Zó! Zoetermeer daar tegenover?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja excuus voorzitter, ik heb hem even niet op mijn netvlies.

De **voorzitter**: Gaat uw gang mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. We hebben een motie ingediend om sleutelpersonen te benoemen, zo heet het project, bij statushouders, maar eigenlijk volgen ze een leer-werktraject binnen de gemeente en daarmee kunnen wij als gemeente zorgen dat we beter bij die doelgroep kunnen aansluiten. Eigenlijk hetzelfde als wat u zegt over de studenten. En tegelijkertijd kunnen we als gemeente ook van hen leren, waardoor we beter beleid kunnen maken. Staat u daarvoor om daar in ieder geval nog een keer goed naar te kijken?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dat beloof ik.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we wel voorzichtig zijn met toekomstige moties die nog niet zijn ingediend. Laten we daar even mee wachten, anders wordt het wat lastig. Ik zag mevrouw Frinking nog achterin, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Een vraag over deze motie, over de studentambtenaar. Zijn stages niet voldoende voor een organisatie om te weten wat studenten vinden? En vindt u niet dat studenten gewoon moeten studeren en niet moeten werken? Want dan duurt het ook allemaal langer voordat die studie is

afgerond.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik vind het allebei. Ik vind als stages kunnen helpen, prima. Wij dachten 'dit is een mooi voorbeeld uit het land, dat werkt, dat relatief beperkte kosten heeft, waar we twee vliegen in een klap mee slaan'. Dus wij dachten 'dit suggereren neemt niet weg dat stages natuurlijk belangrijk blijven'. Dat ze moeten studeren, is natuurlijk zo, maar ik neem aan dat als ze in de praktijk wat leren, ze ook studeren. Het een sluit het ander helemaal niet uit.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil de heer Van der Vlies even bijvallen, want dit concept wordt natuurlijk al in meerdere sectoren toegepast. Dat wordt ook in de zorg gedaan en ook in de technische sector toegepast en de studenten werken voor twaalf uur. Ze doen al vroeg ervaring op en ze kunnen een zakcentje verdienen. Alleen snap ik de tweede bullet van de motie niet, want als we kijken naar de zorg, kunnen studenten gewoon solliciteren op vacatures en over de samenwerking met onderwijsinstellingen had ik u ook via de app gevraagd. Wilt u misschien daar iets toelichting op geven?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Wij dachten dat het handig zou zijn, juist met die onderwijsinstellingen, als die studentambtenaar de verbinding legt tussen het vakgebied en het onderwijsinstelling en de gemeente, dat die onderwijsinstelling daar ook enigszins bij betrokken wordt, ook al vanwege het feit dat ze ervan moeten weten als er een tijdsinvestering aan te pas komt. Dus meer om het niet op een eilandje uit te gaan voeren, maar juist met elkaar.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian nog heel kort, als het kan.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja dank u wel voorzitter. Maar beste mijnheer Van der Vlies, bent u niet met mij eens dat de invloed voor de ambtenaren veel groter zal zijn dan voor de onderwijsinstellingen? Want die moeten zo'n student inwerken en een beetje begeleiden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dat lijkt me ook logisch, als je hier komt werken dan word je hier opgeleid, natuurlijk. En ik denk ook dat als de gemeente dat gaat uitvoeren, de gemeente dat ook moet betalen. Dan mag je ook wel wat vragen voor je centen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat, mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Tot zover onze moties, waarvoor we steun vragen aan de raad. Dan hebben we ook nog wat vragen en opmerkingen in de richting van het college.
In het coalitieakkoord lezen we dat het college snel aan de slag gaat met de nieuwe Boerderij.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, voor u verdergaat, ik zag het niet heel goed, maar mijnheer Smitskam had een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Smitskam** (PVV): Dank u voorzitter. Wellicht een beetje laat, maar ik wil toch nog even terugkomen op het afvalbeleid waarin u aangeeft dat campagne voeren niet zoveel zin heeft. Naar mijn idee moet je die campagne combineren met een aantal zaken en dat is strenger handhaven en mensen ervan bewust maken dat het dumpen van afval niet alleen asociaal is, maar dat ze ook een verhoogd risico lopen om gepakt te worden op het moment dat ze dat doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dat neem ik voor kennisgeving aan. Ik geloof er ook wel in. Natuurlijk, als je dat combineert, prima.

De **voorzitter**: Mijnheer Smitskam nog?

De heer **Smitskam** (PVV): Ja, maar dat is dus iets anders dan een campagne als het ware wegzetten als iets dat niet zoveel zin heeft, omdat mensen er toch niet naar luisteren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter. Het gaat me er niet om dat mensen er niet naar luisteren, het lijkt mij alleen een beetje dat een bewustwordingscampagne is voor zaken waarvan mensen zich niet bewust zijn van wat ze doen, maar van afval op straat gooien of zwerfafval laten liggen, zijn mensen zich volgens mij heel goed bewust. Als je dat nu combineert met andere elementen daarin, net zoals mijnheer Van den Boomgaard net suggereerde, dat doet geen zeer, daar wordt het alleen maar beter van. Dus daar heb ik alle vertrouwen in.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat met de tekst.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dat over die nieuwe Boerderij. Dat zou het college even snel gaan doen, maar het gaat misschien zo snel dat wij het hebben gemist, dus we zouden graag willen weten wat de actuele status is.
We maken ons zorgen over de verkeersveiligheid, vooral rondom scholen. In 2021 is de startnotitie Actieplan Verkeersveiligheid vastgesteld en in 2022 zijn alle onderzoeken afgerond. Wanneer mogen we het actieplan een keer verwachten?
We zagen verschillende moties over het skaten rondgaan. Dat is allemaal heel aardig en we vragen aan het college of er rekening gehouden kan worden met moderne vormen van sport- en spelbeoefening. Waar in het verleden behoefte was aan een eenvoudig trapveldje, is tegenwoordig behoefte aan meer variëteit van allerlei urban sports in opkomst: parkour, voetvolley, skaten, BMX, streetgolf. Dat biedt kansen voor de gemeente. Naast de gezonde en actieve manier van leven kan hierdoor verbinding gelegd worden met een moeilijk bereikbare doelgroep. Dus, doe daar alsjeblieft iets mee.
Tot slot, voorzitter. Ondanks de problemen, gaat het best goed in Zoetermeer. Maar er wachten forse uitdagingen. Bovenop het tekort aan woningen en het tekort aan personeel zien we een tekort aan structureel geld aankomen. Wat Zó! Zoetermeer betreft nemen we de verantwoordelijkheid om die uitdagingen samen aan te gaan. En met samen bedoel ik hier, in de raad, maar ook en vooral met de inwoners. Tot zover mijn bijdrage vanuit Zó! Zoetermeer.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Net toen u weer opnieuw begon, had u een zin over de Boerderij, maar dat heeft u niet afgemaakt. Misschien wilt u dat nog even toelichten?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik zal het herhalen: in het coalitieakkoord lezen we dat het college snel aan de slag gaat met de nieuwe Boerderij. Het gaat misschien zo snel dat wij het hebben gemist. Dus we zouden graag willen weten wat de actuele status is. Het laatste memo is al een jaar of twee geleden.

De **voorzitter**: U gaat naar uw laatste zin?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, als dit het was voor dit gedeelte, dan maak ik graag van de gelegenheid gebruik om een amendement in te dienen. Dat is gemaakt op initiatief van de Werkgeverscommissie en dat wordt ingediend door dertig collega's. Dank.

Motie nr. 2306-25 ingediend door Zó! Zoetermeer
Bezemwagens achter vuilniswagens

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- er momenteel veel zwerfvuil in de stad ligt, wat afbreuk doet aan de netheid van onze gemeente;
- er met name bij de milieueilanden en ondergrondse containers veel afval op straat belandt;

- er tijdens het legen van minicontainers regelmatig afval op de straten belandt, wat leidt tot vervuiling en een slordige uitstraling in de openbare ruimte;

overwegende dat:
- het belangrijk is dat onze gemeente schoon en netjes blijft voor de inwoners en bezoekers;
- een schone stad bijdraagt aan een positieve leefomgeving, het verminderen van overlast en het behoud van het milieu;
- het inzetten van bezemwagens achter vuilniswagens kan bijdragen aan het beperken van zwerfvuil en het schoonhouden van de straten;

verzoekt het college:
- onderzoek te doen naar de haalbaarheid en de financiële consequenties van het gebruik van bezemwagens achter vuilniswagens bij het inzamelen van afval;
- indien uit het onderzoek blijkt dat het haalbaar is, een plan van aanpak op te stellen om de inzet van bezemwagens te realiseren, waarbij de benodigde financiële middelen worden gedekt uit de afvalstoffenheffing;
- in overleg te treden met de verantwoordelijke instanties en partijen, zoals afvalverwerkingsbedrijven en reinigingsdiensten, om de mogelijkheden van samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid te verkennen en te benutten;
- de gemeenteraad voor 31 december 2023 op de hoogte te brengen van de resultaten van het onderzoek en de gesprekken met betrokken partijen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-26 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, D66, PvdA
Indicatoren schuldhulpverlening

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- schuldenproblematiek het leven van mensen op meerdere fronten kan belemmeren;
- er binnen de begroting geen indicatoren zijn opgenomen die de raad informeren over de schuldhulpverlening;

overwegende dat:
- meer inzicht in de schuldhulpverlening de raad beter in staat stelt om schuldenproblematiek te monitoren en te bestrijden;

draagt het college op om in de begroting:
- een indicator op te nemen betreffende het aantal gestarte schuldhulptrajecten;
- een indicator op te nemen betreffende het percentage schuldhulptrajecten dat slaagt;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-27 ingediend door Zó! Zoetermeer, CDA, D66, PvdA, FVD, LHN
Een ZoetermeerPas die past

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- het belangrijk is om gezinnen met een beperkt inkomen te ondersteunen en kansen te bieden om actief deel te nemen aan de samenleving;
- de ZoetermeerPas al geruime tijd niet geïndexeerd is, waardoor de waarde ervan voor inwoners is afgenomen;
- de ZoetermeerPas nu louter kan worden ingezet voor het afnemen van activiteiten of diensten;
- varianten van de ZoetermeerPas in andere gemeenten onder meer gebruikt kunnen worden voor het afnemen van goederen;

overwegende dat:

- een goed functionerende ZoetermeerPas de participatie in de samenleving en betrokkenheid van gezinnen zal vergroten doordat ze bijvoorbeeld lid kunnen worden van een vereniging;
- bepaalde goederen, zoals menstruatieproducten of (sport)kleding, van belang zijn voor Zoetermeerders die het financieel minder hebben en daarmee drempelverlagend kunnen werken om deel te nemen aan de maatschappij;

verzoekt het college:
- te komen met een gedegen analyse van de kosten die gemoeid zijn met het indexeren van de ZoetermeerPas, met specifieke aandacht voor de financiële impact op gezinnen en aan te laten sluiten op de huldigen behoeften;
- te onderzoeken in hoeverre het juridisch mogelijk is om het tegoed op de ZoetermeerPas te gebruiken voor het afnemen van goederen;
- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de ZoetermeerPas beter te laten aansluiten op de kosten van verenigingen, activiteiten en goederen zodat gezinnen met een beperkt inkomen optimaal kunnen profiteren van de voordelen van de pas;
- eventuele samenwerking met lokale partners, zoals het bedrijfsleven, te verkennen om de financiele draagkracht te vergroten en de ZoetermeerPas toegankelijker te maken voor gezinnen;
- de uitkomsten met de raad te delen voor het najaarsdebat in 2023;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-28 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, D66, GroenLinks, LHN
Studentambtenaar

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- in een aantal steden studenten als ervaringsdeskundigen worden ingezet als studentambtenaar (mbo/hbo/wo);
- inmiddels in acht Nederlandse steden studenten zijn opgenomen in het ambtelijk apparaat;

overwegende dat:
- de verschillende onderwijsinstellingen een belangrijk onderdeel zijn van onze stad;
- studenten door hun eigen ervaring met problemen vaak over specifieke kennis beschikken;
- studenten een verbindende rol kunnen vervullen als studentambtenaar;

verzoekt het college:
- kennis te nemen van de wijze waarop studentambtenaren in andere steden functioneren;
- met onderwijsinstelling te overleggen in hoeverre dit kansen biedt voor studenten, onderwijsinstellingen en de ambtelijke organisatie;
- in lijn met de besproken wensen een voorstel naar de raad te zenden voor het begrotingsdebat in 2023;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-29 ingediend door Zó! Zoetermeer, LHN, ChristenUnie-SGP, FVD, VVD, PVV, D66, CD, PvdA, Zoetermeer Vooruit
Indicaties voor onbepaalde tijd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- er opgeroepen wordt om indicaties voor onbepaalde tijd mogelijk te maken binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning, bijvoorbeeld via Zorginstituut Nederland, Binnenlands Bestuur en MantelzorgNL;
- er in andere gemeenten zoals Rotterdam, Utrecht, Veenendaal, Maastricht, Stichtse Vecht reeds wordt gewerkt met WMO-indicaties voor onbepaalde tijd;
- het werken met WMO-indicaties voor onbepaalde tijd in Maastricht heeft geleid tot continuïteit van zorg, administratieve lastenverlichting voor inwoners, uitvoerende medewerkers en het CAK, en

het verminderen van onzekerheid en stress voor cliënten;
- deze aanpak in Maastricht heeft geleid tot meer ruimte voor maatwerk en een grotere focus op de individuele zorgbehoefte van cliënten;
- een hulpvraag vanwege een levenslange beperking of aandoening na verloop van tijd niet minder wordt;

overwegende dat:
- de gemeente Zoetermeer gebaat kan zijn bij een vergelijkbare aanpak met betrekking tot WMO-indicaties;
- indicaties voor onbepaalde tijd rust en zekerheid kunnen bieden voor de persoon met een levenslange beperking of aandoening;
- deze aanpak kan leiden tot een betere kwaliteit van zorg en ondersteuning voor inwoners van Zoetermeer;
- bij een indicatie voor onbepaalde tijd nog steeds onderzocht kan worden of de voorziening nog passend is en (laagdrempelig) contact belangrijk blijft;
- indicaties voor onbepaalde tijd administratieve lasten voor personen met een levenslange beperking of aandoening, mantelzorgers, gemeenten en aanbieders kunnen beperken;

draagt het college op:
- te onderzoeken hoe Zoetermeer WMO-indicaties voor onbepaalde tijd kan verstrekken wanneer er sprake is van een levenslange beperking of aandoening en er geen zicht is op verbetering, rekening houdend met de ervaringen en best practices van gemeenten zoals Maastricht, Rotterdam en Stichtse Vecht;
- de resultaten van dit onderzoek te presenteren aan de gemeenteraad, inclusief een voorstel voor implementatie, indien de uitkomst van het onderzoek positief is;
- met gecontracteerde zorgaanbieders af te spreken dat zij de gemeente informeren wanneer blijkt dat de situatie van een cliënt wezenlijk is veranderd;
- hierover aan de raad terug te koppelen voor het najaarsdebat in 2023;

en gaat over tot de orde van de dag."

Amendement nr. 2306-D
Goede ondersteuning, sterke raad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023 ter bespreking van het raadsvoorstel Perspectiefnota 2024;

besluit:
- beslispunt 3 aan te vullen met de volgende zin:
  '(...), waaronder de versterking van de ondersteuning van de gemeenteraad, als bedoeld in het voorstel 'Goede ondersteuning, sterke raad' voor een bedrag van structureel € 381.000,00.'"

De **voorzitter**: Dank voor uw eerste termijn, daarmee gaan we over naar de fractie van D66. Mijnheer Ekkelenkamp.

e. D66

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel mijnheer de voorzitter. Hoe duur was de suiker?
Dit is geen vraag aan het college, het is de titel van de historische roman die Cynthia McLeod in 2013 schreef over het slavernijverleden in Suriname. Wie het boek heeft gelezen of destijds de gelijknamige film of miniserie op TV heeft gezien, werd vast en zeker getroffen door het leed dat de tot slaaf gemaakten werd aangedaan. Leed dat tot op de dag van vandaag doorwerkt.
We zijn inmiddels tien jaar verder en het denken over deze bladzijden uit onze geschiedenis is veranderd. Over een paar dagen, op 1 juli a.s. start het herdenkingsjaar met een Keti Koti-viering in Amsterdam. De Koning zal spreken en naar verwachting zal hij excuses aanbieden voor deze periode in de Nederlandse geschiedenis. Op 30 juni a.s. is de Keti Koti-viering hier in Zoetermeer. Deze viering wordt al jaren gehouden in Palenstein, op een plek waar je geen waardige en respectvolle viering kunt houden. Op de smalle stoep tussen de fietsenrekken voor de ingang van Castellum.
Daarom roepen we in een motie op om een prominentere locatie in onze stad te zoeken. Een locatie waar een monument geplaatst kan worden. Onze motie geeft ruimte aan de burgemeester en wethouder

Ter Laak om met vertegenwoordigers uit de grote Surinaamse en Caraïbische groepen in onze stad op zoek te gaan naar een locatie waar jaarlijks een waardige herdenking kan plaatsvinden. Het zou onze raad sieren om de motie met algemene stemmen aan te nemen.
Zoetermeer is een rijke stad. Maar wat merken onze inwoners daarvan? Ervaren zij dit ook zo? Wat D66 betreft, moeten we nu echt investeren in de kwaliteit van Zoetermeer. Dat is meer dan 'Samen doen wat nodig is'. Wat mijn fractie betreft moeten er een heleboel tandjes bij. In het eerste jaar van dit college hebben we echt veel te weinig ambitie gezien. Het kabbelt maar voort. En dat terwijl er zoveel moet gebeuren om de kwaliteit van Zoetermeer te versterken. Dus mouwen opstropen en aan de slag college! Of, met de woorden van de VVD, de vaart erin!
U wordt daarbij aangemoedigd en geholpen door deze raad die meer dan zeventig, zelfs bijna tachtig, moties heeft voorbereid. Tot onze vreugde hebben we gezien dat de fracties in deze raad mooie voorstellen hebben gemaakt om de kansenongelijkheid aan te pakken, om het onderwijs te versterken en om de thema's wonen, duurzaamheid en groen te verbeteren. Dat geeft de burger moed.
We komen uit een periode waarin we eerst € 14 miljoen moesten bezuinigen. Dat deed de stad pijn en zeker als je het al niet zo breed had, kwam de klap nog harder aan. Vervolgens gingen de stad en de samenleving op slot in de coronaperiode. Zware jaren liggen achter ons, maar nu is het de hoogste tijd voor herstel en verbetering. We hebben de middelen om te investeren. En de formatie op het stadhuis wordt flink uitgebreid. En geheel naar onze tevredenheid, ook voor de verduurzaming. Dus aan de slag college!
In de bezuinigingsronde uit de vorige coalitieperiode hebben we op veel essentiële zaken moeten beknibbelen, zoals op de ZoetermeerPas. We zijn blij met het voorstel van het CDA en Zó! Zoetermeer om die weer op niveau te brengen. Zelf dienen we twee moties in waarmee we de bibliotheek weer vooruit kunnen brengen. Belangrijk voor onze stad.
In Zoetermeer moeten we ook aan de bak om onze jongeren te ondersteunen en aan de stad te binden. Daarom moeten we een nachtbus laten rijden. De motie van de VVD dienen we dan ook graag mee in en ik denk dat die ook een ruime ondersteuning in deze raad zal krijgen want het is een belangrijk issue. Ook moeten we steeds weer opnieuw proberen meer studierichtingen naar onze stad te halen. En scholieren die ouders hebben met een smalle beurs willen we beter helpen via de Stichting Leergeld. We dienen voor deze zaken moties in.
Dan over onze honden en hun baasjes. Je kunt voor een hondenrengebied naar het Bentwoud gaan, dat is prachtig, maar het zou goed zijn dat we ook zo'n gebied zouden hebben aan de andere kant van onze stad. Daarmee zouden we denk ik veel hondenbaasjes een plezier doen. We hebben er een motie voor.
D66 wil bovendien graag dat de hondenbelasting in Zoetermeer wordt afgeschaft met ingang van 1 januari 2024. Straks zal PDvZ hiervoor een mede door ons ondertekende motie indienen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, ik zag een interruptie van mevrouw Wortel en mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Voorzitter, ik wil de heer Ekkelenkamp graag vragen wat hij dan aan hondenvelden extra wil doen op alle afgelijnde hondenvelden die we al hebben. Meerzicht heeft een hondenveld waar een hek omheen staat. Palenstein, Rokkeveen Seghwaert, wat wilt u dan anders dan dat we nu al hebben?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Dat zijn natuurlijk allemaal wat kleinere gebieden en als je bijvoorbeeld naar het Bentwoud gaat, dat is echt groot. Daar denken wij aan. En dan aan de andere kant van de stad, bijvoorbeeld een stukje in de Meerpolder, dus dat is eigenlijk de opzet. Ik hoop dat u tevreden bent met het antwoord en de motie gaat steunen natuurlijk.

De **voorzitter**: Ja, dat gaan we allemaal zien. Ik weet niet of mevrouw Wortel tevreden is, maar ze heeft het antwoord gehoord. Dan mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Ik wil graag weten of mijnheer Ekkelenkamp ook de ironie ziet van het aan een kant vragen om meer uitgaven aan honden en aan de andere kant het afschaffen van de hondenbelasting. Want wij vinden dat ironisch.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, ik zie uw ironie helemaal niet. Misschien wel in de vorige context,

maar weet u wat het is? Die hondenbelasting gebruiken we in Zoetermeer helemaal niet voor voorzieningen voor honden. Dat was gewoon voor de algemene middelen. Dus die ironie die u ziet, is denk ik toch misplaatst.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik wilde even iets vragen over meer opleidingen.

De **voorzitter**: Excuses, mevrouw Kraneveld, eerst nog mevrouw Brouwer, u had inderdaad recht op een tweede vraag.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik ben het niet met mijnheer Ekkelenkamp eens. Wij geven natuurlijk wel degelijk de hondenbelasting uit aan voorzieningen voor honden, alleen wij hebben dat niet als geoormerkt geld zo in de begroting verwerkt. Maar we geven natuurlijk wel degelijk voortdurend geld uit aan honden, hondenpoep en losloopveldjes. Ik vind niet dat u dat zo kunt duiden.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp nog een reactie?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): We verschillen hierover gewoon van mening. Dat kan. Dat is af en toe het geval in deze raad.

De **voorzitter**: Dan ga ik nu naar mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Iets over extra opleidingen naar Zoetermeer halen. Daar praten we al regelmatig over de afgelopen jaren en volgens mij is het college daar ook mee bezig. Ook de MRDH doet daar veel aan. Dus, alhoewel wij het heel sympathiek vinden, want wij willen hetzelfde als u, denken we dat deze toch wel een beetje overbodig is. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Meer onderwijs, hoger onderwijs en mbo-onderwijs naar Zoetermeer halen is natuurlijk in het geheel niet overbodig. Dat moeten we blijven bepleiten en we hebben hem nu ingediend omdat we gewoon heel weinig zien van resultaten. We zien dus eigenlijk niet dat het college daar resultaten boekt, dus vandaar dat we dit nog een keer onder de aandacht brengen met deze motie.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom en dan mevrouw Sandifort.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Eerder vandaag had ik al het een-tweetje met mevrouw Sandifort over de vraag 'hoe gaan we die structurele lasten dragen?' Ook u staat onder die hondenbelastingmotie. Op zich staan wij er ook positief tegenover, maar we zitten wel nog steeds met dat ravijn in onze maag. Hoe kijkt D66 daarnaar?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Aan het eind van mijn betoog geef ik u even een uitzicht over hoe wij naar het ravijn kijken. Het uitzicht over het ravijn, zou ik bijna willen zeggen. Maar even concreet. Uiteindelijk is het natuurlijk gewoon een onderdeel van de totale begroting straks als deze opbrengsten wegvallen. En dan zullen we natuurlijk dat gewoon mee moeten nemen in de begroting en ieder jaar zullen we weer opnieuw moeten kijken hoe wij passend en metend die begroting tot stand brengen. Maar wij vinden dit wel een beetje een onrechtvaardige belasting, dit treft een bepaalde groep die dus meer moet bijdragen aan de algemene middelen dan anderen. Dat vragen we ook niet aan de mensen die een paard hebben of een kat hebben ofzo, dus waarom dan deze groep wel?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter, maar op dit moment geeft u een ongedekte cheque aan het college 'succes en we zien wel hoe u daar een vertaling van gaat maken in de begroting'. Dan komt het straks ermee terug dat de armoedegelden naar beneden gaan. Dat ze daar de kosten gaan vinden. Hoe kijkt u daar dan tegenaan als D66? En mijn vervolgvraag is dan: zou het dus juist niet zo moeten zijn dat wij nu met elkaar die keuze maken voor hoe we dat gat dichten?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Volgens mij, mijnheer Boerboom, vindt u ons altijd aan uw zijde als we kijken naar armoedebestrijding en wat ons betreft zie ik nu niet die relatie, dat dat nu ten koste gaat van de armoedebestrijding in de in de stad. En daar zullen wij ook voor waken op het moment dat dat dan wel gebeurt.

De **voorzitter**: Ik zag nog de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, even een vraag aan mijnheer Ekkelenkamp en aan alle andere partijen die voor zijn, voor het afschaffen van hondenbelasting. Weet u hoeveel meldingen er bij de Team Handhaving binnenkomen over hondenoverlast c.q. hondenpoep?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, het exacte aantal weet ik natuurlijk niet. Ik denk dat u dat ook nu niet zo weet. Maar dat zal ongetwijfeld het geval zijn. Maar dat geldt natuurlijk voor heel veel andere dingen in de stad en die belasten we ook niet.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian, kort graag, als het kan?

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja, natuurlijk. Het is een onterechte belasting, geeft u aan. Maar daar ben ik helemaal niet mee eens. Als we daarnaar kijken, dan moeten andere mensen die geen honden hebben wel meebetalen voor al die hondenspeelplaatsen en al die inzet van Team Handhaving. En geeft u mij drie voorbeelden van andere ongelijke gevallen waar we belasting heffen.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, met algemene middelen betalen we soms in deze stad specifieke zaken. Er werd net uitvoerig gediscussieerd over 'wat doen we bijvoorbeeld met afval? Hoe gaan we de rotzooi te lijf?' En mensen zoals u en ik en alle mensen hier die geen rotzooi veroorzaken, moeten wel betalen voor die mensen die het wel doen. Dat is nou eenmaal zo, en zo geldt het voor heel veel zaken in de stad. Ja, dit zijn algemene middelen en daar gaan we de paarden voor aanrijden voor de mensen die op een paard rijden. Daarvoor zorgen we dat er speelmiddelen zijn in de buurten en daarmee zorgen we er ook voor dat er iets is voor de hondenliefhebbers. En we betalen dat gewoon uit de algemene middelen.

De **voorzitter**: Ik zie twee interrupties. Eerst mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Twee verschillende punten. Het één is nog een opmerking richting de heer Boerboom over die financiën. Zo zwart-wit als hij dat nu stelt, vind ik bijna een beetje flauw. Zo van 'dan gaan we minder aan de armoede uitgeven'. Ik heb toch iets meer vertrouwen in het college, dat het niet zal zeggen 'dan gaan we nu allemaal mensen korten zodat we de hondenbelasting kunnen afschaffen'. Ik hoop dat ze dat vinden in efficiëntie, niet uitgegeven potjes geld, andere personele inzet die ze niet rondrijgen, die wel wordt begroot. Noem maar op.
Het andere punt over die opleidingen. Volgens mij weten de meeste van jullie dat ik werk in die sector. Ik wil echt oproepen om die motie niet te steunen. Dit is al de zoveelste variant op hetzelfde verzoek. Het is praktisch onhaalbaar. Zo zit ons stelsel in Nederland niet in elkaar. Zadel die ambtenaren nou niet met dit werk op, om dat weer te gaan onderzoeken. Heel soms is er een klein stapje mogelijk en dan ziet mijn partij al direct heel veel inzet en actie vanuit het college. Dus zadel die mensen niet met meer werk op in een stelsel dat niet gaat veranderen.

De **voorzitter**: Ik zag in ieder geval mijnheer Boerboom nog die nog even wilde reageren en dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank voorzitter, dat was omdat ik werd aangesproken, in dit geval. Kijk, ik snap uw punt aan de ene kant wel goed, maar aan de andere kant denk ik dan 'wat heeft het college de afgelopen jaren dan zitten doen?' Structureel werden de moties die om structureel geld vroegen, afgedaan als niet haalbaar omdat er geen middelen aan zitten. En dan zouden we nu het college

deze opdracht meegeven en dan ineens vanuit efficiëntie en andere zaken geld vinden in de begroting? Dat lijkt mij heel bijzonder.

De **voorzitter**: Kort, mevrouw Sandifort en dan ga ik terug naar mijnheer Ekkelenkamp.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik denk dat het college deze oproep die we ook denk ik op een andere manier doen dan we de afgelopen jaren hebben gedaan, heel goed hoort. Dat gaan we straks in hun termijn horen. Dan gaan we het zien. Ik heb er wel vertrouwen in.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Brouwer nog en dan... Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, sorry, ik wil nog even een laatste stukje aan het hondenbelastingstukje knopen. Volgens mij zouden we een deel van het probleem oplossen als we de hondenbelasting wel zouden oormerken voor hondenvoorzieningen. Misschien dienen we daar beide kanten wel mee. Het kan technisch, want er zijn gemeenten waar het gebeurt. Misschien dat het college straks daar eens uitsluitsel over kan geven, of we de hondenbelasting niet gewoon kunnen oormerken voor hondenvoorzieningen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst even naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Een paar interrupties. Ik begin bij de laatste en dan ga ik terug naar de interruptie van mevrouw Sandifort. Dat is niet het plan dat wij hebben. Wij zeggen gewoon 'afschaffen en niet oormerken voor'. Bovendien is er ook landelijke wetgeving op komst die dat ook gaat veranderen. Die is er nog niet, maar in afwachting daarvan moeten we gewoon zeggen, net als meer dan 50% van de gemeenten, 'dat schaffen we af'. Dat zou mijn antwoord zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Smitskam.

De heer **Smitskam** (PVV): Dank u voorzitter. De PVV is ook al jaren voorstander van het afschaffen van de hondenbelasting. Er lopen in Zoetermeer en eigenlijk in heel Nederland minstens evenveel katten als honden rond. Voor katten betaal je geen belasting, voor honden wel, terwijl je van katten minstens evenveel last hebt.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp. Ik stel voor dat u...

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik moest volgens mij nog een antwoord geven op mevrouw Sandifort over het hoger onderwijs. U werkt in die sector. Ik heb mijn hele leven in die sector gewerkt en ik weet dat het een taaie sector is, maar ook een heel uitdagende en mooie sector. Maar wij hebben in onze fractie best wel wat mensen die ook nog met hun ene been in hun studietijd zitten en studeren. Maar u weet van D66, wij zijn met mij meegerekend de jongste fractie hier in deze raad. U weet dat er heel veel druk is op de grote studentensteden in Zuid-Holland en kunnen wij nu niet, gezien die druk, kijken of we daar een graantje van mee kunnen pakken in Zoetermeer? Ik ben heel benieuwd hoe het college hierop reageert en als college aan kan geven dat het hier toch al mee bezig is, of wat meer kan laten doen, u weet wel, de mouwen opstropen, dan kunnen we altijd nog kijken of we iets met deze motie kunnen doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel voorzitter. Er moet me iets van het hart. We hebben het hier enkel en alleen over kosten en over de inkomsten van hondenbelasting en of het dan wel geoormerkt moet worden of niet. Dat vind ik een beetje scheve verhouding, want we verliezen de mensen uit het oog. En elke hond van elke hondenbezitter, kan een blindengeleidehond zijn, dat kan een hond zijn van iemand die autisme heeft, die een maatje heeft aan een hond en dat kan een hond van een heel eenzame oudere zijn. Dus we kunnen ons ook afvragen 'wat levert de hond ons op?' Als we alleen maar kijken naar het belastingheffing op honden, dan zeg ik 'jongens, jongens, jongens, laten we kijken naar de opbrengst'. Dat is echt mijn oproep. Dus steun aan D66 en met name aan de motie van PDvZ, laten we alsjeblieft kijken naar de voordelen net als 150 andere gemeenten in Nederland en laten we die weg gaan, zodat meer mensen die eenzaam zijn, meer mensen die een gebrek hebben, een maatje hebben.

De **voorzitter**: Dar zit geen echte vraag in. Wilt u daar nog op reageren?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Er zat geen echte vraag in. Ik denk dat ik het even als aanmoediging aanneem.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u gewoon verdergaat met uw termijn.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dan ga ik verder met dit betoog en ik was gebleven bij de knotwilgmotie, want wie had ooit gedacht dat we een knotwilgmotie in deze raad zouden krijgen? D66 doet dat samen met de PvdA, want meer groen en meer biodiversiteit is goed voor onze stad. Onze inwoners waarderen dat. Er zijn gelukkig veel andere fracties die ook groenmoties hebben. Heel goed! We dienen ze graag mee in.

De **voorzitter**: Ik begin met mijnheer Buisman, dan naar mijnheer Van der Perk en ik zag mevrouw Bink ook nog.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u voorzitter. Ik wil aan mijnheer Ekkelenkamp vragen hoe hij aan zijn kennis omtrent de knotwilg is gekomen. Wie heeft hem geadviseerd? Ik wist niet of ik moest huilen of lachen toen ik de motie zag. Ik kan het wat nader toelichten in mijn stemverklaring later op de dag. Maar ik zou zeggen: trekt u die motie in.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): We trekken niet de motie in, omdat u dit nu zo zegt, daar kunt u zich wel wat bij voorstellen, denk ik. En als u zegt 'hoe zit het, bent u zo deskundig?', om eerlijk te zijn, nee, maar we hebben wel een deskundige in onze fractie en die kan daar misschien wel wat over zeggen. Dat zou mijnheer Zamani nu kunnen doen of straks in een tweede termijn. Zou ik u daarmee helpen?

De **voorzitter**: De heer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): Ja hoor, dat is prima. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat kan ook mooi straks in de schorsing. Ik zag mijnheer Van der Perk. Gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter, ik heb ook nog een vraag. Bent u op de hoogte van het aangeleverde raadsvoorstel met betrekking tot de klimaatadaptatiestrategie? Dit voorstel bevat reeds uitgebreide informatie over bomen, waterbergingen en hittestress. Bent u het niet er mee eens dat het verstandiger is om deze inspanningen te richten op dit brede raadsvoorstel in plaats van te concentreren op een specifieke boom?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dit is gewoon een aanvulling daarop. Een extra. We zijn natuurlijk wel content dat er nu echt werk wordt gemaakt van de hittestress, dus dit is niet een vervanging van, integendeel, zou ik bijna zeggen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. In mijn ogen zijn deze wilgen net onkruid en dan zal het groen heel snel groeien. Maar ik vraag me af of dat het groen is dat wij in Zoetermeer willen hebben. Dit lijkt mij in dit geval, zoals die motie nu wordt aangeboden, niet helemaal de bedoeling. Dus ik denk dat als u het breder trekt en deze specifieke knotwilg eruit haalt, u meer kans maakt.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Misschien moeten we dan in de schorsing even kijken welke suggesties u heeft en dan kunt u, en ook mijnheer Buisman, nog even bij de heer Zamani nadere technische informatie vinden. Zullen we het zo afspreken?

De **voorzitter**: Uiteraard. Gaat u verder? Mijnheer Ekkelenkamp? O, voor u verdergaat, wil mijnheer

Buisman nog reageren. Gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u voorzitter. Toch nog even vooruitlopend op de schorsing. Ik wil toch nog even wat zeggen over die knotwilg. Het is een boom die uitsluitend floreert aan waterkanten in een vochtig milieu. We zien ze dan ook inderdaad naast sloten en in natte weilanden staan. Ze voelen zich in een stadstuintje net zo thuis als een D66'er in een kerncentrale. In dezelfde trend redenerend zou iedereen in zijn tuin konijnen moeten houden, omdat die zo makkelijk zijn en zich zo snel vermenigvuldigen. Deze vergelijking slaat nergens op, maar dat vinden wij ook van de voorliggende motie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Buisman. Ik weet niet of dit al uw stemverklaring was, maar ik ga naar mijnheer Ekkelenkamp. Die kan het meenemen straks in de schorsing.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nee, die nemen we zeker mee. En waardering, mijnheer Buisman, hiervoor, want hiermee geeft u deze motie nog wat meer kleur. Dank daarvoor.
Voorzitter, ik ga door, want de tijd dringt, zie ik. De fractie van D66 heeft ook nog enkele vragen aan het college: hoe is het gesteld met het elektriciteitsnetwerk in de stad? Is het langzamerhand niet nodig om Stedin te vragen om op te schalen nu er steeds meer gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld elektrische voertuigen?
En hoe staat het met de plannen voor het nieuwe afvalbeleid? Zit er al een schot in de zaak? Want we weten het: niets doen is geen oplossing, niet voor het milieu en niet voor de portemonnee van de inwoners want die betalen dan de hoofdprijs straks bij de afvalstoffenheffing.
Ook willen we graag weten hoe de stand van zaken is met de ontwikkelingen rond de gemeentepolis. Een betere polis zorgt ervoor dat inwoners met een smalle beurs met zo'n polis geen zorg hoeven te mijden, met alle gevolgen van dien.
Nu we toch bij gezondheid zijn aangeland, we hebben ooit een motie over het verstrekken van zonnebrandcrème ingediend. Destijds haalde hij het bijna, maar toch niet helemaal. Inmiddels zijn de inzichten hopelijk veranderd en, niet onbelangrijk, we hebben er de financiële ruimte voor.
En van gezondheid is een bruggetje naar preventie snel gemaakt. Sporten draagt bij aan onze gezondheid. In het coalitieakkoord is opgenomen dat dit college grotere speelgelegenheden in de wijken wil in samenspraak met de buurt. Nu is het skatepark bij het Vernèdepark al geruime tijd toe aan renovatie/nieuwbouw. Samen met het CDA dienen we daarom een motie in om werk te maken van het realiseren van een skatepark bij het Vernèdepark.
Ik wil afronden met een vooruitzicht op het veelbesproken ravijn. De heer Boerboom noemde het ook al even en volgens mij hebben velen het zo genoemd. Naar verwachting staan we voor een ravijn in 2026. U weet, D66 is absoluut geen voorstander van onverantwoorde structurele uitgaven, maar het gevaar dreigt nu wel dat we uit angst voor het ravijn de stad op slot zetten en dat is nu juist wat we niet willen. We moeten immers blijven investeren in de kwaliteit van onze stad. Graag geef ik dan ook een oude wijsheid mee aan het slot: een mens lijdt dikwijls het meest door het lijden dat hij vreest.
Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, ik zie nog een interruptie van mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u over de structurele lasten zeggen – ik ga er toch even over door omdat u daar nu weer op inging – 'het moet bijdragen aan de kwaliteit van de stad'. Maar ik ben dan wel benieuwd op welke manier het afschaffen van de hondenbelasting leidt tot meer kwaliteit toevoegen in de stad.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): U kunt zich voorstellen dat dat leidt tot betere kwaliteit van de portemonnee van de hondenbezitter, maar dat bedoelt u natuurlijk niet. Het is gewoon een generieke maatregel, zoals we wel meer van dit soort maatregelen hebben, die bijdragen, denk ik, aan hoe de Zoetermeerse burger in deze stad leeft, zich ontwikkelt en meedoet. Zo zie ik dat. En ik zie dan niet direct een heel zware aanslag op onze begroting, want het gaat om ruim € 500.000,00 op een begroting van, wat is het, € 400 of € 500 miljoen. Waar praten we dan eigenlijk over?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog kort.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik vind € 500.000,00 best veel. We hebben hier debatten

gehad over minder structurele lasten en daarbij ook dit argument – nogmaals, ook wij zijn in de basis voor het afschaffen van de hondenbelasting, dat staat ook in ons verkiezingsprogramma – ik heb vandaag echt het gevoel dat we makkelijk denken met elkaar 'hup, die geldkraan kan open' en de ene na de andere structurele motie die geld kost, wordt opgevoerd. Ik denk dat we daar goed over moeten nadenken, want geld dat we nu uitgeven, leidt volgend jaar tot moeilijke keuzes. Misschien hebben we dan ook weer uitdagingen met elkaar voorliggen en daar is dan ook geen geld meer voor. Dus daarom wil ik echt met elkaar nadenken over hoe we dat op een goede manier vorm kunnen geven.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp, daar nog een tweede keer op?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dan wil ik nog even daarop reageren. In mijn betoog heb ik ook gezegd 'wij zijn op dit moment een rijke stad'. Vooral omdat we op dit moment veel incidentele middelen hebben, maar ook omdat we toch een heel grote buffer hebben. Tegelijkertijd hebben we ook de komende jaren een begroting die er goed uitziet. En pas in 2026 wordt het misschien anders. Dat weten we nog niet. Dus ik zie geen enkele reden om nu te zeggen 'nou nee, nu trappen we op de rem, wat die hondenbelasting betreft'. Nu gaan met die banaan, zou ik willen zeggen.

De **voorzitter**: Dank u voor de eerste termijn.

Motie nr. 2306-30 ingediend door D66, PvdA, CDA, GroenLinks, PDvZ
Ieder jaar een waardig Keti Koti in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- op 1 juli 2023 het herdenkingsjaar voor het slavernijverleden start;
- het slavernijverleden in Zoetermeer jaarlijks wordt herdacht tijdens een Keti Koti-bijeenkomst in Palenstein, waaraan ook de burgemeester en een ander lid van het college deelnemen;
- de huidige locatie voor deze herdenking ongeschikt is;

overwegende dat:
- het gewenst is dat in de komende jaren de Keti Koti-viering op een prominentere locatie plaatsvindt;
- de herdenking idealiter bij een nog op te richten monument wordt gehouden;
- bijna 20% van de inwoners van Zoetermeer hun roots hebben in Suriname of het Caribisch gebied;
- het belangrijk is dat deelnemers met deze achtergrond participeren in het proces van de keuze voor een locatie en een monument;
- een prominente locatie en een passend monument voor Keti Koti een meerwaarde heeft voor onze stad;

verzoekt het college om:
- een permanent herdenkingscomité Keti Koti in te stellen, waarin vooral ook mensen met een Surinaamse of Caribische achtergrond deelnemen, alsmede een vertegenwoordiging van de Stichting Herdenking Slavernijverleden Zoetermeer;
- in goed overleg met dit herdenkingscomité een plan te ontwikkelen voor een prominente locatie, een passend monument en de wijze waarop de jaarlijkse Keti Koti-viering wordt gehouden;
- dit plan bij het najaarsdebat voor te leggen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-31 ingediend door D66, PvdA, Zó! Zoetermeer, GroenLinks, FVD, SP
Overbrugging voor de Zoetermeerse bibliotheek

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- er de komende jaren miljoenen euro's extra naar gemeenten gaan voor de instandhouding en ontwikkeling van de openbare bibliotheken, vanaf 2025 is er structureel € 58,7 miljoen beschikbaar vanuit OCW;
- deze middelen beschikbaar worden gesteld om ervoor te zorgen dat elke gemeente een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening heeft;

- er een zorgplicht voor gemeenten wordt ingesteld om de toegang tot bibliotheken in de toekomst te waarborgen;
- de bibliotheek in Zoetermeer nog steeds gebukt gaat onder een bezuinigingstaakstelling van € 167.000,00 structureel op jaarbasis;

overwegende dat:
- de bovengenoemde taakstelling als een molensteen om de nek van de bibliotheek hangt en de verdere ontwikkeling van de bibliotheek belemmert;
- er gelet op de structurele rijksbekostiging vanaf 2025 sprake is van een overgangssituatie;
- de gunstige financiële situatie van de gemeente Zoetermeer tot 2026 ruimte biedt om in deze overgangssituatie de bibliotheek extra te ondersteunen;
- te onderzoeken is om een aanvraag te doen in het kader van de tijdelijke subsidie die OCW beschikbaar heeft gesteld om de schade die is ontstaan in het bibliotheeklandschap als gevolg van recente bezuinigen door gemeenten te herstellen;
- er nog een reservering staat voor de verbouwing van de wijkvestiging Rokkeveen, terwijl het onzeker is of deze verbouwing doorgaat;

verzoekt het college:
- om € 167.000,00 in de begroting voor het jaar 2024 op te nemen voor een overbruggingssubsidie voor de bibliotheek;
- te onderzoeken hoe deze taakstelling opgelost kan worden met de rijksbekostiging die vanaf 2025 wordt uitgekeerd;
- bij de dekking van deze overbruggingsmaatregelen te zoeken naar een combinatie van mogelijk te ontvangen tijdelijke rijkssubsidie, eventuele reallocatie van de middelen die bestemd zijn voor de verbouwing van de bibliotheek in Rokkeveen en een bedrag ten laste van het begrotingssaldo;
- de bibliotheek te betrekken bij de uitwerking van deze overbruggingsmaatregelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-32 ingediend door D66
Onderzoek bibliotheekfunctie in Meerzicht en/of Buytenwegh

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- bibliotheekvestigingen belangrijke en herkenbare plaatsen van ontmoeting zijn in de wijken;
- openbare bibliotheken een veel bredere dienstverlening hebben dan alleen het uitlenen van boeken;
- Meerzicht en Buytenwegh wijken zijn die we willen verbeteren met een combinatie van sociale, economische, fysieke en leefbaarheidsingrepen, zoals het coalitieakkoord aangeeft;

overwegende dat:
- in het coalitieakkoord opgenomen is dat zal worden onderzocht hoe we tot 'Huizen van de Wijk' kunnen komen waar bijvoorbeeld eten mogelijk is, ontmoeten en cultuur een plek hebben en een bibliotheekfunctie is gevestigd;
- een bibliotheekfunctie bijdraagt aan het bestrijden van kansenongelijkheid, een belangrijke doelstelling juist ook in de wijken Meerzicht en Buytenwegh;
- er weliswaar op veel scholen een zogenaamde dBos (de Bibliotheek op School) is, maar dat dit programma gericht is op kinderen van de school en niet op andere doelgroepen;
- de Rijksoverheid vanaf 2025 met een structurele bekostiging van € 58,7 miljoen komt voor de bibliotheekfunctie in gemeenten;

verzoekt het college:
- om te onderzoeken of het creëren van een bibliotheekfunctie in de wijken Meerzicht en/of Buytenwegh haalbaar is vanaf 2025;
- bij dit onderzoek de bibliotheek en eventuele andere partners te betrekken;
- de raad voor het voorjaarsdebat 2024 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-33 ingediend door D66
Meer opleidingen en studenten naar Zoetermeer!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de 'klassieke studentensteden' in Zuid-Holland te weinig plek hebben voor meer studenten;
- de demografische kenmerken van Zoetermeer laten zien dat er nu relatief heel weinig mensen in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar in Zoetermeer wonen;
- er in het rapport 'Zoetermeer 2040' al wordt gesproken over het gevaar van studenten die vertrekken uit Zoetermeer om een 'hogere opleiding' te kunnen volgen;
- er een grote vraag is naar vakmensen;

overwegende dat:
- het belangrijk is dat Zoetermeer hier zo snel mogelijk op anticipeert voordat je generaties studenten achterloopt;
- een te hoge gemiddelde leeftijd in de stad nadelige effecten kent;
- er genoeg werkende Zoetermeerders moeten zijn om de stad draaiende te houden;
- onderzoek laat zien dat het belangrijk voor een stad is om genoeg jonge mensen/studenten in een stad te hebben en dat dit geld oplevert;
- de vraag naar arbeid met de tijd verandert;

verzoekt het college:
- om te onderzoeken of het mogelijk is om (opleidingen van) universiteiten, hogescholen of mbo's naar Zoetermeer te halen;
- hierbij te onderzoeken welke opleidingen aansluiten op de wensen van jonge Zoetermeerders die nu de stad verlaten en welke opleidingen aansluiten bij de toekomstige arbeidsvraag in de stad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-34 ingediend door D66, CDA, PvdA, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, FVD, SP
Kansen voor Kennis

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- in Zoetermeer via Stichting Leergeld momenteel slechts een budget beschikbaar is van € 225,00 voor een (refurbished) laptop gedurende drie jaar en € 160,00 voor een fiets;
- in omliggende gemeenten, zoals Schiedam, Vlaardingen, Maassluis, Barendrecht en Alphen aan den Rijn, een ruimer budget van € 500,00 beschikbaar is voor laptops en een budget van € 285,00 voor fietsen;
- in Den Haag kansarme kinderen tot zeventien jaar via Stichting Leergeld een mobiel telefoonabonnement kunnen verkrijgen;
- er veel klachten zijn over de beperkingen van de huidige laptops (zoals niet werkende accu's en niet werkende applicaties als Word) vanwege het lagere budget in vergelijking met omliggende gemeenten;

overwegende dat:
- kinderen recht hebben op goed onderwijs en dat goed materiaal hiervoor essentieel is;
- dergelijke verschillen in toegang en verschillende vergoedingen leiden tot onnodige kansenongelijkheid;

verzoekt het college om:
- zo mogelijk voor het najaarsdebat 2023, maar uiterlijk voor het voorjaarsdebat 2024, met een raadsvoorstel te komen om deze vergoedingen gelijk te trekken met het niveau van omliggende gemeenten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-35 ingediend door D66
Zoetermeer hondvriendelijke stad: Omheind losloopgebied alla Bentwoud

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- hondeneigenaren in Zoetermeer behoefte hebben aan een veilige omgeving waarin hun honden vrij kunnen rondrennen en spelen;
- in Zoetermeer momenteel geen omheind losloopgebied voor honden beschikbaar is;
- het gebrek aan een omheind losloopgebied kan leiden tot onveilige situaties, zoals aanrijdingen tussen honden en fietsers;
- de gemeente Zoetermeer eigenaar is van geschikte locaties zoals de (oude) schapenweide aan het Meerpad in de Leyens;

overwegende dat:
- honden belangrijke metgezellen zijn voor veel inwoners van Zoetermeer en dat het welzijn en de veiligheid van zowel honden als andere gebruikers van de openbare ruimte van groot belang zijn;
- een omheind losloopgebied voor honden een veilige omgeving biedt waar honden vrij kunnen rondrennen en spelen, terwijl andere gebruikers van de openbare ruimte worden ontzien;
- het onderzoeken van de mogelijkheid en locaties voor een omheind losloopgebied in Zoetermeer tegemoetkomt aan de behoeften van hondeneigenaren en de bevordering van een hondvriendelijke stad;

verzoekt het college:
- een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheid van een omheind losloopgebied voor honden in Zoetermeer;
- hierbij rekening te houden met de behoeften van hondeneigenaren, de veiligheid van honden en andere gebruikers van de openbare ruimte, evenals mogelijke geschikte locaties binnen de stad;
- te overleggen met relevante partijen, zoals hondeneigenaren, buurtbewoners, dierenwelzijnsorganisaties en landschapsarchitecten, om input en expertise te verzamelen voor het onderzoek;
- voor het voorjaarsdebat 2024 met een voorstel te komen voor de realisatie van een omheind hondenlosloopgebied in Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-36 ingediend door D66
Natuurlijke schatten voor een groen Zoetermeer!
Knotwilgen voor iedereen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de knotwilg (Salix spp.) een belangrijke boomsoort in Nederland is met diverse voordelen voor zowel het milieu als het lokale landschap;
- knotwilgen een belangrijke functie hebben bij het voorkomen van overstromingen, doordat ze water kunnen absorberen en vasthouden;
- knotwilgen ook een positieve invloed hebben op het verminderen van hittestress in stedelijke gebieden, doordat ze schaduw bieden en de omgevingstemperatuur verlagen;
- de knotwilg katjes (bloemen) produceert die rijk zijn aan stuifmeel en nectar. Bijen gebruiken deze als belangrijke voedselbronnen, vooral in het vroege voorjaar wanneer andere planten mogelijk nog niet bloeien;
- in Zoetermeer jaarlijks bij het knotten veel knotwilgtakken beschikbaar zijn;

overwegende dat:
- het vermeerderen van knotwilgen door middel van knotwilgtakken een duurzame en efficiënte methode is die weinig kosten met zich meebrengt;

- door inwoners kosteloos knotwilgtakken ter beschikking te stellen, zij worden gestimuleerd om actief bij te dragen aan het vergroenen en verfraaien van hun omgeving, terwijl ze tegelijkertijd profiteren van de beschermende eigenschappen van de knotwilg;
- wilgenkatjes voor hommels en bijen van levensbelang zijn;

verzoekt het college:
- inwoners van Zoetermeer te faciliteren door kosteloos knotwilgtakken beschikbaar te stellen voor beplanting in hun tuinen en groene ruimtes, waarbij gebruik wordt gemaakt van de jaarlijks beschikbare knotwilgtakken;
- de nodige informatie en richtlijnen te verstrekken over de juiste planttechnieken, verzorging en onderhoud van de knotwilg aan de geïnteresseerde inwoners, inclusief informatie over de beschermende eigenschappen tegen overstromingen en hittestress;
- samen te werken met relevante partijen, zoals natuurbeschermingsorganisaties en lokale tuincentra, om de beschikbaarheid van knotwilgtakken te waarborgen;
- voor het najaarsdebat met een dekkingsvoorstel te komen ter grootte van € 10.000,00;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-37 ingediend door D66
Plaatsing van zonnebrandcrèmedispensers in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- het bevorderen van zonbescherming middels zonnebrandcrèmedispensers bijdraagt aan de preventie van huidkanker en het bevorderen van de volksgezondheid;
- andere gemeenten in Nederland al met succes zonnebrandcrèmedispensers hebben geïnstalleerd;

overwegende dat:
- huidkanker een ernstige gezondheidsaandoening is die jaarlijks in Nederland duizenden mensen treft;
- het belangrijk is om bewustzijn te creëren over het belang van zonbescherming en het gebruik van zonnebrandcrème;
- het recente initiatief om op honderden plekken in Nederland gratis zonnebrandcrème te verstrekken een effectieve manier is gebleken om mensen aan te moedigen zichzelf te beschermen tegen de schadelijke effecten van de zon;

verzoekt het college:
- een plan op te stellen voor de plaatsing van zonnebrandcrèmedispensers op openbare locaties in Zoetermeer, zoals parken, pleinen van (basis)scholen, stranden, sportfaciliteiten en recreatiegebieden;
- samen te werken met relevante instanties en organisaties om de financiering en bevoorrading van de zonnebrandcrèmedispensers te regelen;
- de inwoners van Zoetermeer actief te informeren over de beschikbaarheid en locaties van de zonnebrandcrèmedispensers, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website, sociale media en lokale nieuwsbronnen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Wij zitten natuurlijk al dicht tegen de lunch aan, maar ik wil toch ook mijnheer Van den Boomgaard van FVD de eerste termijn voor de lunchpauze laten houden. Daarna gaan we lunchen, dan weet u dat alvast. Maar eerst geef ik het woord aan mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

f. FVD

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter, iedereen die aan de lijn is, stel vooral de interrupties en iedereen die honger heeft, doe dat niet.
Voorzitter, bedankt. Voorzitter, de schwung mag wel weer terug in Zoetermeer, het gevoel en het zicht op serieus genomen worden, het gevoel weer veilig te zijn, het gevoel weer op eigen benen te staan, zodat inwoners weer in hun eigen kracht worden gezet. Dat is te lang geleden want de schwung is eruit.

De inwoners van Zoetermeer weten zich niet meer gehoord wanneer het om hun woongenot gaat. Elk moment kan een binnenstedelijk bouwproject roet in het eten gooien van hoe de Zoetermeerder zich voelt in eigen huis, in eigen straat en in eigen stad.
Maar niet alleen woongenot komt nog verder in het gedrang door dit college, ook de veiligheid van de inwoners is aan het afnemen. Schiet- en steekpartijen nemen toe en dat is niet alleen in Zoetermeer zo, maar ook in de nabijgelegen steden. Dat geeft direct aan dat dit verschijnsel niet uit zichzelf zal afnemen. Om de veiligheid van onze inwoners te bevorderen, zullen we dan ook een motie indienen om het preventief fouilleren mogelijk te maken. Op deze wijze kunnen onze inwoners veilig een avondje uit, maar beter nog, komen ze ook veilig thuis, zonder getuige te hoeven zijn van weer een steekpartij of erger.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Twee vragen aan de heer Van den Boomgaard over het preventief fouilleren. Hoe denkt FVD om te gaan met de angst en vernedering die kunnen ontstaan bij inwoners die onterecht preventief worden gefouilleerd? En wat gaan we doen aan het wantrouwen jegens politiek en politie dat daardoor ook kan ontstaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik vind het aan de ene kant wel een rare vraag, maar ik zal proberen zo goed mogelijk te beantwoorden. Ik bedoel, als je gewoon niets geks op zak hebt, hoef je ook geen angst te hebben om gefouilleerd te worden. Dus dat is één. En ik denk dat de politie prima in staat is om dat op de juiste manier te doen en bij dezen spreken we ook het vertrouwen uit in de politie dat ze dat op een juiste en correcte wijze zal doen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst nog een keer naar mijnheer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Buiten dat het wel beangstigend kan zijn als je niet meer vrij bent om bijvoorbeeld weg te lopen en andere zaken, kan het ook vernederend zijn als je in je eigen buurt, in je eigen omgeving wordt gefouilleerd, waar iedereen die je kent, dat kan zien en daar ook een mening over kan hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, ik zou de heer Van den Boomgaard willen aanraden om eens op de website allecijfers.nl te kijken want daar zie je de misdaadcijfers voor Zoetermeer en sinds 2013 gaan die gewoon omlaag. Dus wat heeft het nu voor zin om preventief te fouilleren terwijl het helemaal niet zeker is dat dat effect heeft? Bovendien moet u niet zo alarmistisch zijn, we doen het juist helemaal niet zo gek, hoewel iedere misdaad er natuurlijk eentje te veel is. Maar het gaat gewoon naar beneden in Zoetermeer.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja. Dan eerst eventjes over het vernederd worden, et cetera. Nogmaals, ik denk niet dat dat van toepassing is. Ik heb het vertrouwen in de politiemacht en laten we hopen, en die hoop spreek ik dan ook uit, dat het niet voor lange tijd nodig is, maar dat het tij zich keert en dat de jeugd afziet van messen meenemen of erger.
Dan eventjes op de interruptie van mevrouw Kraneveldt. Dank u wel daarvoor. Kijk, het is natuurlijk van de zotte dat we alleen naar Zoetermeer kijken, terwijl we allemaal het besef hebben en weten dat de RandstadRail van links naar rechts rijdt, van Rotterdam naar Den Haag, en Zoetermeer en wij gewoon er precies middenin zitten. Ik hoef nu de PvdA toch niet te vertellen wat er afgelopen week voor verschrikkelijke zaak is gebeurd in Den Haag? En precies daaronder staat het station van het centrum, waarvandaan je binnen een kwartier hier in het centrum van Zoetermeer bent. Dus wat daar speelt, in die regio, speelt hier ook. Het is niet zo dat ze alleen maar in één huisje lopen te steken, nee, dat doen ze in de huisjes waar ze komen, dus ook in het huisje Zoetermeer.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt en dan ga ik naar mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, dat vind ik wat makkelijk, om te zeggen 'nou, dan importeren we de cijfers van andere steden naar Zoetermeer', want die zijn erger dan wij vinden. Maar als je naar

de misdaadcijfers kijkt, gaan die in Zoetermeer gewoon omlaag. En ieder incident is heel vervelend en moet zeker aangepakt worden, dat delen we heus wel, maar om nu meteen te zeggen 'nou, het is zo verschrikkelijk, we gaan meteen preventief fouilleren'... Dat lijkt ons echt een heel grote stap.

De **voorzitter**: Daar hoor ik niet echt een vraag in. Dan ga ik naar mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, ik zou er twee opmerkingen over willen maken. Weet u hoe beangstigend het is om 's ochtends naar de sportschool te gaan en daar een mbo-leerling te ontmoeten – en dit vraag ik aan een mederaadslid – en vervolgens blijkt dat hij een revolver in zijn zak heeft dat gewoon geladen is? Weet u hoe beangstigend dat is voor mij, als ik op een sportschool kom en voor heel veel andere mensen die daar sporten?
En het tweede is dit. U zegt wel 'ja, de cijfers lopen terug', maar we hebben gewoon niet voldoende capaciteit om daarop te controleren. Dus de cijfers geven een vertekend beeld van de werkelijkheid. Ik heb onlangs helaas nog heel uitvoerig met de politie mogen spreken en ze zeggen gewoon 'het gaat van kwaad tot erger, we weten ons geen raad meer en we hebben beperkte middelen om in te grijpen'. Social media zorgen voor grote problemen, voor het snel verplaatsen van jongeren en dan houden ze zich inderdaad niet aan de grenzen. Dus er komt een punt waarop je zegt dat je privacy, of het gevoel dat je krijgt als je gefouilleerd wordt, ondergeschikt raakt aan de veiligheid van heel veel mensen. En ik denk dat het punt nu is bereikt.

De **voorzitter**: Ik zag hier mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Het is al eerder aan de orde geweest en ik heb toen gesteld dat hier natuurlijk ook het etnisch profileren een rol speelt. Want welke mensen worden wel gefouilleerd en welke niet? Dus daar is nog steeds geen goede oplossing voor. Als we daar een goede oplossing voor hebben, dan is er misschien over te denken, in bepaalde situaties. Maar zolang dat gevaar er is dat sommige mensen wel worden aangehouden en anderen niet, kunnen we hier eigenlijk beter niet aan beginnen, lijkt mij.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, wilt u daarop reageren?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik wil wel reageren.

De **voorzitter**: Zag ik de heer Mohammadian daar nog over? Doet u dat eerst, dan kunt u dat allemaal in een keer meenemen. De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Mijn vraag is: is het uitvoerbaar als we kijken hoeveel grote tekorten we hebben bij de politie? En we zagen laatst ook nog, een paar maanden geleden, in Amsterdam bij een festival waar werd gefouilleerd, dat ze ook een mes konden binnensmokkelen en iemand neersteken.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Allereerst bedank ik de LHN, mevrouw Van Leeuwen, voor de bijval. Volledig mee eens, dus dank daarvoor.
Om verder antwoord te geven op mevrouw Kraneveldt: het is natuurlijk heel erg oogkleppen opzetten als je alleen naar de Zoetermeerse cijfers kijkt. Het is niet voor niets dat de politiemacht dat zei, ook verenigd in Haaglanden, dus de Veiligheidsregio Haaglanden, et cetera. Dat heeft mede als reden, en als dat anders is, dan hoor ik het graag van het college, dat het zich ook verenigt, ook buiten de stad, maar effectief is binnen onze stad, dus daar moeten we wat mee.
Dan hoorde ik de heer Ekkelenkamp over etnisch profileren. Ik heb het woord etniciteit niet in mijn mond genomen, maar bij dezen, als u daar toch een antwoord op wilt, zal ik het ook geven. Profileren gebeurt op kenmerken. En als je dus kenmerken hebt die vaker voorkomen, of dat nu een bril dragen is, of een kleur, dan is het aan de bildrager om die cijfers te doen veranderen. Dus alle bildragers zouden zichzelf ook kunnen aanspreken 'hé, laten we even temperen, want wij staan slecht bekend'. Dus de etniciteit of wat dan ook, wat er dus ten grondslag ligt aan het profileren, kan alleen veranderd worden door, in dit geval, de etniciteit zelf.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dit antwoord geeft perfect aan wat ik bedoel, dus niet doen.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Maar dat staat toch ook niet in de motie, voorzitter.

De **voorzitter**: Wacht even, volgens mij is het debat wel via de voorzitter, dus volgens mij heeft u een antwoord, wilt u daar nog op reageren?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, heel graag.

De **voorzitter**: Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dit staat niet in mijn motie. Ik zeg het omdat het een vraag was die werd gesteld door D66 en ik wil gewoon helder en duidelijk antwoord op geven hoe ik daarin sta en hoe onze partij daarin staat.

De **voorzitter**: Oké volgens mij is dat tot nu toe voldoende. Mevrouw Van Leeuwen nog?

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Deze opmerking wil ik in ieder geval niet voor de rekening van LHN nemen, wij willen daar absoluut niet zo naar kijken.
Nog even over de uitvoerbaarheid, omdat ik denk dat dat wel heel relevant is. Kijk, de politie moet nu steeds opdraven op het moment dat iemand met een mes loopt of iemand een wapen bij zich heeft en ze gaan de hele stad door en het komt gewoon echt heel veel voor. Ik heb niet het voorrecht, maar ik kijk nog wel eens in de telefoons van de kinderen en daar is het continu 'we hebben dit wapen, we hebben dat wapen'. Daarom denk ik dat de politie veel effectievere inzet kan plegen, als je ze middelen geeft en een laagdrempelige manier. Ze moeten dus niet continu op elke hoek van de straat mensen gaan fouilleren en al zeker niet op basis van etniciteit. Maar ze moeten wel middelen krijgen, zodat ze hun inzet niet achteraf hoeven te plegen, als het misgaat, waar de veiligheid van onze inwoners in het geding is, maar vooraf, om dat te voorkomen.

De **voorzitter**: Oké, volgens mij is dit voldoende gewisseld nu, dus ik stel voor dat mijnheer Van den Boomgaard verdergaat.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik dank de LHN in ieder geval voor de steun bij de motie.
De schwung voorzitter, het gevoel van saamhorigheid, verbonden zijn met de stad en met elkaar, daar moeten we voor gaan. Dat geeft de gemeente gemeenschap en dat wil FVD Zoetermeer graag uiten en dat kan! We hebben immers een mooie gemeentevlag en ons mooie rood-wit-blauw, de nationale vlag. Middels een motie willen we voorstellen om, net als in de Provincie Zuid-Holland, deze twee vlaggen achter het spreekgestoelte te plaatsen zodat deze prominent in beeld komen wanneer insprekers het woord doen en ook wanneer raadsleden en leden van het college het woord richten tot de stad, tot onze inwoners. We zijn immers verbonden door de gemeente waarin wij leven en onze verantwoordelijkheden nemen en beseffen dat deze gemeente een onderdeel is van ons soevereine Nederland, dat is wat ons bindt en wat ons doet beseffen dat we gezamenlijke belangen hebben met betrekking tot wat goed is voor onze stad. Het zal bijdragen aan de schwung!
Wij van FVD Zoetermeer beseffen dat niet alleen een vlag of twee zal bijdragen aan de schwung in de stad. Daar is meer voor nodig. Gelukkig, en daar ben ik dankbaar voor, hebben we vele sportverenigingen en ook andere verenigingen die zich elke dag keihard inzetten om de stad nog mooier te maken, nog meer schwung te geven. Helaas staat door afzichtelijke coronamaatregelen, stijgende energieprijzen en inflatie het water deze verenigingen aan de lippen, zoals reeds gemeld door onze fractie tijdens het resultatendebat.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, ik zag een interruptie van de heer Meijroos. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, ik wil even terug naar het vlaggenverhaal. Dit is stap één. Dat zijn twee vlaggen, dan krijgen we straks het verzoek voor de Europese vlag. Dan krijgen we het verzoek voor een regenboogvlag. We krijgen allemaal vlaggen hier te hangen. Het wordt hier één grote vlaggen… tentoonstelling, denk ik. Dus waar ziet u de meerwaarde? We hebben heel groot het wapen van Zoetermeer daar op de muur zitten. We hebben daar een portret van de Koning. De kleuren zijn rood, achter u, wit op de muur en de bodes lopen in blauw, dus ik denk dat we er al zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik begrijp dat de LHN zich er met een lachertje vanaf wil maken blijkbaar en dat vind ik jammer want het is juist het rood-wit-blauw dat laat zien dat Nederland een soeverein land is. En soeverein betekent dus dat wij de beslissingen nemen, in onze lokale gemeente ook, in dat soevereine land en daar is verder geen andere vlag voor te benoemen die dat weergeeft. Dus een rood-wit-blauw zal zeker in onze gemeente moeten staan omdat we onderdeel uitmaken – in plaats van in hokjes te denken of wat dan ook – allemaal, van het rood-wit-blauw. En de gemeentevlag, dat mag voor zich spreken, neem ik aan. Ik neem aan dat de heer Meijroos daar ook wel begrip voor heeft.

De **voorzitter**: De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat is geen antwoord op mijn vraag. Bent u niet bang dat er een hele vlaggenparade gaat ontstaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter dank. Jammer dat het antwoord niet gehoord wordt door LHN. Ik ben heel duidelijk erin geweest dat de vlag van een soeverein land juist essentieel is en de Europese vlag, et cetera, of wat voor andere vlaggen er ook zijn, zijn dat niet. Dus hoeven die ook niet ter discussie te komen.

De **voorzitter**: Akkoord, gaat u verder met uw verhaal?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Even kijken waar ik al geweest ben.
Juist dit onderwerp had in het coalitieakkoord een prominente plek als belofte aan de stad. Dan heb ik het over het verenigingsleven. Helaas moeten wij constateren dat juist hier niets mee gedaan is. Sterker nog, de door dit college voorgestelde huurverhoging hangt als zwaard van Damocles boven het hoofd van onze verenigingen, een schande! We zullen daarom de motie van de VVD mee indienen om de huurverhoging die nog in het verschiet ligt te blokken. Tevens zullen we de net ingeleverde motie van LHN om de verhoging in de toekomst ook te koppelen aan een maximum van de vrijesectorhuur steunen.
Omdat we vele gelden hebben om eenmalig te besteden, is laten liggen of enkel en alleen willen uitgeven wanneer men de oren laat hangen naar energietransitie, ons een doorn in het oog. Volgens FVD Zoetermeer is het beter om het oor van dit college te luisteren te leggen bij deze verenigingen. Elke vereniging weet perfect te onderbouwen wat deze nodig heeft om weer toekomstbestendig te worden zodat ze ook op langere termijn schwung kunnen blijven geven aan onze mooie stad. Voor de ene vereniging is dat een speelveld extra, bijvoorbeeld SV Buytenpark, zodat zij meer leden kunnen aannemen, nog meer toegevoegde waarde voor Zoetermeer dus. Voor een andere vereniging zal dit de aanpassing van huisvesting betekenen, denk aan de Schietvereniging van Zoetermeer. We zijn een jaar verder en uitstel van onze vorige voorjaarsnotamotie is een feit. Tekenend voor dit college is dat het dit signaal van het water aan de lippen niet prioriteert. Daarom zal FVD Zoetermeer met een motie komen die dit college oproept met elke vereniging afzonderlijk op korte termijn het gesprek aan te gaan en zo te inventariseren waar van iedere vereniging de behoefte ligt om toekomstbestendig te worden en te bezien hoe en met welke eenmalige financiële impuls de verenigingen weer toekomstbestendig kunnen worden gemaakt.
Want de toekomst is waar we het voor doen. Maar naast de toekomst voor verenigingen maken wij ons ook druk om de toekomst van onze jongeren. Zoals reeds aangetoond tijdens het huisvestingsdebat de vorige keer, blijkt dat startershuurwoningen volledig en zelfs meer dan dat opgaan aan statushouders. Op deze wijze verdringen de statushouders onze jongeren uit onze stad. In de volksmond ook wel omvolking genoemd. Dit is exact waar dit college mee bezig is. We moeten bouwen, ja, met inachtneming van het woongenot van omwonenden, voor onze jongeren om zo onze stad gezond, jong en vitaal te houden. De wachttijden voor een woning in Zoetermeer lopen jaarlijks fors op en met het huidige systeem kan het zelfs zijn dat mensen van buiten Zoetermeer voorrang krijgen op een woning hier in onze stad. Dit terwijl juist Zoetermeerse woningzoekenden vaak een emotionele, maar dikwijls ook een maatschappelijke binding hebben hier. Woonnet Haaglanden heeft geen lokaal, maar een regionaal karakter. Graag zien we dit college afspraken maken met Woonnet Haaglanden dat Zoetermeerse inwoners als eerste mogen reageren op woningen die beschikbaar komen in Zoetermeer. Wanneer dit niet haalbaar blijkt, roepen we dit college op om met een eigen Zoetermeerse vorm van Woonnet te komen, een

platform te laten bouwen waarin Zoetermeerse woningen als eerste worden aangeboden aan Zoetermeerse woningzoekenden. Hiervoor zullen we een motie indienen. Alleen bouwen is niet genoeg. Ook educatie is van essentieel belang om jongeren aan onze stad te binden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, twee interrupties, eerst de heer Mohammadian en dan mijnheer Boerboom.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja dank u wel voorzitter. Op zich een heel sympathiek idee waar mijn partij echt wel wat van vindt. Alleen we zijn bang over twee aspecten. Allereerst, wij hebben politieagenten nodig, verpleegkundigen nodig en die mensen moeten ook echt een woning in Zoetermeer kunnen vinden, want daar hebben we een groot tekort aan. En mijn punt twee is: is het niet beter om juist mensen die een verbinding hebben met Zoetermeer voorrang te geven? Want u heeft ook kinderen die ooit misschien verhuizen uit de stad om te studeren, maar die terug willen. Dat wordt voor hen erg lastig.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, om het laatste te beantwoorden, dat is exact wat ik zeg. Dus maatschappelijke binding met de stad of emotionele binding met de stad.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja, maar zo werkt de motie niet. De motie roept op om Zoetermeerse woningzoekenden als eersten te laten reageren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, maar dan gaat het om de specificatie 'wie is dan Zoetermeerder of was Zoetermeerder?' Op zich wil ik er best naar kijken hoe we dat beter kunnen formuleren. Maar als er maar aantoonbaar een band is met Zoetermeer.

De **voorzitter**: Ja? Oké. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb eigenlijk geen behoefte om daadwerkelijk nu een interruptie te plegen op de heer Van den Boomgaard. Maar ik wil wel even aangeven, dat dit de tweede keer is. Eerst had hij het over preventief fouilleren, nu wederom waar het gaat om omvolkingstheorieën, et cetera. Ik heb er echt zwaar moeite mee dat u dit soort racistische taal hier in deze raad bezigt. Vrijheid van meningsuiting is een groot goed, maar ik denk dat u goed moet nadenken over wat de impact daarvan is op deze stad. En dat punt wil ik hier wel even gemaakt hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wil mijnheer Van den Boomgaard daar nog op reageren?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, heel graag zelfs, want wat nog erger is, is dat ik hier voor racist ben uitgemaakt in dit huis en dat betreur ik ten zeerste. Dus daar herken ik mij absoluut niet in. Ik ben niet begonnen over etnisch profileren, maar toen het ter discussie kwam, heb ik alleen gezegd dat een etniciteit, als dat waar is, daar zelf ook het voortouw in kan nemen. Dat is het enige. En over omvolking, er zijn gewoon tabelletjes die laten zien dat we daarmee bezig zijn. Daarmee ben ik niet racistisch, maar zeg ik gewoon waar dit college mee bezig is. En sterker nog, waar heel de Nederlandse politiek mee bezig is. Het is meer een waarschuwing, denk ik. Ik heb niets tegen kleur of ras of wat dan ook. Laat ik daar duidelijk in zijn.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja. Alleen bouwen is niet genoeg, ook educatie is van essentieel belang om jongeren aan deze stad te binden. Zo is op dit moment de TU Delft op zoek naar nabijgelegen steden om uitbreiding te realiseren, een mooie kans om te benutten. Daarom vraag ik de betreffende wethouder of deze hiervan op de hoogte is en of er ook al contact is met de TU Delft. Zo niet, kan de wethouder toezeggen dit contact te leggen?
Over contact leggen gesproken. Contact leggen, maken en onderhouden, voorzitter, iets wat van

essentieel belang is voor het vertrouwen in de lokale politiek. We zien dat juist dit vertrouwen afneemt en daar moeten we mee aan de slag. Daarom roept FVD Zoetermeer op meer inhoud te geven aan participatie van de inwoners van Zoetermeer en dan niet zoals het nu is, maar juist zo dat de meningen van de inwoners gaan leiden tot bindende wijzigingen in de plannen van dit college zodat de inwoners weten, zien en voelen dat ze betrokken zijn.
En participeren is meer. Participeren is ergens aan mee doen, niet afhaken, maar betrokken zijn en optimaliseren. Helaas zien we in de jeugdzorg dat afhaken een veel voorkomend probleem is. Zoals reeds gemeld in voorgaande raadsvergadering, breekt de Zoetermeerse jeugd met bijna 10% meer dan het landelijk gemiddelde hun interventietraject voortijdig af. Een verzoek om toezegging van de betreffende wethouder kregen we helaas niet. Daarom zullen we nu een motie indienen om dit onderzoek van de grond te krijgen. We willen graag inzage in hoe dit komt en welke gevolgen dit heeft voor de stad, maar ook voor zorgbehoevenden.
Voorzitter, dan nog even verder over onze jeugd, onze toekomst van de stad. Ik heb het gehad over de educatie zojuist, maar die educatie begint ergens. Basisscholen zijn hier essentieel in en deze hebben altijd goede en breed georiënteerde programma's. Zo ook bijvoorbeeld de schooltuinen. Een geweldig initiatief dat ons in de lente het beeld geeft van kids in de klei. Helaas is dan ook het einde van het schooljaar in zicht, maar ook tijdens het schooljaar is de tuin niet altijd bereikbaar. Graag zien we hier verandering in omdat het voor onze kinderen goed is buiten te zijn en het zaai-, groei- en oogstproces van A tot Z mee te maken. Daarvoor zullen we oproepen middels een motie om deze schooltuinen beschikbaar te houden buiten schooltijden.
En nu we het toch over beschikbaar hebben, voorzitter, wil ik het graag hebben over zwerfafval. Een doorn in het oog van vele inwoners van Zoetermeer.

De **voorzitter**: Er is een interruptie van mijnheer Bout en ik wil erop wijzen dat u inmiddels bijna door uw tijd heen bent.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik heb nog 1 A4.

De **voorzitter**: Dat is te lang. Dat kan ik u alvast voorspellen. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel. U zei volgens mij eerst 'mijnheer Bout', maar die is thuis.

De **voorzitter**: Zei ik mijnheer Bout? Mevrouw Bout, bedoel ik.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja. Ik wil het heel even hebben over die schooltuintjes of moestuintjes die altijd toegankelijk moeten zijn. Op het moment dat het hek dus altijd open is en nooit op slot is, wordt er groente gejat en groente vertrapt. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, er zal groente vertrapt worden en groente gejat worden, dat is ook waar ik nu toe oproep: laten we het openhouden en onder toezicht zodat A. dat niet meer gebeurt en B. gewoon goed eten ook gegeten kan worden, maar met name zodat de kinderen hun werk kunnen doen in het proces van A tot Z.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Maar wel openbaar en onder toezicht. Maar als ik dus om 22.00 uur 's avonds nog wil schoffelen, kan dat dan ook nog en hebben we daar dan ook nog toezicht? Ik zie het niet zo goed gebeuren. En waar halen we dan die mensen weer vandaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ik vind een beetje spijkers op laag water zoeken. Om 22.00 uur zie ik geen kinderen met een schooltuin nog de schooltuin ingaan. Als het wel zo is, dan denk ik dat het ook een goed signaal is. Dus...

De **voorzitter**: Even centraal graag, alstublieft, ook in het midden van de zaal. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik vroeg me af 'voor ieder kind een schooltuin/moestuin te realiseren', is dat voor een jaar, voor een schoolperiode?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Zoals ik net in mijn betoog heb aangegeven, gewoon de normale schooltuinperiode in de school, maar dan ook buiten schooltijden en dan niet 22.00 uur 's avonds, maar wel buiten schooltijden en in de weekenden gewoon bereikbaar voor die kinderen. En ook als de vakantie begonnen is, zodat ze in ieder geval het traject kunnen afmaken. Dat is het enige waar ik toe oproep en dat lijkt me gewoon vrij kies.

De **voorzitter**: Dank u wel en nogmaals, ik wijs u erop dat uw tijd bijna om is. U zei net 'nog één A4'tje', maar dat gaat niet lukken. Ik zou u wel langzamerhand willen vragen naar een afronding te gaan.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Oké, dan heel kort. Over het zwerfafval steunen we dus de motie samen met D66 en de PDvZ. Over onze dieren kom ik dan in de tweede termijn terug.
Voorzitter, ik rond af. De schwung moet terug in Zoetermeer. Onze inwoners moeten verheugd zijn om hier te wonen, maar juist ook verheugd zijn over hoe wij de zaken als raad en college met de inwoners aanpakken. We doen het voor onze inwoners en als we dat laten zien en voelen, dan komt de schwung erin. Voor FVD Zoetermeer staat de inwoner van Zoetermeer op één. Lokale belangen dienen prioriteit te zijn en daar, voorzitter, zullen we dit college op blijven wijzen. En om dat ook te laten zien, zullen wij de motie van het Van Doornenplantsoen samen met de PvdA indienen om de participatie in dat traject ook te vergroten. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn.

Motie nr. 2306-38 ingediend door FVD, PVV
Nederlandse en Zoetermeerse vlag hijsen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de Nederlandse driekleur en de Zoetermeerse vlag belangrijke symbolen zijn van onze identiteit;

overwegende dat:
- de Zoetermeerse en Nederlandse identiteit belangrijk zijn voor de cohesie van onze samenleving;
- de Nederlandse en Zoetermeerse vlag ons verbinden en onderdeel maken van onze cultuur en geschiedenis;

verzoekt het college om:
- de Nederlandse vlag in de raadszaal te hijsen;
- de Zoetermeerse vlag in de raadszaal te hijsen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-39 ingediend door FVD
Kinderen in de klei

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- Zoetermeer – maar - vijf wijk- en schooltuinen heeft;
- leerlingen op scholen vaak maar één keer per week voor zes weken schooltuinen krijgen;

overwegende dat:
- het buitenleven goed is voor de ontwikkeling en de gezondheid van het kind;
- kinderen buiten school niets met hun moestuin doen;
- het belangrijk is dat kinderen van start tot eind ervaren hoe je groenten en planten verbouwt;
- het extra lekker is als je eigen verbouwde eten kan eten;

verzoekt het college om:
- voor ieder kind een schooltuin/moestuin te realiseren;
- kinderen te stimuleren hun moestuin ook buiten school te onderhouden;
- een budget van maximaal € 100.000,00 beschikbaar te stellen uit het potje vrij inzetbaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-40 ingediend door FVD, PVV
Naar een veiliger Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- het aantal drugs-, steek- en vuurwapenmisdrijven onverminderd hoog blijft in onze stad;
- criminele jeugdgroepen uit Delft en Den Haag ook Zoetermeer onveilig maken;
- preventief fouilleren ingevoerd kan worden door de burgemeester in daarvoor aangewezen veiligheidsrisicogebieden;

overwegende dat:
- de inwoners van Zoetermeer een veilige stad verdienen;
- in andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld Rotterdam en Amsterdam, preventief fouilleren heeft geleid tot vondsten van wapens en drugs;

verzoekt het college, de burgemeester, om:
- een proef van een jaar te starten met preventief fouilleren in veiligheidsrisicogebieden;
- de raad te informeren welke hotspots in combinatie met 'hot times' zijn aangewezen als veiligheidsrisicogebied;
- na de proef de raad te informeren over de behaalde resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-41 ingediend door FVD
Woonnet Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de wachttijden voor een woning in Zoetermeer jaarlijks oplopen;
- woningzoekenden die van buiten Zoetermeer komen voorrang kunnen krijgen op een woning in onze stad;

overwegende dat:
- Zoetermeerse woningzoekenden emotioneel en/of een maatschappelijke binding hebben met Zoetermeer;
- Woonnet Haaglanden vooral een regionaal karakter heeft;

verzoekt het college om:
- met Woonnet Haaglanden af te spreken dat Zoetermeerse woningzoekenden als eerste mogen reageren op een woning in Zoetermeer;
- indien dat niet mogelijk is met Woonnet Haaglanden zelf een platform (te laten) bouwen waarin Zoetermeerse woningen als eerste aan worden geboden aan Zoetermeerse woningzoekenden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-42 ingediend door FVD, PVV, LHN
Aanpak zwerfvuil

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- zwerfvuil een gevaar is voor met name egels en vogels;
- zwerfvuil ratten en ander ongedierte juist aantrekt;
- veel locaties nog geen of onvoldoende prullenbakken hebben;

overwegende dat:
- rondslingerend afval onverzorgd oogt de daarmee de leefbaarheid negatief beïnvloedt;
- scholen, fastfoodketens en recreatiegebieden hotspots van zwerfafval zijn;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken waar prullenbakken ontbreken en hier prullenbakken te plaatsen;
- een communicatiestrategie te ontwikkelen om bewustwording te vergroten en preventie te bevorderen;
- in gesprek te gaan met scholen, zodat zij bijvoorbeeld excursies naar de dierenambulance of andere interactieve voorlichtingsactiviteiten kunnen aanbieden aan scholieren;
- fastfoodrestaurants aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om afvalbakken te plaatsen en te zorgen voor een schone omgeving van hun restaurant;
- voor deze maatregelen budget vrij te maken en voor te leggen bij de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-43 ingediend door FVD, LHN
Onderzoek naar voortijdig afgebroken interventies jeugdzorg

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- een kwart van de cliënten voortijdig, om onbekende redenen, de jeugdzorgbehandeling afbreekt;
- dit percentage bijna 10% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde;

overwegende dat:
- goede jeugdzorg in grote mate de toekomst van de cliënt bepaalt;
- jeugdzorgjongeren ook na hun 18e verjaardag een kwetsbare groep blijven en vaker in aanraking met criminaliteit komen;

verzoekt het college om:
- onderzoek te doen naar de oorzaken van het voortijdig afbreken van interventies in de jeugdzorg in Zoetermeer;
- in kaart te brengen wat de gevolgen daarvan zijn voor de cliënt;
- in kaart te brengen wat de risico's zijn, voor cliënt en de samenleving, wanneer cliënten geen zorg meer ontvangen;
- (in kaart te brengen) wat de financiële gevolgen zijn;
- een budget van maximaal € 80.000,00 beschikbaar te stellen uit de pot vrij inzetbaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-44 ingediend door FVD
Toekomstbestendige verenigingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- 25 verenigingen aan de bel hebben getrokken omdat het water hen aan de lippen staat en zij zich niet gehoord voelen door de gemeente;
- in het coalitieakkoord vermeldt staat dat de verenigingen van belang zijn voor het welzijn van de burgers van Zoetermeer en 'sportverenigingen onmisbaar zijn en ... kunnen rekenen op steun';
- dit college als credo heeft 'Samen doen wat nodig is';

overwegende dat:

- elke vereniging zelf beter in kan schatten wat zij nodig heeft om toekomstbestendig te worden/blijven;

verzoekt het college om:
- in gesprek te gaan met elke afzonderlijke vereniging in Zoetermeer om zodoende zicht te krijgen in welke mate en op welke manier de gemeente de verenigingen toekomstbestendig gaat maken;
- voor het najaarsdebat de uitkomsten van deze gesprekken naar de raad toe te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Daarmee komen wij toe aan de lunchpauze die ik iets ga inkorten, maar ik stel voor om om 13.35 uur – een beetje rare tijd, maar toch – door te gaan. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Leden van de raad, dames en heren. Mag ik u verzoeken allen plaats te nemen, dan heropen ik de vergadering. Zonder druk op u te leggen, we hebben nog zeven fracties deze eerste termijn, ik zeg het er maar even bij. Dat vinden sommigen nog meevallen, dat scheelt. Ik ga nu in ieder geval de fractie van de LHN, mevrouw Van Leeuwen het woord geven. Gaat uw gang.

g. LHN

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn):Dank u wel. Voorzitter, vandaag bespreken wij de perspectiefnota. De LHN wil haar bijdrage starten met een compliment. Het financieel perspectief van de gemeente Zoetermeer leidt niet onmiddellijk tot zorgen, maar dat wil niet zeggen dat er meerjarig geen uitdagingen zijn te verwachten. Maar vooralsnog lijken we goed in staat die op te vangen.
In zijn algemeenheid zien we dat de kosten van het ambtelijk apparaat aldoor toenemen. Ook nu zien we veel claims die vooral gaan over extra ambtenaren. LHN wil graag dat zoveel mogelijk financiële middelen direct ten goede komen aan de stad. We hebben een optelsom gemaakt. We komen op 70 extra ambtenaren, dat is fors. Het is deels uitlegbaar door extra taken, maar dat dekt nog lang niet de volledige lading. Ook begrijpen wij de wenselijkheid van personele uitbreiding, maar de arbeidsmarktkrapte maakt deze opgave ook erg ambitieus. Het lukt nu al niet om alle functies met personeel te bezetten. LHN wil daarom goed kijken naar wat moet, wat kan en wat overbodig is of uitgesteld kan worden. Wij vinden het een goed idee om een kerntakendiscussie te voeren en komen daar later nog op terug.
Gelukkig zijn we zover dat we de coronapandemie achter ons hebben gelaten. Tegelijkertijd heeft deze periode diepe sporen achtergelaten bij verenigingen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen, een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): We zouden toch geen collega's van elkaar zijn als ik u niet een minuutje extra zou geven deze keer, voor uw laatste voorjaarsdebat. U zei 'we moeten keuzes maken. Sommige dingen moeten we met prioriteit doen, andere misschien even op een laag pitje en andere misschien niet'. En u zegt 'ik kom er later op terug', maar ik ben toch wel benieuwd. Noemt u eens drie belangrijke dingen waarvan u zegt 'die moeten echt met extra personeel met voorrang ter hand genomen worden'. En welke zou u echt even links laten liggen?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): De Omgevingswet komt eraan, 1 januari 2024. Ik denk dat we daar echt extra capaciteit voor nodig hebben. We zien uiteindelijk dat het in de jeugdzorg steeds minder gaat, er is langere jeugdzorg en we hebben te weinig personeel, dus ik denk dat dat absoluut gedaan moet worden. En vanzelfsprekend vinden wij ook dat de bouwontwikkelingen in de komende tijd echt door moeten gaan omdat er een enorme woningbouwopgave is. Maar als we kijken 'welk personeel is beschikbaar?' word je denk ik dus gedwongen om keuzes te maken. Want het feit dat we nu zoveel vacatureruimte hebben, is natuurlijk niet voor niets, Dat komt gewoon doordat er te weinig mensen zijn. Wat doen we dan niet meer? Dan zou het dus kunnen betekenen dat we nieuwe ambities voorlopig even laten varen en dat we oude investeringen bijvoorbeeld eerst gaan doen. Als ik daar nog wat over mag zeggen, vorig jaar zouden wij € 122 miljoen geïnvesteerd hebben in deze stad. We hebben maar € 22 miljoen geïnvesteerd en schuiven € 100 miljoen door naar 2023. Dat gaan we gewoon

nooit redden, dus schuif het dan niet door maar laat het geld vrijvallen en zorg dat je daar andere dingen van kunt doen. Heb ik zo uw vraag beantwoord?

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ik weet niet helemaal zeker of ik de bedragen ook zo op mijn netvlies heb, maar dat is natuurlijk wel heel veel. Bent u dan wel tevreden? Want als wij op € 122 miljoen maar € 22 miljoen kunnen wegzetten en we laten € 100 miljoen liggen, bent u dan wel tevreden met uw eigen college?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat hoort u waarschijnlijk ook aan de scherpte van mijn inbreng. Het staat op pagina 97 trouwens, dan kunt u het controleren, maar dan denk ik toch, met de investeringen die we toch al moeten doen en gepland hadden voor 2023 en € 100 miljoen doorschuiven en het perspectief dat we vorig jaar maar € 22 miljoen besteed hebben, dat er echt dingen af kunnen vallen. En dan moeten we even in het lijstje kijken dat op pagina 97 staat.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Even kijken waar ik was gebleven, voorzitter. Ik had het over de verenigingen en dat de coronapandemie daar enorm diepe sporen heeft achtergelaten. En nu hebben wij het voorstel om de coronagelden vrij te laten vallen en dat zouden we graag willen doen door de verenigingen een extra zetje in de rug te geven. Daarvoor komen we met een motie waarin we u vragen in gesprek te gaan met de verenigingen om te kijken op welke manier dat goed besteed kan worden. De motie wordt mede ingediend door Zó! Zoetermeer, CDA, D66 en FVD.
Voorzitter, zoals u weet, draagt LHN de sportverenigingen een warm hart toe. Afgelopen jaar is gebleken dat het aantal leden van verenigingen na de pandemie afneemt.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen, een interruptie van mevrouw Sandifort en ik zag ook mijnheer Boerboom.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. We hebben uw motie over het coronafonds voor sportverenigingen gelezen en op zich is dat natuurlijk onwijs sympathiek. Tegelijkertijd denken wij dan: we hebben dat geoormerkt destijds, dat is niet nodig geweest. Waarom moet het dan nu zonder dat we weten wat we ermee gaan doen alsnog weer geoormerkt worden en kunnen we niet beter over het geheel kijken, waar u net zelf ook een opmerking over maakte, hoe we de begroting het best kunnen inrichten straks met alle prioriteiten die we hier vandaag en vanavond stellen?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik denk dat de prioriteit op dit moment al klip-en-klaar is. Er zijn regiobeelden gemaakt in de afgelopen periode en daar blijkt uit dat de ervaren gezondheid van de inwoners in Nederland gewoon echt afneemt, ook in Zoetermeer. Daarom denk ik dat sporten nog belangrijker is en uiteindelijk ook cultureel vermaak. Daarom denken wij dat we niet gaan wachten om het integraal te doen, pas in november. De nood is nu aan de man.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel, een korte vervolgvraag nog. Hoe weet u dat dat € 2,54 miljoen is? Dat is wat er nu vrijvalt en dat moet dan direct op dezelfde plek terug. Dat vind ik ingewikkeld aan uw motie. Waarom niet kijken wat er nodig is en daar dan ruimte voor maken?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Maar u stelt onterecht dat het op dezelfde plek terug moet. Het coronafonds was natuurlijk voor alle gevolgen na corona. En wij zeggen 'alleen hier is nu een urgentie, laten we het daaraan besteden en op het moment dat daar minder nodig is, kan het altijd nog vrijvallen'.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Even in het verlengde daarvan. Ik heb het eerder vandaag ook al gezegd. Ook wij zien die urgentie bij de verenigingen en volgens mij voelen we allemaal 'daar moet iets gebeuren', maar ook hier zit ik wel op de lijn van mevrouw Sandifort. Maar hetzelfde geldt voor haar motie. Volgens mij moeten we afspreken met het college dat als er nu urgente gevallen zijn, die zich bij het college kunnen melden en dat we daar een regeling voor treffen, maar dat we daarna op zoek gaan naar een structurele oplossing, want ik denk ook dat we met deze eenmalige gelden het structurele probleem waar veel van die verenigingen mee kampen, door het teruglopende ledenaantal, niet kunnen oplossen. Hoe kijkt u daartegen aan?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik denk dat we het eenmalige geld moeten investeren, zodat verenigingen ook echt kunnen transformeren, want ze hebben niet snel genoeg kunnen anticiperen op hetgeen corona ze bracht. Als we ze daar middelen voor geven om echt een goed plan te maken voor de toekomst, zodat ze toekomstbestendiger zijn, kunnen we daarna kijken naar de structurele oplossing en die zie ik ook. Daar kom ik dadelijk nog op terug.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. En net als de LHN en mevrouw Van Leeuwen zijn we natuurlijk erg begaan met de verenigingen. Zojuist heb ik in mijn betoog daar ook voor gepleit met eigenlijk een vergelijkbare motie die wij natuurlijk ook zelfstandig indienen. We hebben ook het voornemen uitgesproken die van jullie mede in te dienen. Ik zie wel ruimte om daar wellicht één motie van te smeden, dus ik doe een oproep om straks de kopjes bij elkaar te steken om te kijken wat we daarin kunnen doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Alles wat we efficiënter kunnen doen, moeten we zeker niet nalaten.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Goed. Afgelopen jaar is dus gebleken dat het aantal leden van verenigingen na de pandemie is afgenomen en dat plaatst verenigingen voor een uitdaging omdat hun kosten aanmerkelijk zijn gestegen. Voor de korte termijn hebben wij de huurverhogingen kunnen temperen en we zijn blij met de inzet van het college daarvoor. De toekomst blijft echter ongewis. En graag dienen wij een motie in waarbij de maximale huurverhogingen voor verenigingen worden gekoppeld aan de maximale huurverhoging voor de corporatiewoningen indien dat gunstiger is dan de consumentenprijsindex. Het klinkt wat technisch, maar leest u de motie na. Het komt erop neer dat verenigingen meer stabiliteit krijgen en beter kunnen anticiperen en minder grillige kosten.
Ook hebben wij informatie ontvangen dat praktisch alle voetbalverenigingen kampen met wachtlijsten. We hebben een voorstel van het college ontvangen op welke wijze we hier een oplossing voor kunnen bieden. LHN meent dat uitbreiding van kunstgrasvelden echter onvermijdelijk is en wil daar graag apart debat over voeren en we komen dan ook zeker met de motie.
Voorzitter, LHN is blij dat we na lang wachten en wat hobbels te hebben genomen, kunnen uitkijken naar een nieuw zwembad. In het kader van kennismaken met deze mooie nieuwe recreatievoorziening stelt LHN voor, samen met Zó! Zoetermeer, CDA, ChristenUnie-SGP, D66 en SP om de inwoners eenmalig gratis kennis te laten maken met het zwembad. Zo trekken we veel mensen naar dit mooie nieuwe complex en waarschijnlijk zullen ze daarna nog jarenlang bezoeker zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Een uiterst charmante motie of voorstel om die velden uit te breiden. Ook ik heb dat benoemd, het staat zelfs in onze motie, waar ik net ook eventjes aan refereerde. Ik denk dat het dus alleen maar beter is om de koppen bij elkaar te steken en dan twee vliegen in één klap te slaan, dus dat we daar eigenlijk al het voortouw in nemen voordat we afwachten tot er een volgend agendapunt komt. Ik denk dat dat namelijk te combineren is met toekomstbestendig

maken van onze verenigingen. Denkt de LHN/mevrouw Van Leeuwen dat zelf ook?

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik zei het al, ik denk dat de verenigingen zo snel mogelijk extra kunstgras nodig hebben om alle wachtenden van de wachtlijst te halen om te kunnen sporten en met name bij de voetbalverenigingen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het gaat over de motie van het zwembad. Super sympathiek. Er staat overigens niet eenmalig, er staat 'gedurende het zomerseizoen 2024 een zwembadkaartje voor € 1,00 per persoon te verkopen'. Ik zie... O, dan heb ik nog geen nieuwe motie gezien, maar dan zie ik de rijen die de hele straat doorgaan al voor me met allemaal teleurgestelde mensen. Hoe gaat u voorkomen dat mensen daar staan met hun kinderen en dat zwembad overvol is en het niet aankan?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, ik begrijp uw reactie op basis van de eerste motie, maar er is inmiddels een aangepaste motie. Daar doen we eenmalig een kaartje voor alle inwoners en ik denk niet dat ze allemaal tegelijkertijd daar zullen zijn. In de zomer gaat de een dan op vakantie, de ander dan op vakantie. Dus ik denk dat dat zich prima regelt over de zomermaanden.

De **voorzitter**: Overigens hebben wij die motie nog niet gezien, zeg ik er even bij als voorzitter. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ook dit is weer een uiterst sympathieke motie, maar de worsteling die wij daar een beetje mee hebben, is dat wij eigenlijk willen dat het zwembad structureel langer betaalbaar blijft. Wij zijn bang dat er straks na het eerste jaar gelijk een forse indexatie volgt, zeker met de huidige inflatie. En eigenlijk zouden we dat geld dan liever daarvoor gebruiken dan om eenmalig inwoners te kunnen laten zwemmen. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik denk dat het twee verschillende dingen zijn. Het gaat om eenmalig kennismaken, zodat het zwembad wordt gezien en waarschijnlijk ook aantrekkelijk wordt gevonden. En volgens mij gaat u ook wat indienen over structureel kijken of het zwembad toegankelijk is voor iedereen, in alle leeftijdsgroepen en met alle inkomens zoals die er zijn. Daar willen we ook heel positief naar kijken. Dus ik zou zeggen en/en, in plaats van of/of.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik vroeg me af wat het doel is van deze motie. Is het doel dat wij ervoor zorgen dat er voldoende mensen naar de opening gaan of wanneer het zwembad open is? Want ik verwacht dat dat het geval is want het is een nieuw zwembad. Of is het doel een goedmakertje in de trend van 'jaren geleden hebben we een zwembad gesloten, nu kunnen inwoners er gratis gebruik van maken of voor heel weinig geld'?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Het is ook hier en/en: inwoners hebben heel lang een goed zwembad moeten ontberen. Daar hebben ze last van gehad. Daar is ook veel kritiek op geweest. Dat weet ik misschien wel als de beste en daarom denk ik dat dit een leuk gebaar is naar de inwoners toe en dat het daarnaast voor de lange termijn gaat zorgen voor extra inkomsten omdat de mensen dan al kennis hebben gemaakt en vaker daarnaartoe zullen gaan omdat ze een goede ervaring hebben.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik dacht al 'ik sta hier heel de middag', maar ik had mooie hakken aangetrokken en zo lang houd ik dat niet vol natuurlijk.
Maar u denkt misschien: 'Wie gaat dit dan allemaal betalen?' Wij kunnen een gezonde financiële

huishouding waarderen en we hebben daar natuurlijk ook over nagedacht en wij zien grote terughoudendheid waar het gaat over de renteopbrengsten. Er wordt van uitgegaan dat we de komende jaren – we hadden het er zojuist al even over – achterstanden wegwerken, reguliere investeringen doen. En aanvullend doen we ook nog een greep in de kas voor wat extra investeringen, zoals wordt voorgesteld. Dit lijkt ons misschien wel wenselijk, maar praktisch gewoon onmogelijk gezien de krapte op de arbeidsmarkt. Wij menen dus dat het te optimistisch is ingeschat dat we onze reserves, waarover we rente ontvangen, dus inkomsten voor onze bankrekening, zo snel gaan opsouperen. Bovendien denken we dat doordat de investeringen achterblijven, de kapitaallasten in de begroting veel lager zullen zijn. Dus in die zin ziet het er misschien voor de lange termijn allemaal niet zo heel goed uit, althans, zo wordt het ons voorgespiegeld. Maar als ik hier een optelsommetje maak, kunnen we 2026 al volledig dekken. En al zeker eenmalig een gratis kaartje voor onze inwoners.
Voorzitter, tot zover onze sportieve bijdrage. Graag besteden wij ook nog spreektijd aan de slagkracht van de raad. De raad heeft een volksvertegenwoordigende functie. Er zijn situaties waarbij de raad heel goede ideeën heeft voor onze mooie stad. Vaak ervaren we dan dat er geen geld beschikbaar is om uitgaven mogelijk te maken. En er is natuurlijk het zogeheten Potje van de Raad, maar daar kunnen we alleen maar wat eenmaligs mee. En als er dan een structurele last in zit, al is het maar het onderhoud van het kunstwerk dat we neer willen zetten, is het al niet gedekt. Op een begroting van € 419 miljoen moet er toch ook wel een bedrag voor deze raad zijn om af en toe eens structureel wat te doen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Met excuus dat je zo lang op je hakken moet staan. Ik snap deze motie gewoon niet. De hele begroting is toch één grote pot van de raad? Dus dan gaan we een klein beetje extra in het Potje van de Raad doen om iets structureels te doen. Dat gaat dan niet genoeg zijn voor het structurele dat we willen doen, dus dan gaan we toch weer naar een ander budget. Ik zie gewoon het voordeel er niet in, dat u wellicht wel ziet.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Als u het voordeel wel eenmalig ziet en niet structureel dan snap ik uw vraag niet helemaal. Als wij iets willen als raad, dan zijn we continu op zoek. En volgens mij heeft u zojuist het debat gevoerd en moest u zich continu verdedigen over het feit dat u geen dekking had. En dan had u misschien wel dekking gehad voor iets wat u wilt.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Het Potje van de Raad incidenteel zie ik meer als voor leuke dingetjes die je in de stad wilt doen, waar je dan een apart potje voor hebt. Dat kun je eigenlijk ook altijd wel ergens anders vinden. Volgens mij dekken we er ook niet zo heel vaak incidentele dingen uit, maar als we even optellen wat we dan structureel in dat Potje van de Raad hadden moeten hebben, komen we ruim boven € 1 miljoen uit om twee dingen te doen, of in ieder geval twee grote claims die er vanavond liggen. Is dat wel de bedoeling om dat zo ver op te hogen?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Nee, u trekt het een beetje uit zijn verband. Wij zoeken gewoon normaal gesproken dekking en daarover gaan we ook in gesprek met het college, over waar de mogelijkheden zitten en als het deze niet aangeeft, dan vinden we ze vaak zelf wel. Maar het is ook wel eens zo dat we iets willen en dan krijgen we eigenlijk vrij vaak voorgehouden 'dat kan niet, want dat leidt tot structurele kosten en daar is geen dekking voor'. Dan heb ik het niet over heel grote dingen, maar stel dat u extra prullenbakken wilt, dan wordt gezegd 'ja, maar die moeten ook worden geleegd en die moeten ook worden vervangen om de zoveel tijd'. Dat moet je gewoon kunnen doen als raad, dan hoeven wij niet met een stofkam door de begroting heen om daar wat voor te zoeken. Gewoon een beetje meer slagkracht. Dat is bedoeld.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, graag voorzitter. Dus we hebben een Potje van de Raad. Daar zit een X-bedrag in. Daar doen we nu structureel Y in, maar halen we er ook structureel Y uit en dan zijn we toch weer terug bij X? Dat is wel heel wiskundig, maar wat voegt het toe om iets structureel erin te stoppen

waarna je het vervolgens ook structureel er weer uithaalt?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Maar dat is in de hele begroting zo. Absoluut, mag ik verdergaan voorzitter?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog en dan mag u inderdaad verdergaan.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. De vraag die we eigenlijk hebben, is: we gaan dat dan dit jaar doen en misschien gaan we er vanavond wel geen gebruik van maken, maar anders de volgende keer, maar dan hebben we het een keer uitgegeven en dan moeten we daarna weer structureel € 100.000,00 erin stoppen. Volgens mij is dat ook het punt dat mevrouw Bout wilde maken. Dan denk ik 'dan moeten we gewoon structureel zelf keuzes maken in die begroting', want daar zit voor mij dat onderscheid.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik ben wel blij dat de oppositie hier zo kritisch over is, want ik dacht juist dat het voor u een mooi instrument is, want u krijgt heel vaak te horen op het moment dat u iets wilt 'daar is geen dekking voor'. Dit gaat niet over grote dingen, dit gaat echt over... En dan proberen we het nu eens een keer eenmalig voor het komende jaar en dan evalueren. Maar het geeft u wat meer ruimte zonder dat u voorgehouden wordt 'het kan niet, het lukt niet, het mag niet, het gaat niet, de begrotingsregels, et cetera'. Maar als u het niet wilt? Het is aan u.

De **voorzitter**: Volgens mij is het voldoende uitgewisseld. Gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): LHN ziet dat er jaarlijks een negatieve bijstelling komt van de opbrengsten parkeren op maaiveld. Wij denken dat de opbrengsten stijgen als het parkeertarief weer wordt verlaagd. De kosten voor parkeren zijn zodanig toegenomen dat inwoners zoeken naar andere, goedkopere oplossingen. LHN meent dat als de parkeerplaatsen er toch zijn, ze even goed gebruikt kunnen worden en dat daarvoor een fatsoenlijk tarief kan worden gehanteerd. En wij verwachten dat hierdoor zelfs de opbrengsten zullen stijgen. Dat is dan ook weer een voordeel in onze begroting. De motie die we daarover hebben, wordt mede ingediend door het CDA.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen, een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, maar als we nu naar de plannen voor de binnenstad kijken, dan willen we juist de binnenstad wat meer autoluw maken. We willen meer ruimte geven voor fietsen, voor lopen. Dan gaat u de parkeertarieven verlagen, waardoor er weer meer mensen naar het Stadshart komen. Terwijl we nu zeggen 'kom nou eens uit die auto en ga eens op de fiets of ga lopen'. Dat geeft dan wel een tegengesteld effect.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Het is sowieso een pilot voor een jaar die we voorstellen en die parkeerplekken zijn er nu al, daar staat ook niet voor het komende jaar gepland om daar knotwilgen te gaan plaatsen. Die motie komt er denk ik ook niet doorheen. Dus ze zijn er. Ze zijn onbenut en wat er nu besloten is, leidt tot een negatief effect op onze begroting, jaar in jaar uit. Dus laten we zo lang ze er toch zijn, nou eens kijken hoe we het een beetje betaalbaarder maken voor onze inwoners. Het is heus niet zo dat ze dan ineens niet meer op de fiets komen, maar weer met de auto gaan, want ze gaan nu gewoon de parkeergarages in waar wij geen enkel voordeel van ondervinden.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Het feit dat die parkeerplekken er zijn, wil toch niet zeggen dat ze altijd maar gevuld moeten zijn? Het is toch fijn als ze ook een keer leeg staan en dat mensen inderdaad gewoon zeggen 'weet je wat, ik pak de fiets', in plaats van gewoon weer zo lekker makkelijk op het maaiveld die auto kwijt te kunnen? Dan wordt het weer zo'n verblikte binnenstad. Het is al zo versteend en dan gaan we er ook nog meer blik neerzetten.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik denk gewoon 'ze zijn er, mensen komen toch, nu ook, met de auto en wij hebben nu een leeg maaiveld, maar ook een lege portemonnee'. Ik denk dan 'we kunnen ook gewoon een goed gevulde portemonnee hebben de komende tijd en dan kunnen we dat straks aanwenden om een stukje te vergroenen tegen de tijd dat dat aan de orde is in de plannen voor de stad die we al hebben'. Dus win-win, lijkt mij.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Goed voorzitter. LHN bestrijdt graag armoede en is voor eerlijke verdeling van lasten en tegen verhoging van leges en belastingen. Bij het riool gaan we ervan uit dat de opbrengsten uit de heffing nooit hoger mogen zijn dan de kosten van het riool, een stukje techniek. Nu wordt er onzes inziens een heel slimme truc uitgehaald. We gaan namelijk de kwijtscheldingsnormen verruimen en schrijven de kosten van die maatregel toe als rioolkosten. Het verruimen van de mogelijkheden tot kwijtschelding zijn geen directe kosten die aan het riool moeten worden toegerekend, maar dit is gewoon armoedebeleid. Mensen die niet onder de kwijtschelding vallen, betalen dus de kosten voor de kwijtschelding aan anderen. Dus het is een impliciete verhoging van de leges. Dat vinden we niet terecht, ondanks dat we wel graag willen spreken over meer kwijtscheldingen, maar dan moet het ook uit het juiste potje komen. Dat is het armoedebeleid.
Tot slot voorzitter willen wij nog aandacht vragen voor de jeugdzorg. Dat had u niet verwacht. Misschien had dit wel bovenaan ons lijstje moeten staan, want dit is een langslepende kwestie. De criminaliteit onder jongeren neemt toe. De vraag naar jeugdzorg wordt almaar groter, is langduriger en onvermijdelijk ook steeds duurder. De transformatie komt onvoldoende op gang. De wachtlijsten zijn lang en wij horen daar veel negatieve geluiden over en dan wordt er wel gezegd 'ja, we bieden alternatieve zorg', maar die is lang niet altijd passend en toereikend. Dat zien we natuurlijk ook door de hoge uitval. Ons antwoord is dan ook: niet door arbeidscapaciteit hier in huis uitbreiden, maar misschien wil je meer jeugdzorg inkopen en passende zorg inkopen en werken aan innovaties en nu dan ook echt.
Voorzitter, dit was onze inbreng voor vandaag. Wij zijn blij met een financieel gezonde stad. We hebben enkele accenten willen leggen om duidelijk te maken waar voor ons de focus ligt. We zien de reactie van het college dan ook graag tegemoet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel. Ik dacht 'ik heb nog een bijzondere vraag aan mevrouw Van Leeuwen dus ik wacht even tot ze klaar is'. Want u had het over pagina 97 en € 100 miljoen en ik was daar heel even verbaasd over, dus ik ben even gaan scrollen en als ik kijk op pagina 90 staat daar 'het rekeningresultaat wordt voor € 10,4 miljoen positief beïnvloed door taken die in 2022 niet volledig zijn afgerond en waarvan het vervolg in de jaren 2023 en verder is voorzien'. En € 10,4 miljoen is toch echt iets anders dan die € 98 miljoen die op die andere pagina staat. Dat is een factor 10 en ik zou denken dat u met een factor 10 nog wel bozer zou zijn dan u nu was. Maar ik ben heel benieuwd en ik denk dat u het daarover met mij eens bent, zullen we dat dan maar eens even aan de wethouder van Financiën vragen? Dat hij daarop terugkomt in de eerste termijn van zijn reactie? Vindt u ook niet?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik begrijp uw opmerking niet heel goed. Volgens mij staat er gewoon op pagina 97 wat de primitieve begroting was en staan er investeringen die we zouden doen en wordt voorgesteld, om precies te zijn, om € 98 miljoen door te schuiven naar 2023. En ik geloof daarna nog € 5 en € 4 miljoen of zoiets, uit mijn hoofd. Ik heb het meestal wel vrij scherp. Als ik dat afzet tegen wat ze wel hebben uitgegeven, die € 22 miljoen, dan wil ik daar inderdaad wel eens een antwoord op hebben van de wethouder van Financiën, daar ben ik het mee eens.

De **voorzitter**: Ik zag mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, ik heb gewoon even met aandacht geluisterd naar het betoog van mevrouw Van Leeuwen. En nu aan het eind van het betoog toch even de vraag die ik ook aan de andere coalitiepartijen net stelde: vindt u ook dat er wat meer vaart in mag komen of hoe u het maar wilt noemen? Meer schwung? Dat is een iets ander begrip, denk ik, wat dit college betreft of bent u geheel

tevreden zoals het nu gaat?

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): U stelt mij een vraag als LHN, recht op de man af, ben ik tevreden? Ik denk dat dit college ook te maken heeft met enorme tekorten, met de arbeidscapaciteit, met oplopende kosten, met inflatie, et cetera. Dat is niet anders in andere steden. Ik kom door het hele land. Ik zie dat overal, dus die rem die erop zit, is niet uniek voor Zoetermeer en dat reken ik dit college ook niet een-op-een aan. Maar blijven aanmoedigen om gas te geven, door te gaan en toch creatieve oplossingen te zoeken onder deze moeilijke omstandigheden, dat doen we graag met u samen.

De **voorzitter**: Dank u wel. mijnheer Ekkelenkamp nog? O, u ging zo naar de microfoon dat ik dacht... Nee, ik ga u niet uitlokken. Nee, maakt u zich geen zorgen. Dank u wel mevrouw Van Leeuwen, voor de eerste termijn van LHN en dan ga ik over naar de fractie van het CDA.

Motie nr. 2306-45 ingediend door LHN, VVD, FVD
Huurverhoging koppelen aan woninghuur

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- verenigingen nog steeds te maken hebben met de gevolgen van de coronapandemie;
- onverwacht hogere kosten leiden tot contributieverhoging;
- uit de recente regiobeelden blijkt dat de ervaren gezondheid door inwoners afneemt;
- de inflatie zo grillig is dat het moeilijk is daarop tijdig te anticiperen;

overwegende dat:
- hogere contributie mogelijk leidt tot minder sporters;
- verenigingen behoefte hebben aan stabiliteit;

verzoekt het college:
- als de huurverhoging op basis van de consumenten prijsindex (CPI) hoger is dan de maximale huurstijging voor corporatiewoningen, van de laatstgenoemde uit te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-46 ingediend door LHN, CDA, LHN, ChristenUnie-SGP, D66, SP
Deze zomer naar het zwembad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- na lang wachten eindelijk kan worden uitgekeken naar een nieuw zwembad;
- er dan ook aanleiding is om liefhebbers van deze mooie nieuwe recreatievoorziening hiermee tegen een gereduceerd bedrag kennis te laten maken;
- daardoor ook mensen aan te trekken die jarenlang bezoekers zijn van dit mooie complex;

overwegende dat:
- er terughoudendheid is waar het gaat om bestedingen uit de renteopbrengsten;
- ervan uit kan worden gegaan dat we ook de komende jaren achterstanden in investeringen wegwerken, lopende investeringen doen en een greep doen uit onze kas voor extra investeringen;
- de rentes die wij ontvangen over de reserves hoger zullen zijn dan verwacht, waaruit een korting op het zwembadkaartje voor het zomerseizoen 2024 kan worden gerealiseerd;

verzoekt het college:
- in het zomerseizoen van 2024 alle inwoners van Zoetermeer een zwembadkaartje aan te bieden;
- hiervoor dekking te vinden uit de te verwachten hogere renteopbrengsten, voortvloeiend uit de opgebouwde reservepositie van de gemeente Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-47 ingediend door LHN, CDA
Elasticiteitsonderzoek maaiveldtarieven centrum

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de inkomsten van het maaiveldparkeren in het centrum in 2023 lager zijn dan geprognotiseerd;
- de komende jaren dezelfde lage inkomsten worden verwacht;
- redenen hiervoor zijn, onder andere, thuiswerken en het hybride werken na de coronacrisis, concurrentie van een groot winkelcentrum in Leidschendam met gratis parkeren en een stijging van de tarieven sinds 2020 met 40%;

overwegende dat:
- het college geen invloed kan uitoefenen op thuiswerken en het hybride werken na de coronacrisis of de concurrentie van een groot winkelcentrum in Leidschendam met gratis parkeren;
- Het college wel invloed kan uitoefen op de tarieven;
- verlagen van het tarief mogelijk leidt tot een verhoging van de maaiveldinkomsten;
- het niet bekend is of er een relatie bestaat tussen een tariefdaling en de verhoging van maaiveldinkomsten;

roept het college op:
- een prijselasticiteitsonderzoek uit te laten voeren en de resultaten hiervan aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-48 ingediend door LHN, FVD
Uitbreiding Potje van de Raad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de raad een actieve bijdrage wil leveren aan spontane ideeën voor de stad;
- deze ideeën ook een structureel karakter kunnen hebben;
- het 'Potje van de Raad' alleen voorziet in incidenteel budget;

overwegende dat:
- de P&C-cyclus niet voorziet in budget voor spontane ideeën met een structureel karakter;
- hiermee de raad als volksvertegenwoordiger slagkracht mist;

verzoekt het college:
- jaarlijks een budget van € 100.000,00 beschikbaar te stellen voor het 'Potje van de Raad';
- de kosten te dekken uit de vrij besteedbare reserves;
- actief mee te denken over de uitvoering van de ideeën die ontstaan uit de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-49 ingediend door LHN, Zó! Zoetermeer, CDA, D66, FVD
Coronafonds voor verenigingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- er nog € 2,544 miljoen over is uit het coronafonds;
- het college geen voorstellen heeft geuit waar deze gelden aan uit te geven;
- verenigingen tijdens corona hun ledental hebben zien teruglopen;
- het aantal leden nog steeds niet op het niveau van voor de corona is;
- er veel wordt geïnvesteerd in ongeorganiseerde sport;

overwegende dat:
- verenigingen geen vereniging zijn als het ledenaantal niet op orde is;
- er van verenigingen mag worden verwacht dat zij creatief genoeg zijn om acties uit te zetten die leiden tot uitbreiding van het ledenaantal;
- de verenigingen hier financiële ondersteuning bij kunnen gebruiken;
- het college en de raad sporten belangrijk vinden voor de sociale contacten en gezondheid;

roept het college op;
- om tijdens het begrotingsdebat met een uitgewerkt plan te komen hoe de sport- en culturele verenigingen gebruik kunnen maken van het coronafonds;
- dit plan op te stellen in samenwerking met de verenigingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, gaat uw gang.

h. CDA

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. Tijdens dit jaarlijkse debat is het leven altijd onzeker en anders dan het vorige jaar. Vorig jaar waren we bezorgd over de oorlog in Oekraïne en energiearmoede. Vandaag staat het financieel ravijn van 2026 centraal. We hebben het er al vaker over gehad. Onze uitdaging is om de zorgen van vandaag om te zetten in perspectief voor de toekomst. En dat is precies wat het CDA Zoetermeer vandaag wil doen.
Als CDA Zoetermeer beoordelen we vandaag of de perspectiefnota het welzijn van onze inwoners op lange termijn waarborgt. Onze besluiten moeten verdergaan dan alleen de dagelijkse beslommeringen en ervoor zorgen dat Zoetermeer duurzaam en met kwaliteit aan de toekomst begint. In onze bijdrage willen we specifiek ingaan op de financiële voorstellen, jeugdondersteuning, verenigingen en de kwaliteit van bouwen en de leefomgeving in de stad.
De afgelopen jaren hebben we vaak gehoord dat er onvoldoende ambtelijke capaciteit is om aan de wensen van de raad te voldoen. In deze perspectiefnota zien we wel financiële voorstellen voor uitbreiding van die capaciteit, maar dit is slechts tijdelijk geld. Uiteraard verwelkomen we de extra ambtenaren, maar we vrezen ook dat de gemeente door de beperkte financiering als werkgever niet aantrekkelijk genoeg is. Hoe kunnen we ervoor zorgen, college, dat we deze mensen behouden, zodat we de opgebouwde kennis niet verliezen?
Voorzitter, vaak wordt de politiek verweten alleen op de korte termijn te denken en de waan van de dag te volgen. Gelukkig hebben we samen de Visie Zoetermeer 2040 ontwikkeld, waarmee we ons richten op de lange termijn. Als CDA Zoetermeer vinden we dat belangrijk, ook als het gaat om financiën. We vertrouwen op de financiële professionals van de gemeente, maar moeten oppassen voor verstikkende regels die de besteding van geld bemoeilijken. Zijn er te veel tegenstrijdige regels die belemmeren dat het geld bij degenen terechtkomt die het nodig hebben? Want waarom blijft het geld in het sociale domein voor het handgeld of het Sportakkoord onbenut? We dienen de motie De (spel)regels vereenvoudigen in, samen met D66, PvdA, Zó! Zoetermeer, VVD, FVD en LHN om beperkende maatregelen te verminderen en ongebruikte gelden te voorkomen.
Het CDA Zoetermeer wil blijven zoeken naar manieren om de organisatie van de jeugdhulp te verbeteren. We pleiten voor meer centrale regie, voor een echte verandering in de organisatie van de jeugdhulp, waarbij de werkwijze van inZet onze voorkeur heeft boven de huidige vele aanbieders. Investeringen in preventie en vroegsignalering blijven essentieel, zodat we problemen snel kunnen aanpakken. We verwachten dat het college op basis van de uitgangspunten van de hervormingsagenda voorstellen doet om de jeugdzorg structureel te verbeteren. Bent u het daarmee eens?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, een interruptie van mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, voordat we het daarmee eens zijn, ben ik even nieuwsgierig, wat bedoelt het CDA precies met centraal regelen?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Op dit moment hebben we een systeem waar iedere aanbieder zich kan melden en een aanbod kan doen voor welk probleem er dan ook is. Dat is een enorme versnippering

van het veld en wij willen dat het meer onder één regie komt, zodat duidelijker is wie met wie kan samenwerken en hoe de jeugd uiteindelijk beter geholpen kan worden en niet het aanbod centraal staat in het geheel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies? Nee. Ik zie mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): We kunnen het natuurlijk nooit oneens zijn met preventie, maar wij krijgen terug uit Zoetermeer dat er zo lang wordt gekeken naar de mildste vormen van zorg en de lichtste vormen van zorg dat uiteindelijk de problematiek veel groter is. Dus ik zou een veel betere analyse aan de voorkant willen hebben en vroegtijdig vaker zwaar in willen zetten. Hoe kijkt u daarnaar?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Zwaar inzetten.... Het is beide. Je moet gewoon goed weten 'met wie heb je te maken, wat is nodig?' Maar je moet aan de voorkant, nog meer aan de voorkant, zitten om het beeld te krijgen van 'waar, wanneer gaat het mis en wat kun je dan doen?'

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, dat begrijp ik, maar dat wordt nu dus verzuimd, dat krijgen wij terug van de mensen in de jeugdzorg, maar de gemeente onderhandelt nu aldoor over 'kan het niet een beetje minder, kan het niet een beetje minder?' Waardoor hulpverleners zeggen 'uiteindelijk krijgen we heel zware gevallen'. Ik zou daar nog wel eens wat aan gedaan willen zien. Begrijp ik dat u dat ook vindt?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ja, 'kan het een beetje minder?' gaat waarschijnlijk over 'moet je per se iets inzetten en kun je niet een minder zwaar middel inzetten als je al bij de jeugdzorgaanbieder bent?' Je wilt in een eerder stadium daar zitten.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik zie ook mijnheer Velner nog voor een interruptie.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Frinking, bent u op de hoogte van de plannen die ze in Heerlen hebben waar ze bij de uitvoering van de jeugdzorg een centrale aanbieder hebben waarbij ze de marktwerking uit de jeugdzorg hebben gehaald?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Het specifieke verhaal van Heerlen ken ik niet, maar het klinkt goed, denk ik, zoals u dat nu in één zin omschrijft.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voor de terugkoppeling. Ik zal ervoor zorgen dat u op dit punt nadere informatie krijgt.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Laat ik nu toevallig de situatie van Heerlen heel goed kennen. Het is niet zo dat de marktwerking uit de jeugdzorg is gehaald en het is bovendien zo dat de kosten al jaren de pan uitrijzen. Dus laten we even heel goed kijken wat daar gebeurt, voordat we onmiddellijk aan jumping to conclusions doen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat mevrouw Frinking verdergaat met haar betoog.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik ben het met dat laatste heel erg eens, om niet bij elk ding dat we horen daar meteen op in te springen.
Het CDA Zoetermeer vraagt graag speciale aandacht voor de kinderen die zijn getroffen door de toeslagenaffaire. Hoewel het college zich goed heeft ingezet om dit probleem aan te pakken, constateren

we dat deze kinderen nog niet alle beloofde hulp ontvangen. Zo heeft het rijk een kindregeling ontworpen waar Zoetermeerse kinderen van getroffen ouders recht op hebben. Helaas verloopt de uitvoering van deze regeling nog niet altijd goed. Daarom dienen we de motie Geen kinderen zonder regeling in samen met D66, FVD, PvdA en GroenLinks, waarin we het college vragen om maximale inspanning te leveren om deze kinderen te ondersteunen.
Voor het CDA Zoetermeer zijn verenigingen belangrijke ontmoetingsplekken waar inwoners, jong en oud, elkaar vinden en sociaal contact onderhouden. Maar naast georganiseerde sport is het ook belangrijk om ruimte te bieden aan jongeren die niet in georganiseerd verband willen bewegen, maar wel een onderlinge binding hebben, zoals bij de skaters. Ook zij verdienen een plek om hun passie uit te oefenen. Daarom willen we het skatepark in het Burgemeester Vernèdepark opknappen, zoals afgesproken in het coalitieakkoord. Met de motie Let's skate vragen we om concrete verbeteracties hiervoor.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, een interruptie van mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja dank u wel voorzitter. Ik wil mevrouw Frinking graag vragen of zij ook bekend is met het plan dat voorligt of bijna gaat komen over het gehele Vernèdesportpark en of het skatepark daarin is opgenomen? Ik denk dat dit in relatie met wat er dus gaat komen iets aan de voorbarige kant is.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik weet niet of u dat nieuwe plan kent?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Nee, daar heb ik nog niet naar gekeken.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Misschien is het nog niet zo concreet, maar in ieder geval, u noemde het al, staat het in het collegeprogramma opgenomen. Wat nu als we nu op dit moment een nieuwe skatebaan aanleggen en achteraf blijkt dat het weer net even anders is? Dan moeten we hem weer afbreken. Is het niet handiger om dan te wachten op het moment dat het gehele plan in de actiestand komt?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ja en nee. Om in het geheel te kijken, ja, zeker. Maar wat we eigenlijk willen: we hebben een paar afspraken gemaakt, laten we nu eens beginnen die afspraken na te komen. Dat is de reden waarom we zeggen 'ga met het skatepark aan de slag'. Deze wordt gesteund door D66, PDvZ, FVD en Zoetermeer Vooruit.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Tegelijkertijd willen we de behoeften van meiden in Meerzicht beter begrijpen, aangezien ze vaak minder uitgesproken zijn. We willen ondersteuning bieden als dat nodig is. Daarom dienen we de motie Meiden maken Meerzicht in om meer inzicht te krijgen en dat doen we samen met D66, PvdA en GroenLinks.
Voorzitter, verenigingen kunnen niet bestaan zonder vrijwilligers. Daarom vinden wij het belangrijk om extra aandacht te besteden aan het behoud van vrijwilligers en dienen wij de motie Kijk om naar vrijwilligers in. We stellen voor dat het college via Zoetermeer Voor Elkaar inventariseert waar vrijwilligers behoefte aan hebben en voor het najaarsdebat met een voorstel naar de raad komt. Dat doen we samen met GroenLinks.
De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik ga het heel efficiënt even over twee moties tegelijk hebben die u allebei net genoemd heeft, of die mevrouw Frinking allebei net genoemd heeft. De ene gaat over die regeling voor vrijwilligers. Ik zag in de motie staan dat 'deze regeling wordt uitgevoerd', maar ik kan in de motie geen regeling vinden. En mijn tweede vraag gaat over de meiden van Meerzicht. Ik vraag me af waarin die meiden van Meerzicht dan anders zijn dan de meiden in de rest van Zoetermeer.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): We vragen om een regeling of in ieder geval te kijken naar een regeling. We hebben geen regeling gemaakt en als dat erin staat, dan moeten we dat even schrappen.
En waarom alleen Meerzicht? Omdat Meerzicht op dit moment een eigen project heeft. Je wilt ergens beginnen en het niet al te groot maken, vandaar dat we deze specifieke wijk gekozen hebben.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar mevrouw Brouwer. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, het roept bij mij ook iets verkeerds op, dat Meiden maken Meerzicht. We hebben ook meiden maken Palenstein, meiden maken Buytenwegh. Ik vind het zo krap, zo kort gekeken. Is het niet beter om breder te kijken bij zoiets? Het zijn niet alleen de meiden in Meerzicht. Maar daar roept deze motie wel toe op.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Nee, dat is niet de bedoeling, maar het is, net als ik in het antwoord aan mevrouw Brouwer zei, omdat je ergens moet beginnen en kijken hoe het project uitpakt en omdat het project er is in Meerzicht. Zeker zitten er in al die andere wijken ook meiden en die maken ook de wijk, dus daar zijn we helemaal voor. Maar we willen eerst even weten: kun je ermee aan de slag? Kun je bijvoorbeeld activiteiten met de meiden doen? Werk het dan uit naar andere wijken.

De **voorzitter**: De heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ik begrijp dan ook weer niet waarom alleen voor meiden, want er zijn ook jongens die niet kunnen deelnemen. En u vraagt echt daadwerkelijk om een toegankelijke locatie alleen voor meiden. Hoe zit dat?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Omdat er heel veel aandacht is voor jongens. Kijk je naar het skaten, dan zie je dat dat vaak meer voor jongens is. Meiden zijn vaker op de achtergrond, daarom hebben we het ook zo genoemd, ze blijven vaker op de achtergrond, zijn minder nadrukkelijk aanwezig en voor die meiden willen we het doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Heel kort, dank u voorzitter. Als we het over meiden hebben, dan hebben we het specifiek over de leeftijdsgroep...?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Zeg tot achttien jaar? Vanaf... Nou, nul zou ik niet willen zeggen, maar ik denk aan meiden die al zelf op stap kunnen gaan.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond. Volgens mij kunt u verdergaan, mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Om ervoor te zorgen dat mensen met een beperkt inkomen kunnen blijven deelnemen aan verenigingen, stellen we voor, samen met Zó! Zoetermeer om onder andere de ZoetermeerPas te indexeren. Op dit moment sluit de pas niet meer aan bij de kosten van de verenigingen. In de motie Een ZoetermeerPas die past, die we samen met Zó! Zoetermeer, FVD, D66 en PvdA indienen, vragen we om een gedegen analyse van de kosten voor het indexeren van de ZoetermeerPas, zodat we daarna concrete voorstellen kunnen doen om de pas weer bruikbaar te maken voor iedereen die er behoefte aan heeft.
Het CDA Zoetermeer zet zich in voor een toekomstbestendige en leefbare stad. We willen duurzame bouwprojecten realiseren en tegelijkertijd sociale contacten bevorderen en een gevoel van thuis in de wijken creëren. Daarom dienen we drie moties in.
Ten eerste willen we met onze motie Stimuleer Circulaire Economie - Hergebruik Grondstoffen! concrete maatregelen nemen voor de circulaire economie, gericht op het optimaliseren van

grondstoffenhergebruik. Een voorbeeld hiervan is het hergebruiken van straatmeubilair, zelfs buiten Zoetermeer. De motie dienen we in samen met D66, Zoetermeer Vooruit, PvdA en GroenLinks.
Onze tweede motie gaat over zwerfaval.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, voor u naar de tweede motie gaat, een interruptie van mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, ik vind circulaire economie echt heel belangrijk. Dat moet ook echt gebeuren en ik denk dat er heel veel manieren zijn om inderdaad materialen een tweede leven of derde of vierde leven te bieden. Maar in uw motie zie ik niets concreets wat daaraan bijdraagt. Kunt u iets aangeven waarin u zegt 'ik laat het ophalen, het moet verwerkt worden' of 'het gaat naar een Repaircafé'? Heeft u iets gedachten? Want er wordt al heel veel op dit gebied gedaan, maar u ziet duidelijk ergens een gat en ik ben heel benieuwd waar.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Wat ik net noemde, straatmeubilair en misschien ook stenen. We laten het ook even bij het college, maar daar zit voor ons wel de crux.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Nog even een aanvullende vraag. Wilt u dan dat het door de gemeente opgehaald wordt of moeten de mensen het ergens brengen of moet er een winkel komen die het gaat halen? Want ik heb het beeld er nog helemaal niet bij en ik vind het heel sympathiek. Prettig woord, maar ik zie het nog niet.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Het gaat meer om de zaken die de gemeente zelf gebruikt. Dus waar de gemeente zelf mee bezig is. Dus dat, als de gemeente bijvoorbeeld bezig is straatmeubilair te vervangen of stenen te vervangen, ervoor wordt gezorgd dat het niet ergens wordt weggegooid maar dat het wordt hergebruikt. En als het bijvoorbeeld niet in Zoetermeer kan worden hergebruikt, dat het dan in een andere gemeente kan worden hergebruikt. Maar die gedachte zit erachter: je gebruikt iets en je hergebruikt het, het is een grondstof. Dat is de gedachte achter deze motie.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Mevrouw **Frinking** (CDA): Onze tweede motie op dit onderwerp gaat over zwerfafval. We hebben het er al eerder over gehad. Voor velen van ons een doorn in het oog. We willen met de motie Meer Prullenbakken voor een Schonere Gemeente de beschikbaarheid van prullenbakken vergroten en zo de openbare ruimte schoner en leefbaarder maken. We dienen de motie in met de VVD, D66, PVV.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ook wij maken ons nog steeds zorgen om het afvalprobleem. Volgens mij hebben we twee jaar geleden in deze raad ook al een aantal moties aangenomen die gingen over prullenbakken en daarom vraag ik me af wat dit nu gaat toevoegen aan die moties die we toen hebben aangenomen als raad, ook vanuit het perspectief dat het in onze ogen echt gedragsverandering is, en we daarom dus veel meer vanuit die campagne moeten gaan denken en dat het probleem niet zozeer is dat we meer prullenbakken nodig hebben. De afgelopen week zag ik nog een kind vanuit het ONC Clauslaan vanaf mijn huis, dat letterlijk 5 meter van de prullenbak vandaan stond en toch gewoon zijn afval op de grond gooide. Dus moeten we niet veel meer dat gedrag aanpakken dan die prullenbakken extra plaatsen?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ja, ik ben het er ook mee eens dat het om gedrag gaat, maar als ik buiten loop en ik zie een heleboel rotzooi op de grond liggen, dan kan mijn gedrag heel goed zijn, maar dan is mijn instinct het op te pakken en het ergens weg te gooien en dan kan het niet, want dan is er geen prullenbak in de buurt. Dus zeker, gedrag hoort er zeker bij, net als weten wat je ermee moet doen.

Maar iets meer ruimte bieden om wat je ziet ook in de prullenbak te kunnen gooien, is ook nodig.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik zou dan veel liever zien dat bewoners – de gemeente heeft bijvoorbeeld de app waar inwoners meldingen kunnen doen – net als met laadpalen zelf kunnen aangeven waar een gebrek is, in plaats van dat wij nu als raad zeggen 'ga maar random een aantal prullenbakken neerzetten'. Dan denk ik dat dat een effectievere methode is.

De **voorzitter**: Oké, wilt u daar nog op reageren? Want er zijn nog wat meer interrupties op dit vlak. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja dank u, mevrouw Frinking, ik heb de vraag ook al aan collega's gesteld: wilt u overwegen om moties over een schonere gemeente, meer prullenbakken, rest- en zwerfafval en dergelijke misschien te combineren met andere fracties?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): We hebben dat op zich al gedaan. We hebben het afgewogen en al die andere moties benadrukken net weer een ander accent. En in die zin denk ik dat het allemaal bij elkaar komt. Dus wat we hebben kunnen doen, hebben we gedaan.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Van den Boomgaard en dan mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja dank u, voorzitter, ik was erg blij met de vraag van de heer Boerboom over de afvalbakken. Ik vind het een voortvarend idee hoe je dat zou moeten invullen, complimenten daarvoor. Onze motie geeft echter ook aan dat er bewustwording moet zijn en dat er verandering in gedrag moet zijn. Ik wil heel graag met het CDA kijken of hun motie binnen die van ons verwerkt kan worden omdat wij inderdaad ook die gedragsverandering teweeg willen brengen. En ik vraag dan ook bij dezen of dat kan en aan de heer Boerboom of hij dan ook zijn steun daaraan kan uitspreken.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): We hebben gekeken naar uw motie, met die gedragsverandering. Maar u bent eigenlijk in ons idee al een paar stappen verder als het gaat over die communicatie. Dus wij willen dat je eerst de infrastructuur op orde hebt, zogezegd, en die communicatie hoort daar dan bij. In uw voorstel gaat u in op het idee nu al een soort schrikeffect te krijgen. En daar voelen we op dit moment in ieder geval niet voor.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik begrijp het CDA niet helemaal wanneer ze zegt dat wij dan te voortvarend zijn in de communicatie. Kan mevrouw dan helder aangeven waarin? Het is gewoon een voorstel waarin bewustwording wordt gecreëerd in mijn optiek, met name onder de jeugd want dat is onze toekomst die we wellicht nog dingen kunnen aanleren waardoor we een verbeterfase ingaan. Dus in welke communicatie ben ik dan te voortvarend volgens het CDA?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Het gaat een beetje om de omschrijving van de communicatie en volgens mij zou het college daar ook mee aan de slag gaan. Dus ik kijk even naar het college om dat eigenlijk ook als initiatief op zich te nemen.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u wel. Het is natuurlijk een kwestie van en/en in dit geval, want natuurlijk moet je zorgen voor gedragsverandering en dat is een langzaam proces. Een langdurig proces, kan ik beter zeggen. Maar ik wil toch het pleidooi van mevrouw Frinking ondersteunen in een reactie op de heer Boerboom. We moeten ook echt meer prullenbakken in deze stad hebben. Twee jaar geleden hebben we het dankzij een motie van de heer Zamani voor elkaar gekregen om € 200.000,00 te

kunnen investeren in die prullenbakken. Dat zijn die mooie groene prullenbakken. Ik noem ze altijd de Zamaniprullenbakken. Nou, zo zullen we misschien nog een set prullenbakken moeten hebben. Misschien moeten dat dan wel de Frinkingprullenbakken zijn, voor mijn part. Maar ik denk dat we dat ook moeten doen, want onze stad is echt niet overbedeeld als het om prullenbakken gaat.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking, voordat we alle prullenbakken een naam gaan geven, dat lijkt me ook niet heel verstandig. Mevrouw Frinking, gaat u verder?

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel. Maar misschien als er een bepaalde financiering tegenover gezet kan worden, dan... Goede sponsors en dan kan je naam erop. Een alternatief idee.
Ten slotte stellen we in onze motie Vuurwerkshows in Wijken voor om onderzoek te doen naar vuurwerkshows in wijken. Hiermee willen we een verbinding creëren tussen gemeenschappen en onderling contact bevorderen. Het idee is om individueel vuurwerk te verbieden en in plaats daarvan georganiseerde vuurwerkshows in de wijken te organiseren, zodat iedereen kan genieten van een mooi en veilig spektakel in de buurt.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking. Dat roept vragen op. Eerst de heer Mohammadian.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ja dank u wel voorzitter, u kent mijn partij natuurlijk als een vuurwerkvriendelijke partij. Ik heb eerst een vraag aan mevrouw Frinking, want heeft u gekeken naar de wetgeving of iemand die zo'n vuurwerk zo organiseert, gesproken? Volgens mij is die motie onuitvoerbaar want de wetgeving zegt dat er 60 meter afstand moet zijn tot huizen of de personen die kijken en dat is nergens, in geen enkele wijk, mogelijk.
En ten tweede zijn er van die mensen die bevoegd zijn om zo'n vuurwerkshow op te bouwen gewoon heel weinig en daar is een groot tekort aan.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Daarom vragen we ook aan het college om eens uit te zoeken wat daar wel en niet mogelijk is.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het bevreemdde ons aan de motie dat er niet in stond - maar ik hoorde het u wel zeggen – dat we dan ook het consumentenvuurwerk moeten verbieden, want anders krijg je alleen maar meer vuurwerk en steken mensen, ondertussen, tijdens het kijken naar de grote vuurwerkshow, alsnog de rotjes af. Ik denk dat u eigenlijk uw motie zou moeten verbreden met die opmerking dat het consumentenvuurwerk dan wel verboden zou moeten worden. Dat staat er nu niet in.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dan is dat een omissie, want je kunt niet en/en doen. Onze gedachte was om het in de wijken te doen omdat niet iedereen naar het centrale vuurwerk gaat, maar je het wel veilig wilt houden, ook in de wijk. Dan moet je niet en een show en dat individuele vuurwerk doen.

De **voorzitter**: Gaat u verder. O, mijnheer Wareman. Gaat uw gang.

De heer **Wareman** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Vuurwerk is een ramp, met name voor huisdieren. Als u dat in alle wijken gaat doen... Mensen waren blij dat er een centrale vuurwerkshow was. Ik denk niet dat mensen hier blij van worden.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Het is een beetje en/en eigenlijk want vorig jaar zijn er ook op diverse plekken verboden geweest om vuurwerk af te steken. Alsnog waren er een heleboel mensen die het hebben afgestoken, dus er zijn ook mensen die het wel heel erg leuk vinden. Maar ik ben helemaal met u eens dat je dat dus niet door elkaar moet hebben.

De **voorzitter**: Gaat u verder?

Mevrouw **Frinking** (CDA): Met deze bijdrage wil het CDA Zoetermeer een stad realiseren waarin het welzijn van onze inwoners vooropstaat. We streven naar een stad met stabiele financiën op lange termijn, effectieve jeugdondersteuning, bloeiende verenigingen en een hoogwaardige kwaliteit van bouwen en leefomgeving. We hopen dat onze voorstellen en moties de waardering en steun krijgen die ze verdienen, zodat we gezamenlijk kunnen werken aan een veerkrachtig en toekomstbestendig Zoetermeer. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking voor uw eerste termijn.

Motie nr. 2306-50 ingediend door CDA, VVD, Zó! Zoetermeer, PvdA, D66, FVD, LHN
De (spel) regels versimpelen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- de gelden voor het Sportakkoord nog niet volledig benut zijn;
- verenigingen herhaaldelijk hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan ondersteuning en financiële middelen;
- het Sportakkoord brede steun geniet onder de verenigingen;

overwegende dat:
- het van groot belang is dat de beschikbare gelden niet ongebruikt blijven en ten goede komen aan de doelen van het Sportakkoord;
- verenigingen een cruciale rol spelen bij het bevorderen van sportparticipatie en het versterken van de lokale sportinfrastructuur;
- het versterken van verenigingen een positieve impact heeft op de gemeenschap en welzijn van inwoners;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- zoveel mogelijk beperkende maatregelen te schrappen;
- alle mogelijke inspanningen te verrichten om ervoor te zorgen dat er geen ongebruikte gelden overblijven binnen het Sportakkoord;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-51 ingediend door CDA, PvdA, D66, FVD, GroenLinks
Geen kinderen zonder regeling

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- het kinderopvangtoeslagschandaal ernstige gevolgen heeft gehad voor kinderen en hun gezinnen waaronder stress, armoede en gezinsontwrichting;
- de meeste kinderen en jongeren die recht hebben op de kindregeling reeds bekend zijn bij de Belastingdienst en automatisch in aanmerking komen voor deze regeling;
- er specifieke situaties zijn waarin aanmelding voor de kindregeling wel vereist is, zoals bij pleegkinderen, overleden ouders/verzorgers en kinderen zonder burgerservicenummer (BSN);

overwegende dat:
- elk kind dat slachtoffer is geworden van het toeslagenschandaal recht heeft op de regelingen die voor hen zijn gemaakt;
- kinderen en ouders terechte terughoudendheid kunnen ervaren als het gaat om financiële zaken en de Belastingdienst;

- traumatische ervaringen bij kinderen niet zomaar kunnen worden weggenomen, zelfs niet met een kindregeling;
- kinderen en jongeren jaren van onbezorgdheid zijn ontnomen als gevolg van het schandaal;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- te onderzoeken of er in Zoetermeer kinderen zijn die nog geen gebruik maken van de kindregeling of zich niet hebben aangemeld voor deze regeling;
- zich tot het uiterste in te zetten om ervoor te zorgen dat de juiste financiële ondersteuning bij het kind terechtkomt, waarbij ouders op gepaste wijze worden geholpen en ondersteund;
- samen te werken met relevante instanties en organisaties om de getroffen kinderen en jongeren de benodigde zorg en begeleiding te bieden, rekening houdend met de impact van het toeslagenschandaal op hun welzijn;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-52 ingediend door CDA, D66, PDvZ, FVD, Zoetermeer Vooruit
Let's skate

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- alle jongeren op hun eigen unieke manier sporten en bewegen hebben;
- het proces van vallen en opstaan een natuurlijk onderdeel is van de motorische ontwikkeling van kinderen;
- veel jongeren de voorkeur geven aan informele vormen van sporten en bewegen;
- er onder skaters een sterke sociale band bestaat;
- ook in Zoetermeer skaters een geschikte plek verdienen om hun passie op een veilige en aangename locatie te beoefenen;
- de kostenraming van het Vernèdepark al bekend is;

overwegende dat:
- het belangrijk is om diverse sport- en beweegmogelijkheden te bieden die aansluiten bij de behoeften en interesses van alle jongeren in Zoetermeer;
- het opknappen van het skatepark in het Vernèdepark een positieve bijdrage kan leveren aan de sportieve en sociale ontwikkeling van skaters in de gemeente;
- het stimuleren van skaten als recreatieve activiteit kan bijdragen aan een gezonde en actieve levensstijl onder jongeren;
- er nooit genoeg veilige chillplekken kunnen zijn voor jongeren;
- buurtwerk in een presentatie aan de raad heeft uitgelegd hoe belangrijk het is dat jongeren een plek hebben om zich te uiten;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- voor het Najaarsdebat te beginnen met de realisatie van het skatepark;
- prioriteit te geven aan het realiseren van een veilige en geschikte omgeving waar skaters hun passie kunnen uitoefenen;
- samen te werken met relevante partijen, zoals skaters zelf, om de specifieke behoeften en wensen van de skategemeenschap in Zoetermeer in kaart te brengen en mee te nemen in het ontwerp en de ontwikkeling van het Skatepark;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-53 ingediend door CDA,D66, PvdA, GroenLinks
Meiden maken Meerzicht

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement

van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- Meerzicht een diverse gemeenschap vormt met inwoners van verschillende achtergronden en culturen, waar samenleven voor delen van de inwoners in de wijk een uitdaging is;
- veel aandacht terecht gaat naar mensen die het zichtbaar moeilijk hebben;
- meiden in moeilijke omstandigheden minder zichtbaar zijn, omdat ze vaker binnen activiteiten hebben;
- meiden in Meerzicht specifieke behoeften en interesses kunnen hebben die zouden kunnen worden ondersteund en gestimuleerd;

overwegende dat:
- het creëren van een veilige en inclusieve omgeving voor meiden van groot belang is;
- het bevorderen van gelijkheid en empowerment van meiden bijdraagt aan een sterkere en veerkrachtigere gemeenschap;
- het bieden van een speciale aandacht gericht op meiden hun de kans biedt hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- in samenwerking met de meiden in Meerzicht, te inventariseren wat hun behoefte is om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen en te bepalen wat zij missen in de huidige situatie;
- aandacht te schenken aan welke vormen voor hen het meest geschikt zijn voor verdere ontwikkeling, zoals workshops, sportactiviteiten, educatieve sessies of creatieve programma's die gericht zijn op het versterken van zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en persoonlijke groei van meiden;
- te bezien of er behoefte is aan een aparte toegankelijke locatie waar meiden zich veilig voelen en gemakkelijk kunnen deelnemen aan de activiteiten;
- te bepalen of lokale rolmodellen en organisaties een bijdrage kunnen leveren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-54 ingediend door CDA, GroenLinks
Kijk om naar vrijwilligers

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- verenigingen met hun vrijwilligers van onschatbare waarde zijn voor Zoetermeer;
- vrijwilligers een essentiële rol vervullen bij het mogelijk maken van de hobby's en activiteiten van vele Zoetermeerders;

overwegende dat:
- het belangrijk is om waardering en erkenning te tonen voor de onschatbare bijdrage van vrijwilligers aan de Zoetermeerse samenleving;
- een tastbare blijk van waardering, zoals een cadeaukaart, een passende manier kan zijn om vrijwilligers te bedanken voor hun inzet;
- Zoetermeer voor Elkaar een mooi platform is waarin vrijwilligers en organisaties elkaar vinden;
- het stimuleren van lokaal besteden bij Zoetermeerse bedrijven, organisaties en verenigingen de lokale economie en gemeenschapszin kan versterken;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- via Zoetermeer voor Elkaar de uitvraag te doen waar vrijwilligers behoefte aan hebben;
- voor het Najaarsdebat 2023 een voorstel aan de raad te doen met betrekking tot de uitvoering en financiering van deze regeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-55 ingediend door CDA, D66, Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks
Stimuleer circulaire economie – Hergebruik grondstoffen!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- de beschikbaarheid van grondstoffen onder druk staat als gevolg van toenemende schaarste en milieudruk;
- een circulaire economie een duurzaam alternatief biedt door het hergebruik van grondstoffen te optimaliseren;
- het hergebruik van straatmateriaal een belangrijke bijdrage levert aan het verminderen van afvalproductie en grondstoffengebruik;

overwegende dat:
- het bevorderen van hergebruik van straatmateriaal een circulaire benadering van infrastructuurprojecten mogelijk maakt en bijdraagt aan de reductie van CO_2-uitstoot en grondstoffenverbruik;
- het cruciaal is om zowel individuen als andere belanghebbenden te betrekken en bewustwording te creëren over de voordelen van circulaire economie en de concrete maatregelen die kunnen worden genomen;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- beleid en concrete maatregelen te ontwikkelen voor een circulaire economie, gericht op het optimaliseren van grondstoffenhergebruik binnen onze gemeente;
- vanaf heden het hergebruik van straatmateriaal als uitgangspunt te hanteren bij gemeentelijke projecten en infrastructuurontwikkeling, waarbij duurzaamheidscriteria en circulaire principes leidend zijn in het aanbestedingsproces;
- actief samenwerkingen aan te gaan met andere belanghebbenden, zoals bedrijven en maatschappelijke organisaties, om het hergebruik van straatmateriaal te bevorderen en kennisdeling te stimuleren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-56 ingediend door CDA, VVD, D66, PVV
Meer prullenbakken voor een schonere gemeente

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- zwerfafval een steeds ernstiger probleem vormt dat de leefbaarheid in de hele gemeente aan het aantasten is;
- het huidige aantal prullenbakken onvoldoende is om het vele zwerfafval effectief te verminderen;

overwegende dat:
- een schone en opgeruimde omgeving bijdraagt aan het welzijn en de trots van onze inwoners;
- het vergroten van de beschikbaarheid van prullenbakken een effectieve maatregel is om zwerfafval te verminderen;
- in het coalitieakkoord afspraken zijn gemaakt om het aantal prullenbakken te verhogen, vooral in de recreatiegebieden en wandelroutes;
- door de toename van het zwerfafval mogelijk meer nodig is;

vraagt het college van burgemeester en wethouders om:
- een grondige inventarisatie uit te voeren van de huidige prullenbakken in de gemeente en de behoefte aan meer prullenbakken in kaart te brengen;

- op basis van deze inventarisatie een gedegen plan op te stellen voor het plaatsen van extra prullenbakken op strategische locaties, zoals drukbezochte pleinen, parken en straten;
- het plan te richten op het vergroten van de beschikbaarheid van prullenbakken en het verminderen van de loopafstand tussen prullenbakken;
- financieringsmogelijkheden te onderzoeken, bijvoorbeeld door samenwerking met lokale ondernemers of sponsoring, om de kosten van de extra prullenbakken te dekken;
- de resultaten van het onderzoek en het plan aan de raad te presenteren, inclusief een duidelijk tijdspad voor de uitvoering;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-57 ingediend door CDA
Vuurwerkshows in wijken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;
gezien het Raadsvoorstel Perspectiefnota 2024 nr. 2023-040719, gelet op artikel 31 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- vuurwerk tijdens speciale gelegenheden een traditie is die de gemeenschapszin bevordert en mensen met elkaar verbindt;
- ongereguleerd en onveilig gebruik van vuurwerk risico's met zich meebrengt voor de veiligheid van inwoners en het welzijn van dieren;
- het organiseren van georganiseerde vuurwerkshows op centrale locaties de veiligheid en het plezier van inwoners kan vergroten;

overwegende dat:
- het organiseren van vuurwerkshows in elke wijk de mogelijkheid biedt om de lokale gemeenschap samen te brengen en gezamenlijk te genieten van vuurwerk, terwijl de sociale cohesie wordt versterkt;
- door vuurwerkshows op te zetten in elke wijk inwoners makkelijk toegang kunnen krijgen tot deze festiviteiten en hun betrokkenheid bij de buurt kunnen vergroten, wat resulteert in een hechtere gemeenschap;
- gecentraliseerde vuurwerkshows de veiligheid kunnen vergroten door het verminderen van onveilig gebruik van vuurwerk in woonwijken, waardoor het aantal ongelukken en schade aan eigendommen en de openbare ruimte wordt verminderd;
- het organiseren van vuurwerkshows op aangewezen locaties in elke wijk kan bijdragen aan het verminderen van overlast en mogelijke schade aan het milieu, waardoor een duurzamere leefomgeving wordt bevorderd;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- een onderzoek uit te voeren naar de haalbaarheid en kosten van het organiseren van vuurwerkshows in alle zes wijken, waarbij de logistieke aspecten, financiële haalbaarheid en beschikbaarheid van geschikte locaties worden meegenomen;
- de mogelijkheid te onderzoeken van het instellen van aangewezen locaties voor vuurwerkshows in elke wijk, met speciale aandacht voor de veiligheid, toegankelijkheid en milieu-impact;
- actief overleg te voeren met relevante stakeholders, zoals inwoners, lokale ondernemers en veiligheidsinstanties, om draagvlak en input te verkrijgen bij het organiseren van vuurwerkshows, zodat de belangen en zorgen van alle betrokken partijen worden meegenomen in het besluitvormingsproces;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar de eerste termijn van de SP. Mijnheer Velner.

i. SP

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. In deze perspectiefnota wordt direct de toon gezet met een winstwaarschuwing door aan te geven dat we niet te veel voorstellen moeten doen voor structureel

nieuw beleid, ondanks het feit dat het college met het huidige coalitieakkoord al een flinke hypotheek heeft genomen op de toekomst door voor de voorgenomen plannen gebruik te maken van beschikbare financiële reserves.
Voorzitter, we leven in dure tijden; stijgende prijzen in de supermarkt, energie- en zorgkosten. Voor grote groepen werknemers is het steeds moeilijker om de eindjes aan elkaar te knopen. Die energietoeslag van € 1.300,00 heeft veel mensen met een laag inkomen al door een moeilijke periode heen geholpen. Dat zal ook in 2024 nodig zijn. Het is dan ook goed om te lezen dat de gemeente de bestaande regelingen wil behouden en de financiële ruimte reserveert om aan deze groeiende hulpvraag te kunnen voldoen. Bekendheid van het Energieloket wordt vergroot en het aanbod wordt verbreed doordat het zich ook gaat richten op VvE's en bedrijven.
De energiekosten zorgen, naast de gestegen huur, voor financiële problemen bij verenigingen in Zoetermeer. Om extra aandacht te vragen voor deze verenigingen hebben wij onze motie Voorkom financiële problemen bij verenigingen voorbereid en dienen we die samen met de LHN in.
Uit de laatste informatie rondom de nieuwbouw van woningen blijkt dat we nog niet het gewenste niveau halen van het geplande aantal van 700.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, een interruptie van mijnheer Buisman, gaat uw gang.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Velner, we horen van u, maar ook van collega's van u vandaag frequent over de zorgelijke financiële positie waarin sport- en andere verenigingen zich momenteel bevinden als gevolg van stijgende lasten, teruglopend ledental en daardoor minder contributie, maar hoe zorgelijk is die positie eigenlijk? Welke vereniging staat nu daadwerkelijk aan de afgrond of het water aan de lippen? Hebben de verenigingen in de jaren voor corona bijvoorbeeld geen reserves opgebouwd? Ik mag hopen van wel. En kunnen die reserves dan niet een keer worden aangesproken? En wordt er wel eens naar het uitgavenpatroon van die verenigingen gekeken, wordt daar goed met het geld omgegaan? Voor mij is dat wel een grote vraag en misschien kan het college daar ook een antwoord op geven?

De **voorzitter**: Ik hoor hier geen vraag in, maar ik weet niet of mijnheer Velner wil reageren.

De heer **Velner** (SP): Ik heb ook inderdaad geen vraag gehoord, maar wat wij beogen met onze motie is te inventariseren of de eenmalige ondersteuning van verenigingen nog voldoende soelaas biedt. Ik heb daarmee niet bedoeld dat we alle verenigingen op dat vlak moeten gaan steunen, maar alleen die die dat nodig hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Buisman.

De heer **Buisman** (PDvZ): Ik wil nog even benadrukken dat ik wel daadwerkelijk vragen gesteld heb net.

De **voorzitter**: Zou u de vraag kunnen halen voor mijnheer Velner?

De heer **Buisman** (PDvZ): Welke vereniging staat daadwerkelijk aan de afgrond? Hebben de verenigingen in de jaren voor corona bijvoorbeeld geen reserves opgebouwd? En kunnen die reserves dan niet een keer worden aangesproken? En wordt er wel eens naar het uitgavenpatroon van die verenigingen gekeken? En wordt daar goed met het geld omgegaan? Dat lijken mij allemaal vraagtekens.

De **voorzitter**: Dat zijn zeer veel vragen en ik ga even kijken of mijnheer Velner daarop wil reageren. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Dat weten we niet en juist omdat we dat dus niet weten, vragen we het college of het wil inventariseren wat de problemen zijn bij de verenigingen die onder andere veroorzaakt zijn door de gestegen huren en de energiekosten.

De **voorzitter**: Ik zie nu allerlei... Ik ga eerst naar mevrouw Van Leeuwen en dan naar mijnheer Aptroot.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, met muzikale begeleiding ditmaal. Er ligt sowieso een brief van 25 verenigingen en het mooie van een vereniging is dat die van leden is. Leden gaan heus geen reserves oppotten want die zorgen dat de contributie zo laag mogelijk is en dat er zo min mogelijk geld wordt uitgegeven. Dus het is nogal een aanname of zelfs ook erg suggestief om te

zeggen 'ja, daar zullen ze wel reserves hebben' en 'wordt dat wel goed uitgegeven?' Daar letten alle leden op, het is hun vereniging.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Even een oproep. We hebben ieder kwartaal een bijeenkomst met alle sportclubs. Ik raad iedereen aan die hier nu een discussie heeft over wel of niet, kom daar eens een keer naartoe, dan hoor je precies hoe het gaat met onze clubs.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Velner want dat was degene aan wie dit was gericht. Wilt u daar nog op reageren?

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik dank mevrouw Van Leeuwen en de heer Aptroot hartelijk voor hun toevoegingen, maar ik heb daar geen vragen uit gehoord mijn kant op. Dus ik ga...

De **voorzitter**: Mijnheer Buisman wil daar nog kort op reageren.

De heer **Buisman** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, nog even voor mevrouw Van Leeuwen. Ik had het niet over leden die het water aan de lippen staat, maar over verenigingen. Dat is wat anders, denk ik. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen, nog kort?

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Wellicht even technisch, maar een vereniging heeft leden en de leden besluiten uiteindelijk in de ledenvergadering over alles en de contributie willen ze zo laag mogelijk houden. Ik denk dat niemand zegt 'laat die vereniging nou maar lekker reserves oppotten omdat er ooit een coronapandemie aankomt'.

De **voorzitter**: Volgens mij zijn die standpunten goed uitgewisseld. Ik vraag mijnheer Velner om zijn betoog verder voort te zetten.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Uit de laatste informatie rondom de nieuwbouw van woningen blijkt dat we nog niet op het gewenste niveau zitten van het geplande aantal van 700. Zo wordt er nu wel gewerkt aan de Entree en onlangs is het plan voor extra woningbouw in de binnenstad besproken. De vraag is dan ook op welke wijze en wanneer deze inhaalslag gemaakt gaat worden. Kan het college hierover al duidelijkheid verschaffen? Op dit moment is er sprake van woningnood in Nederland en ook in Zoetermeer. Iedereen heeft recht op een woning en laat dat nu niet voor eenieder in Zoetermeer mogelijk zijn. We hebben onlangs kunnen lezen dat een motie uit 2021 waarin opgeroepen was het eindakkoord woningmarktafspraken in de regio pas te tekenen wanneer het aantal van zo'n 16.000 doelgroepwoningen wordt gehaald, nog niet is uitgevoerd. Op dit moment is het zo dat inwoners die thuis- en dakloos worden afhankelijk zijn van opvang in Den Haag. Dat is onwenselijk omdat het ook gevolgen heeft voor het sociale netwerk van deze inwoner. We roepen het college dan ook op om wat voor deze inwoners te doen met de motie Zoetermeer verdient een eigen daklozenopvang. Deze dienen we samen in met GroenLinks.
Bij binnenstedelijke bouwplannen is het de afgelopen tijd nog wel eens voorgekomen dat de participatie niet juist is ingevuld, met veel frustratie vanuit de omgeving tot gevolg. Veel bewoners maakten bezwaar en komen naar de raad om hun ongenoegen uit te spreken. We hebben daarvoor een motie voorbereid met de titel Zet bewonersparticipatie op één. Die dienen we in samen met FVD.
Op verschillende plekken in de stad staat verduurzaming in de steigers, waardoor er nu huizen zijn waar de daken volgelegd zijn met zonnepanelen. Na de verwoestende brand van woningen in Arnhem maakten bewoners in Palenstein zich terecht zorgen over de brandveiligheid van hun woningen. Is hierover al informatie beschikbaar bij de gemeente, zodat die onrust weggenomen kan worden?
Wij als SP Zoetermeer willen goede zorg voor iedereen die dat nodig heeft. Aan alle kanten zie je dat de zorg verdwijnt als gevolg van marktwerking, concurrentie in plaats van samenwerking. Graag willen we de marktwerking ter discussie stellen in het systeem van zorgverzekeraars; niet de zorg is duur, maar het systeem. Geef mensen zeggenschap over hun leven, woon- en werkomstandigheden. Neem nu de ouderenzorg. Er is daar al veel bezuinigd en er blijft bezuinigd worden, waardoor er gevaarlijke situaties in verpleeghuizen kunnen ontstaan. Terwijl de werkdruk hoog is en er juist meer zorgverleners bij moeten, dreigen er ontslagen te vallen in de ouderenzorg. Dat raakt ons uiteindelijk allemaal. We kennen allemaal wel iemand in onze kring die in zo'n situatie verkeert. Wachtlijsten zijn lang en ouderen

moeten steeds langer thuis blijven wonen. Wat is nog de waarde van indicaties vanuit de Wet langdurige zorg als verzekeraars die niet meer gebruiken? Zorgkantoren beperken nog meer de toegang tot verpleeghuizen. Het tekort aan personeel groeit. Het moet voor zorgverleners aantrekkelijk zijn en blijven om in de zorg te werken. Zo moet er meer ruimte komen voor opleiding, ontwikkeling en loopbaankansen. De hoeveelheid onnodig administratief werk moet omlaag en zorgpersoneel moet ruimte krijgen en houden om zeggenschap uit te oefenen over de inhoud van hun werk.
Veel zorgverzekeraars maakten vorig jaar flinke winst met de zorgverzekeringen. Ondertussen zijn de zorgpremies gestegen, eigen risico is er nog steeds, evenals een flinke extra bijdrage voor medicijnen. Het moet allemaal goedkoper, efficiënter en winstgevender in plaats van beter en menselijker. Mede hierdoor worden bij veel ziekenhuizen de acute verloskunde en spoedeisende hulp gesloten, zoals in het Gelre Ziekenhuis in Zutphen. En dat hangt ons ziekenhuis ook boven het hoofd. Stap voor stap worden de ziekenhuizen verder afgebroken. We zien dan ook in het Nationaal ZorgFonds een goed alternatief. Graag willen wij als SP Zoetermeer uitleggen hoe het Nationaal ZorgFonds werkt zodat de draagkracht voor dit alternatief groter wordt, onbekend maakt immers onbemind. Zorgverzekeraars hebben de wettelijke taak om de Zorgverzekeringswet uit te voeren. Met het Nationaal ZorgFonds wordt die zorgtaak verlegd; in plaats van een private taak, wordt het een overheidstaak. Een nieuw op te richten Rijksdienst Nationaal ZorgFonds gaat die dan uitvoeren. Zorgverzekeraars krijgen dan de mogelijkheid om hun bedrijf daarin op te laten gaan. We hebben hiervoor de motie Nationaal ZorgFonds voorbereid om de gemeente onder andere de opdracht mee te geven om hiervoor te pleiten binnen de VNG.
Ook heeft de marktwerking in de jeugdzorg en de overheveling naar gemeenten schadelijke gevolgen gehad voor kinderen met ernstige problemen. Zo hebben we onlangs in Zoetermeer het voorbeeld gehad van een tienjarig jongetje dat van school afgevoerd werd omdat hij niet vrijwillig mee wilde met jeugdbeschermers naar zijn moeder. Dat is niet alleen schadelijk voor het betreffende jongetje, maar ook voor zijn klasgenootjes. We zullen dan ook de herijking van de jeugdbescherming met inzet op vijf projecten op de voet volgen in onze gemeente.
Er is door meerdere partijen al gaan gerefereerd, op verschillende plekken is rekening gehouden met de krappe arbeidsmarkt door in 2024 slechts 50% van de vacatureruimte te ramen, voor onder andere jeugd, WMO en duurzaamheid, waardoor alvast gestart kan worden met de werving van de benodigde capaciteit. Als het dan nog lukt om alle vactures in te vullen, wordt dat later in dit jaar gemeld. Dat is mooi, want dan kunnen we het er in ieder geval inhoudelijk over hebben in onze raad. In hoeverre leidt dit wederom, straks, tot uitputting van voorgenomen plannen of is het zo dat een deel van de financiering, net als in 2022, pas later in het jaar wordt ontvangen zodat we weer een herhaling krijgen van een boze wethouder die geld overhoudt? We maken ons nog steeds zorgen over de omvang van de inhuur in Zoetermeer. Fijn dat er wordt gewerkt met overdrachtsdossiers, maar zelfs dan heb je een inwerkperiode nodig die ten koste gaat van de beschikbare ambtenarencapaciteit. Kan dat niet effectiever worden opgelost met een vaste flexpool binnen verschillende afdelingen waardoor de inhuurmedewerkers al kennis hebben van de gemeentelijke organisatie en de digitale systemen?

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, u bent inmiddels door uw tijd.

De heer **Velner** (SP): Dan bewaar ik het laatste stukje voor de tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn, mijnheer Velner.

Motie nr. 2306-58 ingediend door SP, LHN
Voorkom financiële problemen bij verenigingen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- het SPUK noodfonds energie amateurverenigingen een eenmalige gedeeltelijke vergoeding verstrekt aan verenigingen over 2022/2023;
- de vergoeding gebaseerd is op het bedrag van de energiekosten over 2019;

overwegende dat:
- in Zoetermeer een noodfonds is ingesteld;

draagt het college op:
- te inventariseren of een eenmalige ondersteuning van verenigingen wel voldoende soelaas biedt of dat extra ondersteuning alsnog nodig is;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-59 ingediend door SP, LHN
Zwembad toegankelijk houden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- voor de nieuwbouw van het zwembad aanvullend budget beschikbaar is gesteld o.a. vanwege kostenstijgingen;
- de aannemer alles in werk stelt om de opgelopen vertraging van de verlate levering van materialen door het faillissement van de onderaannemer in te lopen in de huidige planning;

overwegende dat:
- in Nederland goed kunnen zwemmen belangrijk is vanuit het oogpunt van veiligheid;
- zwemmen een vorm van beweging is die helpt om spanningen in lichaam en geest te verminderen;
- veel mensen minder of niet gaan zwemmen als de toegangskaartjes te duur zijn (onderzoek Mulier Instituut);
- de toegangsprijs voorlopig contractueel is vastgelegd;

draagt het college op:
- verschillende abonnementsvormen aan te bieden, zodat het voor gezinnen ook nog betaalbaar blijft;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-60 ingediend door SP, GroenLinks, FVD
Stop wateroverlast in Meerzicht

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- regenbuien steeds intenser worden en steeds vaker wateroverlast veroorzaken in Zoetermeer en dan met name in Meerzicht (o.a. in de straten Tichelberg en Tempelberg);
- de gemeente zorgplicht heeft voor de mensen die in deze wijk overlast ervaren;

overwegende dat:
- er in Zoetermeer sprake is van een drietal verschillende waterschappen, die allen verantwoordelijk zijn voor een deel van onze stad;
- de gemeente zorgt voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte;

draagt het college op:
- te inventariseren in samenspraak met het waterschap welke maatregelen op korte en lange termijn nodig zijn om herhaling van wateroverlast in de wijk Meerzicht te voorkomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-61 ingediend door SP, FVD
Zet bewonersparticipatie op één

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- Zoetermeer nog een grote binnenstedelijke bouwopgave heeft;
- bewoners zeer betrokken zijn bij de eigen woonomgeving;

overwegende dat:
- het regelmatig voorkomt dat de volgorde in het participatietraject niet in het belang van de bewoners is;

draagt het college op:
- om bij elk bouwproject in onze stad de omwonenden tijdig te informeren en consulteren zodat hun inbreng geborgd is en daarmee rekening gehouden kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-62 ingediend door SP, GroenLinks
Zoetermeer verdient een eigen daklozenopvang

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- het aantal dak- en thuislozen nog steeds groeit;
- Zoetermeer een daklozenpunt heeft maar voor de huisvesting nog steeds afhankelijk is van Den Haag;
- genoeg kantoorpanden leegstaan;

overwegende dat:
- de dak- en thuislozen het best in hun eigen omgeving opgevangen kunnen worden, zodat hun netwerk enigszins overeind blijft;

draagt het college op:
- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een eigen opvang binnen onze stad te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-63 ingediend door SP
Verbeter onderhoudsniveau in onze stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- er een verschil in onderhoudsniveau is tussen het Stadshart en de overige delen van onze stad;
- er al enige tijd voor de Europaweg een snelheidsbeperking geldt voor de tunnelbak vanwege onderhoudswerkzaamheden;
- het aantal klachten- en bezwarenprocedures de afgelopen jaren is toegenomen, met name over het kwaliteitsniveau van het onderhoud;
- het dagelijks onderhoud aan onze bomen niet toereikend is;

overwegende dat:
- de omgeving belangrijk is voor het woongenot van onze inwoners;

draagt het college op:
- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het algehele niveau van het onderhoud in de wijken te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-64 ingediend door SP
Nationaal ZorgFonds

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- de zorgverzekering, berust op het principe van marktwerking, ziekenhuizen failliet laat gaan en een verminderde ouderenzorg door steeds moeilijker toegang tot verpleeghuizen;
- .... onnodige bureaucratie en concurrentie veroorzaakt;
- er heel veel winsten worden gemaakt;

overwegende dat:
- de zorgkosten voor de inwoners alleen maar opgelopen zijn;
- de zorgkosten voor velen onbetaalbaar zijn geworden met als gevolg dat mensen niet de zorg meer krijgen die ze nodig hebben;
- de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving het kabinet waarschuwt dat de grens van het zorgstelsel is bereikt;

draagt het college op:
- kennis te nemen van het alternatief Nationaal ZorgFonds en meer draagvlak te creëren voor het alternatief binnen de VNG;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2306-65 ingediend door SP, PvdA
Voorkom zinkgaten Buytenwegh

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 26 juni 2023;

constaterende dat:
- een zinkgat kan ontstaan door problemen met de riolering en waterleidingen;
- het inmiddels meerdere keren heeft plaatsgevonden in Zoetermeer;
- dit gevaarlijke verkeerssituaties kan opleveren;

overwegende dat:
- de gemeente zorgt voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte;

draagt het college op:
- om samen met het waterschap te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om herhaling hiervan in de toekomst te voorkomen:

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan kijk ik even op de klok en ik stel voor dat we inderdaad nog wel de fractie van de PvdA aan het woord laten voor er even wordt geschorst. Mevrouw Kraneveldt.

j. PvdA

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Vandaag mag ik voor de tiende keer als fractievoorzitter een voorjaarsdebat doen en dat is altijd een voorrecht en een genoegen. Maar de andere fractievoorzitters zullen het ongetwijfeld ook herkennen, dan zit je achter je pc en... Ooh.

De **voorzitter**: Nee, hij doet het nog niet.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Wat is er mis mijn pasje? Er staat wel 'welkom mevrouw Kraneveldt', kijk, daar ben ik. Ik mag opnieuw beginnen. Nou, voorzitter, dan krijg ik misschien zo meteen weer applaus? Ik weet het niet...Maar voor de tiende keer mag ik dus vandaag een voorjaarsdebat doen. En dat is echt een voorrecht en een genoegen, maar de andere fractievoorzitters zullen het vast herkennen, dan zit je achter je pc, en denk je 'wat zal ik nu weer eens gaan zeggen?'
Voor de PvdA Zoetermeer was het echter niet zo moeilijk deze keer. Onze inspiratie voor vandaag komt uit de gemeenschappelijke publicatie 'Samen onze toekomst in handen nemen' van de wetenschappelijke bureaus van de PvdA en GroenLinks. Daarin wordt het toekomstbeeld geschetst van 'de groene welvaartseconomie'.
Nu zult u vast denken: wat is dat nu weer, 'de groene welvaartseconomie'? Dat is een economie waarin menselijk welzijn bereikbaar is voor iedereen en we een evenwichtige relatie hebben met de natuur. Dus niet alleen maar de nadruk leggen op economische groei, meer consumeren, meer parkeren, meer productie en meer winsten, maar een economie waarin iedereen kan rekenen op een betaalbare woning, een passende opleiding, goed werk, goede gezondheidszorg en een veilige, gezonde leefomgeving.
En als we in plaats van 'economie' nou allemaal even denken aan het woordje 'stad', komen we vanzelf uit op 'de groene welvaartsstad Zoetermeer'. Want de PvdA vindt dat iedereen in onze stad op een